

bedst stillede kommuner bidrager betydeligt mere til de dårligst stillede?»

(Forespørgsel nr. F 6).

Medlemmer af Folketinget Jens Rohde (V), Peter Skaarup (DF) og Tom Behnke (KF) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til statsministeren og justitsministeren:

»Hvilke oplysninger kan regeringen give om indsatsen for at modvirke terrorismevirksomhed i Danmark, og hvilke planer har regeringen om konkrete initiativer, der kan styrke det danske terrorberedskab?»

(Forespørgsel nr. F 7).

Medlemmer af Folketinget Frank Aaen (EL), Jørgen Arbo-Bæhr (EL), Line Barfod (EL) og Per Clausen (EL) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til udenrigsministeren:

»Hvad kan regeringen oplyse om frihandelens negative konsekvenser for ulandene i relation til de igangværende forhandlinger i verdenshandelsorganisationen WTO, herunder EU's forhandlingsposition?»

(Forespørgsel nr. F 8).

Kl. 13.05

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministrene

Spørgetiden

Spm. nr. S 186

1) Til finansministeren af:

Frank Aaen (EL):

»Vil ministeren erkende, at følgende elementer i forslaget til finanslov for 2006 rammer syge, pensionister, arbejdsløse, lejere med lav indkomst og børnefamilier og dermed øger uligheden i samfundet: besparelse på børnefamilieydelsen, besparelse på boligstøtten, besparelse på boligydelsen, besparelse på erstatningerne til

dem, der er ramt af arbejdsskade, inddragelse af midler fra Landsbyggefonden og fradraget fra satsreguleringen, så pensioner og dagpenge ikke følger indkomstudviklingen?»

Frank Aaen (EL):

Det forslag til finanslov for 2006, som finansministeren har fremlagt, indeholder jo forslag om besparelse på børnechecken på 300 mio. kr., på boligsikringen på 200 mio. kr., på boligydelsen til pensionister skal der spares 200 mio. kr.; der er en besparelse på erstatningerne ved arbejdsskade på 440 mio. kr., der skal tages et milliardbeløb fra Landsbyggefonden, det vil altså sige fra de almene boliger, og der fjernes ca. 600 mio. kr., som pensionister, arbejdsløse og syge skulle have haft, hvis modtagere af dagpenge og pensioner skulle have fulgt den almindelige indkomstudvikling i samfundet.

Derfor er spørgsmålet til finansministeren, om ministeren ikke vil erkende, at de her forslag, der i særdeleshed rammer syge, pensionister og arbejdsløse, vil være med til at øge uligheden i samfundet.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Altså først er der grund til lige at hæfte sig ved, at vi i Danmark oplever en meget kraftig vækst. Der er dynamik, og der er fremgang, og vi har i dag været i stand til at finansiere måske verdens bedste velfærdssamfund. Sammen med Sverige er vi det land i verden, der yder mest af den samlede produktion til offentlig service. Den linje fortsætter vi, og det er det, vi også har lagt frem i vores finanslov. Vi prioriterer børnefamilierne, vi prioriterer de ældre, vi prioriterer hele sundhedsområdet i bred forstand og sygehusområdet. Vi forbedrer altså hele tiden vilkårene for danskerne i al almindelighed. Vi omfordeler og kommer med nye initiativer for ca. 4 mia. kr. Og tager vi 2006-tallet, så er det et sted mellem 100 mio. og 200 mio. kr., vi rent faktisk går ind og regulerer på kendte ordninger.

Man kan ikke trække et marginalt element ud og sige: Jamen øger det uligheden? Ulighedsbegrebet er jo set over hele samfundsopbygningen. Fagligt er det det, der hedder Ginikoefficienten, som ikke ret mange forstår, og som vi kan lægge til side. Men blot dette at vurdere ulighed kræver at se den samlede finanslov: Hvad er det i øvrigt, man gør? Bruger man flere penge på ældreområdet? Det gør man. Bruger flere penge på børneområdet? Det gør man.

Hvad er så egentlig alternativet? Ja, det er at følge regeringens forslag og ikke det, som hr. Frank Aaen i øvrigt normalt lægger op til, at man skal forhindre vækst og fremgang.

Frank Aaen (EL):

Nu spurgte jeg jo sådan set, om ikke de her besparelser, der rammer syge, arbejdsløse, folk med lav indkomst, pensionister, vil være med til at forringe levevilkårene for dem og på den måde øge uligheden i samfundet.

Lad os tage et helt konkret eksempel, og for ikke at blive beskyldt for, at det er noget, jeg har fundet på, så tager jeg det fra et svar, som boligministeren har givet til Folketinget om konsekvenserne af et af de forslag, regeringen har fremlagt, nemlig forringelsen af boligstøtten:

Det er sådan, at en arbejdsløs, enlig mor, der har en lærling og en ung studerende boende hjemme, med det her forslag vil miste næsten 1.200 kr. om måneden i boligsikring. Tror finansministeren ikke, at sådan et forslag vil være med til at gøre den familie væsentlig fattigere, end den er i dag? Og vil det ikke være med til at øge uligheden i samfundet?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil lige sige, at der jo ikke er tale om, at de, der har etableret sig under en kendt ordning og får en ydelse i dag, ikke får den. Men det, det drejer sig om, er: Hvor længe er man et barn? Altså: Er man barn, når man er 22 år, eller er man voksen?

Det, vi har truffet beslutning om, er, at vi nok mener, man er voksen, når man er 22 år og altså også her i virkeligheden jo ikke skal forsøges af den enlige mor. Der er jo ikke et forsørgelseskrav, sådan at den enlige mor skal forsørge sin søn på 22 år. Og det er egentlig det, vi også respekterer, den måde, man indregner boligsikringen på.

Så sagen er blot den at manifestere, at når man er 18 år og har stemmeret og kører bil og kan gifte sig, så er man nok voksen. Vi mener ikke, at lovgivere skal sige, at man er barn, når man f.eks. er 22 år eller for den sags skyld 21 eller 20 år. Og det er det eneste, som loven rent faktisk reflekterer over.

Så der er ikke tale om, at den enlige mor skal forsørge sin søn på 22 år. Det bør han i virkeligheden selv overveje om ikke han kan og bidrage til måske at kunne hjælpe sin enlige mor.

Frank Aaen (EL):

Finansministeren vil gerne snakke om alt muligt andet end det, der er den konkrete virkning. Det er jo den, der er det kyniske i det, der bliver lagt frem, nemlig at man kommer med alle mulige pæne forklaringer om, at når man har stemmeret skal man ikke forsørges af sin mor, og hvad ved jeg.

Kl. 13.10

Den konkrete virkelighed er, at den enlige, arbejdsløse mor, som har en lærling eller en ung studerende boende hjemme, fordi det er umuligt at få et sted at bo i denne her by f.eks. på grund af de ekstreme boligpriser, at den familie, som i forvejen er meget lavt lønnet, også fordi lærlingeindkomsten ikke er ret stor, fremover vil have ca. 1.200 kr. mindre at leve for om måneden end det, der er gældende under de nuværende regler. Det må finansministeren da kunne forholde sig til.

Jeg ved godt, at finansministeren bedst kan tale om meget store beløb, men jeg tror, at selv finansministeren er klar over, at 1.200 kr. om måneden er mange penge for en familie, hvor moderen er enlig og arbejdsløs.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu er jeg heller ikke sikker på, at hr. Frank Aaen ikke er klar over det, og at det ikke er, om jeg så må sige, en misforståelse, men bare vi er enige om, at de, der i dag har beløbet, fordi de har hjemmeboende børn over 18 år, ikke bliver berørt. Loven regulerer de fremtidige forhold.

Det, vi tager stilling til i loven, er blot, hvor længe man er barn. Så når man taler om en børnefamilie, er det så en børnefamilie, hvis der er en enlig mor med en søn på 22 år? Jeg mener ikke, det er en børnefamilie. Jeg mener, at det er en mor, der i virkeligheden har en voksen søn. Og så må den voksne søn også indrette sig, hvor han bor, og se, om han i givet fald kan bidrage til sin enlige mors ophold.

Altså, det er vel almindelige familieforhold, som man regulerer, uanset hvilken alder man har. Jeg vil bare ikke anerkende, at når man er 22 år, så er man et barn.

Formanden:

Så er det hr. Rasmus Prehn som medspørger.

Rasmus Prehn (S):

Jeg vil meget gerne samle op på det, som finansministeren slutter med. Diskussionen handler, som jeg ser det, ikke så meget om, hvorvidt der

er tale om en børnefamilie eller ikke en børnefamilie. Den handler om, om det her vil være medvirkende til at styrke bruddet med den negative sociale arv eller ej.

Hvis man forestiller sig et ungt menneske, som er i gang med en ungdomsuddannelse, et lærlingeforhold, og som bor hjemme hos sin enlige mor, så er det meget, meget få i den gruppe, som er færdige lige præcis, når de fylder 18 år. Mange af dem vil blive bragt i en situation, hvor de skal fraflytte deres bopæl midt i uddannelsesforløbet og dermed bliver svækket i deres forudsætninger for at klare sig.

Er det ikke et problem? Og oplever finansministeren ikke, at man faktisk går ud og tager midler fra nogen, der kun har lidt i forvejen?

Det er det, der er en den vigtige diskussion – ikke om det er en børnefamilie eller ej, det er ren teknik.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg mener i virkeligheden ikke, at det fremmer det at bryde den negative sociale arv, hvis man er 22 år og forventer, at en enlig mor skal forsørge en. Jeg mener i virkeligheden, at skal man bryde den negative sociale arv, så er det gennem at sige: O.k., det er altså ikke min mor, der skal forsørge mig, hvis jeg er 22 år, det er op til mig selv at gøre det.

Så det er måske det første skridt overhovedet til at bryde en negativ social arv, at man siger: Nu er jeg alvorligt indstillet på, at jeg nu er voksen og klarer mig selv. Og hvis min mor har det svært, så vil jeg egentlig også gerne hjælpe hende.

Rasmus Prehn (S):

Finansministeren nævner et eksempel med et ungt menneske på 22 år. Det er meget tæt på den grænse, der allerede er i dag på 23 år, så det giver jo ikke så meget mening.

Det konkrete spørgsmål, jeg stillede, handler om den enkelte unge, som fylder 18 år midt i ungdomsuddannelsen, midt i en studentereksamen, midt i handelsskolen, midt i en teknisk uddannelse, som midt i uddannelsesforløbet, midt i en ungdomsuddannelse bliver presset til at skulle flytte. Tror finansministeren, det er noget, der fremmer den enkelte unges mulighed for at tage en uddannelse, at vedkommende skal flytte midt i sin ungdomsuddannelse?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det fremgår ikke af vores forslag, at man skal flytte. Det står der ingen steder noget om. Jeg ved ikke, hvordan det kommer ind. Altså, man kan vel blive boende hjemme, og så kan man, hvis man lever i et familieforhold, hvor økonomien er stram, bidrage lidt til den selv, hvis man er voksen. Sådan er det nu engang. Jeg synes, det ville være smukt, hvis en søn har den indstilling at hjælpe sin mor, der har det svært. Det er det fornemmeste overhovedet vel.

Frank Aaen (EL):

Jamen det, regeringen gør ved denne her familie, er, at man siger: Nå, fyldte du 18 år? Så fjerner vi først en del af børnechecken, for den reguleres også på en ny måde nu, og desuden kan du ikke længere få boligsikring.

Det er en dramatisk forringelse af denne her families økonomi. Godt nok gælder det ikke dem, der i dag er omfattet af ordningerne, men for dem, der kommer til, hvor børnene bliver 18 år fremover, vil det have denne her virkning, at man dramatisk forringer deres økonomi.

Vil finansministeren ikke – og det er det andet spørgsmål, jeg vil stille – erkende, at når man tager næsten 600 mio. kr. ud af det, man kalder satserne for dagpenge, for pensioner, for kontanthjælp, så vi ved, at de her overførsler ikke længere følger den almindelige indkomstudvikling, så er det med til at øge uligheden i samfundet?

Kl. 13.15

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det, det drejer sig om, er: Er man voksen, når man er 18, 19, 20, 21 eller 22 år? Jeg mener, at man så er voksen, og så må lovgiverne indrette sig efter det. Derfor er det som sagt naturligt, at man heller ikke får nogen børnecheck, når man er over 18 år. Det synes jeg er helt naturligt. Altså, et eller andet sted indtræder vel voksenalderen, der hænger sammen med de øvrige krav, der stilles, og de rettigheder, man har.

Når det gælder satsreguleringsordningen, som hr. Frank Aaen spørger til, så er det i virkeligheden en meget flot ordning, for det reguleres jo reelt efter indkomstudviklingen i Danmark, efter det generelle lønindeks. Der vil være folk på arbejdsmarkedet, som har en lavere regulering end det, som man egentlig får på overførsler. Der er grupper, hvor man ikke får det, der svarer til lønindekset i lønstigning, men mindre, og det vil sige, at der er eksempler, hvor overfør-

selsindkomstmodtagere får mere end folk, der er på arbejdsmarkedet, og eksempler på nogle, der får mindre. Så det er en afbalanceret ordning, og jeg synes, det er meget flot, at et bredt flertal i Folketinget med undtagelse af Enhedslisten sikrer, at der næste år er 670 mio. kr. til fordeling blandt samfundets allersvageste grupper.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 188

2) Til finansministeren af:

Frank Aaen (EL):

»Vil statsministerens udmelding om, at regeringen ikke går ind for større ulighed, medføre ændringer i det fremlagte forslag til finanslov for 2006?«

Frank Aaen (EL):

Sagen er, at man næste år, ligesom man gør i år, ligesom man gjorde sidste år og forrige år og forrige år igen, tager 500-600 mio. kr. fra de allersvageste, dem med lavest indkomst i samfundet. Og det er altså sådan, at den regulering, som ministeren taler om, satsreguleringen, betyder, at pensionister, arbejdsløse, kontanthjælpsmodtagere hvert eneste år systematisk sakker bagud i forhold til, hvordan den samlede indkomstudvikling i samfundet er. Sådan er princippet. Det skal man ikke tale sig ud af.

Men nu så vi forleden dag statsministeren irrettesætte socialministeren, fordi hun kom til at sige sandheden, nemlig at uligheden er vokset, og at det oven i købet er godt. Det fik hun at vide ikke er regeringens politik.

Så er mit spørgsmål til finansministeren: Hvad skal statsministeren sige til en minister, som rent faktisk fremlægger en politik, der øger uligheden i samfundet? Altså ét er at sige, at man vil gøre det – o.k. – men her har vi altså en minister, nemlig finansministeren, der fremlægger en politik, som faktisk øger uligheden i samfundet. Burde det ikke påkalde sig en eller anden udtalelse fra statsministeren?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Må jeg lige sige først om regulering af overførsler: Der er jo ikke tale om, at man tager fra nogen. Der er et eller andet helt galt i retorikken. Man tager ikke, man giver, og man giver mere. Det er jo et reelt løft, der er tale om.

Det, hr. Frank Aaen taler om, er, at man kunne have givet endnu mere end det, man gav. Men man tager altså ikke. Man øger. Og det, man øger til, er bl.a., at Danmark vel er det land i verden, hvor uligheden er mindst, og det vil sige, at de finanslove, som vi lægger frem, er med til at fastholde, at vi har en meget stor sammenhængskraft i samfundet.

Der vil jeg da også godt sige, at dér, hvor vi især bruger prioriterede penge, er på ældreområdet, det er til børnefamilierne, det er til sundhed. Det vil sige, at det er at samle op i bred forstand. Vi bruger altså flere penge til at forbedre de offentlige servicetilbud end de akkumulerede beløb på reduktionssiden. Så der er tale om reelle forbedringer, og det er forbedringer, der kommer til at ramme alle danskere, så vi sikrer, at der er et dynamisk samfund med en høj produktivitet, så vi er i stand til at give offentlige servicetilbud, der i virkeligheden ikke har noget fortilfælde eller for den sags skyld noget nuværende sammenligneligt niveau med andre lande, måske med undtagelse af Sverige.

Frank Aaen (EL):

Jo, der tages fra pensionisterne og de arbejdsløse og de syge og kontanthjælpsmodtagerne, for systemet, som finansministeren selv administrerer og derfor kender ganske udmærket, er, at man hvert eneste år regner ud, hvor meget pensioner og dagpenge skulle sættes i vejret, hvis de skulle følge indkomstudviklingen, og når man så har regnet det ud, så fjerner man næste år 567 mio. kr. Så enkelt er det, og derfor tager man fra folk. Det kan man ikke tale sig ud af. Man kan ikke henvise til Sverige eller til Colombia, eller hvad man har lyst til at henvise til. Man tager simpelt hen pengene, sådan at dagpenge og pensioner vokser med et mindre beløb end det, de burde vokse med, hvis de skulle følge indkomstudviklingen.

Derfor siger jeg igen: Hvis nu statsministeren var en retfærdig far, som behandlede alle sine ministre lige, og denne statsminister har skældt ud på landets socialminister, fordi hun udtalte sig for øget ulighed, hvad burde denne statsminister så gøre i forhold til den minister, der rent faktisk fremlægger lovforslag i Folketinget, som øger uligheden?

Kl. 13.20

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg vil godt sige, hvad statsministeren burde sige, og hvad han sikkert også gør, i hvert fald i sit

indre: Hvor er det godt, at vi har en finansminister, der på den måde er i stand til at udbygge vores velfærdssamfund, så selv de svageste i samfundet får det bedre. Tænk, at man kan have overskud på de offentlige finanser, så vi er i stand til til stadighed at forbedre vilkårene, også når vi ser fremover, at vi kan gøre så meget for de svage grupper, som vi gør nu, hvilket i virkeligheden er mere, end man har gjort tidligere, også mere end de regeringer, som hr. Frank Aaen har støttet, har gjort. Så den ros fornemmer jeg, uanset om statsministeren siger det eller ej, for jeg kender ham godt nok, og det ville være meget retfærdigt.

Men jeg vil sige igen: Man tager ikke fra overførselsindkomstmodtagerne, man giver. Man løfter deres udbetalinger hvert år. Og så er spørgsmålet: Hvad er det for et mål, man sætter sig? Er det det fulde lønindeks, hvis det er en 3 pct.s stigning, altså giver man så 3 pct., eller giver man 2,7 pct.? Så giver man 2,7 pct., og de 0,3 pct. bruger vi så til omfordeling, i det væsentlige også til andre overførselsindkomstmodtagere, som så får et ekstra løft.

Frank Aaen (EL):

Nu fik vi så en erkendelse af, at det er ulighedsskabende, fordi man forhøjer satserne med mindre, end de skulle forhøjes med, hvis de skulle følge indkomstudviklingen. Det er derfor, dagpengene for arbejdsløse i dag er mindre værd i kroner, end de var i starten af 1980'erne. Det er derfor, pensioner og dagpenge år efter år sækker bagud i forhold til indkomstudviklingen i samfundet i almindelighed, og det er det, der er med til at øge uligheden.

Jeg synes ikke, det klæder nogen minister at tale udenom, når man nu har en lov, der så klokkeklart er indrettet på den måde.

Jeg spørger bare: Var det ikke på sin plads, at man, når man nu er blevet gjort opmærksom på, at landets statsminister, at regeringen i hvert fald i overskrifter er imod øget ulighed, så reviderer de forslag i finansloven, som er med til at øge uligheden i det danske samfund?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er simpelt hen ikke rigtigt, og jeg ved ikke, hvordan hr. Frank Aaen er kommet frem til, at man øger uligheden ved at bruge flere penge på de allersvageste i samfundet. Hvordan skulle det øge uligheden, at vi via det samlede beløb til overførsel reserverer 670 mio. kr. næste år alene

til de allersvageste? Det er jo ikke en reduktion af den samlede overførselsramme. Der giver vi jo fuldstændig, hvad der reelt svarer til lønfremgangen i Danmark ved et lønindeks, men der er en del af den fremgang, man i særlig grad reserverer til de allersvageste. Hvordan det skulle øge uligheden ved jeg ikke.

Formanden:

Så er det hr. Frank Aaen for et sidste spørgsmål.

Frank Aaen (EL):

Der er nogle af pengene, der bliver brugt til fornuftige formål, men det er ret særegent, at når man vil bruge penge i Folketinget til et fornuftigt formål, så tager man dem møjsommeligt fra pensionister, arbejdsløse, syge og kontant-hjælpsmodtagere. Det er altså meget ejendommeligt, at man går på jagt hos dem, der har mindst, når man vil have finansieret nogle gode formål, og det kan jeg ikke forstå at finansministeren ønsker at forsvare.

Men jeg vil bare sige, at nu er der gået nogle uger, siden statsministeren for ud med bål og brand mod den ærlige socialminister, som kom til at sige det, der er regeringens politik, nemlig at uligheden vokser, og at det er godt. Og i dag ser vi så, at det altså kun varede nogle få uger, for lige så snart landets finansminister kommer på banen med årets forslag til finanslov, så stadfæstes det – og det er jeg sådan set glad for – at den her regerings politik er at øge uligheden i samfundet.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er rigtigt, at det stadfæstes, at vi bruger flere penge på de svage grupper, end man gjorde i den regerings tid, hvor hr. Frank Aaen støttede regeringen, i 1990'erne. Vi bruger flere penge til at bekæmpe sygdom, vi bruger flere penge til de ældre, vi bruger flere penge til børnefamilierne.

Når man skal beregne, hvad det er, der får et samfund til at hænge sammen, hvordan vi sikrer, at uligheden er mindst mulig, hvordan vi samtidig sikrer, at der er dynamik, så er det i virkeligheden baseret på den finanslov, vi har lagt frem, som er i fuld overensstemmelse med, hvad statsministeren har tilkendegivet, nemlig at man især fokuserer på samfundets svageste og på de områder, hvor man kan få dem i beskæftigelse eller i øvrigt hjælpe dem i deres dagligdag.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

Tak til finansministeren. Vi går videre til spørgsmål til transport- og energiministeren af hr.

Magnus Heunicke. Hr. Magnus Heunicke for en begrundelse.

Spm. nr. S 189

3) Til transport- og energiministeren af:

Magnus Heunicke (S):

»Vil ministeren oplyse, hvornår IC4-togene kan sættes ind på de planlagte strækninger, og hvornår IC3-togene derefter er klargjort til at erstatte de gamle tog, der går under betegnelsen kreaturvogne, på eksempelvis Sydbanen?«

Magnus Heunicke (S):

Der er jo mange sager at tage fat på, når det drejer sig om vores transportminister, og det er jo sådan, at vi skal anmelde vores spørgsmål om fredagen, men når vi så når til onsdag, så er der jo kommet endnu flere skandaler og nye forsinkelser.

Det emne, vi har på dagsordenen nu her, er den forsinkede levering af IC2- og IC4-tog fra Italien. Det er jo noget, som berører mange danskere, at det tigerspring, vi skulle have haft på det område, nu bliver forsinket. Og det vedrører jo også dem, der ikke skulle køre med de tog, for pendlerne på Sydbanen og på Nordvestbanen venter også på indsættelsen af de gamle IC3-tog, når først IC4-togene kommer til landet.

Så spørgsmålet, som vi og landets togrejsende gerne vil høre svaret på, er: Hvornår kommer de IC4- og IC2-tog?

Kl. 13.25

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det er DSB med sin bestyrelse og sin direktion i spidsen, der har ansvaret for anskaffelsen af de nye IC4-tog og IC2-tog. Beslutningen om IC4-togene er jo truffet ved en beslutning i den tidligere regering efter et EU-udbud, som hr. Magnus Heunicke formentlig ved.

Det, der skete i sidste uge, var, at DSB's bestyrelsesformand henvendte sig til mig for at ville give en status omkring IC4-togene. Han gav i øvrigt også forligspartierne denne orientering. Og det har hele tiden været en forudsætning, at de første IC4-tog skulle indsættes løbende i drift fra januar 2006, som hr. Heunicke utvivlsomt er opmærksom på.

Det mål gælder stadig væk, men DSB's formand oplyste over for mig, at man var lidt i tvivl om, hvorvidt den italienske leverandør kunne leve op til de forventninger, man havde, og de aftaler man havde. Derfor har DSB anmodet AnsaldoBreda, som der er tale om, den italienske leverandør, om en realistisk og gennemarbejdet leveringsplan for IC4-togene. Det er såmænd det eneste, de har gjort, og jeg kan sige, at der sker meget også på det område på en uge.

De italienske leverandører har været heroppe indtil flere gange og er meget, meget optagede af sagen, og inden den 1. november vil der foreligge en gennemarbejdet leveringsplan, og den vil DSB så gennemgå meget, meget grundigt naturligtvis. Inden udgangen af november vil vi så være i stand til at give ren besked fra DSB's bestyrelse til Folketinget og til befolkningen.

Magnus Heunicke (S):

Den leveringsplan ser vi jo så frem til at få. Man kan jo så sige, at det er noget besynderligt, at vi skal vente så mange måneder og så mange år på, at man synes, at det er relevant at få lavet en sådan plan.

Men jeg skal bare forstå svaret fra ministeren helt rigtigt: Vil det sige, at det svar, ministeren gav til fru Lene Jensen i Folketinget her i marts måned om, at det forventes at være realistisk at indsætte IC4-togene i januar 2006 og at indsætte IC3-togene på Nordvestbanen og på Sydbanen i også løbet af 2006, så ikke gælder mere, eller hvordan?

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg skal beklage, hvis jeg udtrykker mig så klodset, at hr. Magnus Heunicke ikke kan forstå, hvad jeg siger.

Planen er, at de skal indsættes henholdsvis i januar og i løbet af foråret 2006, når vi taler IC4- og IC2-tog, og det, DSB er blevet opmærksom på, er, at de ikke er helt sikre på, at leverandøren kan leve op til det løfte, de har givet igen og igen og igen. Så siger DSB: Det vil vi gerne have endeligt bekræftet nu, for ministeren kan jo ikke stå her i Folketinget og tale imod sandheden.

Og sandheden er altså den, at nu kommer de med en plan, en fuldstændig færdig plan den 1. november, og så kan jeg i løbet af 14 dage, 3 uger derefter svare fuldstændig præcist på, hvornår disse tog kommer i gang.

Jeg håber stadig væk, at de kommer i gang som beskrevet, henholdsvis i januar og i foråret

2006, og jeg vil tro, at den italienske leverandør vil gøre alt overhovedet for at leve op til sine leveringsforpligtelser. Italienerne er jo i den situation, at der faktisk står små 100 tog klar dernede, og det må være en kolossal likviditetsbelastning, at man ikke leverer togene.

Det er nogle computerting, som der er diskussion om. Toget har jo været prøvekørt i Danmark også med over 200 km/t., så man er faktisk ganske langt, det hele er klar, men der er nogle edb-problemer, softwareproblemer, har jeg forstået. Det må de se at få løst, og det er det, vi venter på.

Men jeg håber, at hr. Heunicke er enig med mig i, at hvis der kan være tvivl om sikkerheden, så er det bedre at vente med togene.

Magnus Heunicke (S):

Ja, det er klart, det er selvfølgelig det allervigtigste.

Nu var vi en del mennesker, der var samlet til et debatmøde indkaldt af Det Konservative Folkeparti i Næstved i mandags, hvor ministeren skulle komme forbi og præsentere visioner på trafik- og transportområdet. Vi ventede forgæves, for som jeg nævnte i min indledning, sker der jo hele tiden skandaler og nye forsinkelser, og det skulle ministeren tage sig af hurtigst muligt, og sådan er det selvfølgelig.

Men så vil jeg på vegne af dem, der mødte op og ikke fik spurgt om det, gerne bringe sagen her i Folketinget og få et svar på: Hvornår kan man så forvente, at de IC3-tog, som bliver ledige, efter at IC4-togene kommer ind, er gjort klar til at blive sat ind på Sydbanen og Nordvestbanen – og ikke bare et eller to tog, men sat ind således, at man kan få et løft i køreplanen?

Kl. 13.30

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg beklager meget, at jeg måtte udsætte mødet i mandags. Det var, fordi jeg tager mit job temmelig alvorligt, og når Banestyrelsen pludselig melder ud, at der ikke kan køres særlig hurtigt, så er jeg nødt til at få fat i den administrerende direktør for Banedanmark og indkalde ham til et møde på mit kontor meget hurtigt, og det anså jeg for min hovedopgave den dag. Det er jo sådan noget, der opstår. Jeg hørte det kl. 7 om morgenen i Radioavisen.

Så jeg håber på forståelse for, at jeg forsøger at passe mit job bedst muligt. Jeg har jo udtrykt over for det selskab, jeg skulle ned til, at jeg be-

tragtede det som en udsættelse, ikke en annullering, for jeg kommer naturligvis meget gerne.

Hvis togene leveres som forudsat, så er der ingen ændringer i de planer. Hvis de ikke kommer som forudsat, så må DSB ud og skaffe en plan for at levere erstatningsmateriel. Jeg ved, at der på markedet er en del erstatningsmateriel, man kan bruge, og det vil forhåbentlig være en relativt kort tidshorizont, det drejer sig om. Så må DSB jo overveje, om de skal sætte nye tog ind eller lejede tog ind. Det er ikke noget, jeg kan stå og diskutere her i Folketingssalen. Jeg ved det ikke, men det er noget, DSB selvfølgelig er ekstremt meget opmærksom på, for selv om hr. Magnus Heunicke måske skulle have en anden opfattelse, så kan jeg sige, at DSB er en meget veldreven virksomhed, der kun ønsker at passe sine kunder bedst muligt, sådan som de fleste virksomheder gør.

Formanden:

Nu har jeg indtegnet to som medspørgere: Hr. Kim Mortensen og fru Lene Jensen.

Kim Mortensen (S):

Det er jo ingen hemmelighed for ministeren, at det her optager mange mennesker i Danmark, specielt dem, der enten ikke kommer med toget eller kommer meget for sent med toget.

Jeg kan forstå, at spørgeren her betegner de vogne, der nu skal erstattes af IC3-tog på Syd-sjælland, som gamle tog, der på eksempelvis Sydbanen går under betegnelsen kreaturvogne.

Så skal jeg lige for en ordens skyld have på plads: Er det så rigtigt forstået, at meningen er, at de IC3-tog, der i dag kører på strækningen mellem Esbjerg og Århus, nu skal flyttes til Syd-sjælland, og at vi, der bor i Esbjerg, som skal transporteres fra Esbjerg til Århus, skal køre med de såkaldte kreaturvogne?

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det er et spørgsmål, jeg må bede om at få skriftligt, for jeg er nødt til at spørge DSB for at kunne svare på det. Jeg har ikke DSB's planer inde i mit hoved, jeg kender dem ikke, men jeg vil meget gerne kende dem, så hvis jeg får spørgsmålet skriftligt, skal jeg selvfølgelig svare.

Kim Mortensen (S):

Det er, fordi transportministeren på et tidligere tidspunkt, da jeg spurgte om det, og hvor jeg også spurgte til tidshorizonten, gav mig et svar. I

det svar refererer ministeren til, at DSB senest i løbet af 2007 vil have implementeret en ny køreplan, der betyder, at betjeningen af Esbjerg udvides, og at der i den forbindelse vil blive indsat nye tog, de såkaldte IC4-tog.

Nu hørte vi, at vi arbejder med en tidshorisont, der hedder 2006. Er det så 2007, der gælder, eller er det 2006, der gælder?

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg synes, det er mærkeligt at stille spørgsmålet, når man har svaret. Det var måske nemmere, at hr. Kim Mortensen læste svaret op.

Hvis jeg husker ret, men det kan være lidt svært at huske alle disse ting, specielt i denne tid, så er situationen den, at IC3-togene fra Esbjerg mod Hedensted skal have skiftet motor ud, og derfor vil man midlertidigt sætte nogle andre tog ind i en moderniseret form.

Men det svarer jeg gerne skriftligt på endnu en gang.

Formanden:

Så er det fru Lene Jensen som medspørger.

Lene Jensen (S):

Jeg kan ikke lade være med at spørge. Jeg faldt over, at ministeren svarede hr. Magnus Heunicke, at *nu* kommer der en realistisk og gennemarbejdet plan over, hvilke tog der kan være færdige hvornår.

Så vil jeg gerne høre, hvordan ministeren karakteriserer det grundlag, som ministeren havde for at svare mig i marts måned, at man sådan set regnede med, at tidsplanen kunne blive overholdt, når det er *nu*, der kommer en realistisk og gennemarbejdet plan. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at jeg sådan set ikke regner med, at ministeren regelmæssigt kører med det, hr. Magnus Heunicke kalder for kreaturvognene på bl.a. Sydbanen, men det gør jeg, og det er der tusinder af andre mennesker, der også gør. Jeg skulle bare hilse og sige, at der går sådan et rygte, som siger, at siden kreaturvognene nu skal køre til de evige marker for togvogne, er man holdt op med at reparere på dem.

Det betyder bl.a., at er passagerer så uheldige at skulle på toilettet, kan de komme ud for at skulle bevæge sig adskillige vogne frem, fordi man er holdt op med at reparere på dem.

Jeg vil bare høre, om ministeren er tilfreds med det serviceniveau for de mange, der pendler frem og tilbage hver eneste dag.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det serviceniveau er jeg ikke tilfreds med, og jeg har faktisk ulejliget mig med at køre med togene og har fået bekræftet, at det ikke er tilfredsstillende. Det er jo altså også derfor, vi er i gang med at udskifte dem.

Når fru Lene Jensen siger, at hun vil have en gennemarbejdet plan, så gentager jeg mig selv: DSB får endelig besked den 1. november. I løbet af november vil de sige, hvilken plan vi kan arbejde ud fra. De har altså revideret deres plan, fordi de føler sig usikre på AnsaldoBreda. Det giver jo den der sneboldeffekt, da det hele hænger sammen. IC3-togene skal ned og køre andre steder og så fremdeles. Derfor vil flere planer kunne skride, hvis IC4-togene ikke bliver leveret.

Så er der to muligheder: Hvis det er en kortsigtet udskydelse, 3-4-5 måneder, så vil man nok køre videre de steder, hvor man har disse såkaldte kreaturvogne, som fru Lene Jensen siger.

Hvis der er tale om en langsigtet plan, så er jeg overbevist om, at DSB vil prøve at leje noget nyt materiel – der findes faktisk en del på markedet i øjeblikket – og så sætte det ind. Men det er noget, DSB's bestyrelse og direktion må afgøre, og jeg kan love for, at jeg nok skal holde meget fast i dem, for jeg er helt enig i, at det, man oplever på Sydbanen, ikke er tilfredsstillende.

Lene Jensen (S):

Jeg takker for svaret og kan ikke tro andet, end at ministeren rent faktisk gerne vil have lejlighed til at uddybe, hvad vi gør i forskellige scenarier. Jeg er godt klar over, at det jo altid er svært at spå om fremtiden. Jeg synes bare, at det er meget længe, det her har stået på. Det er jo ikke noget med 14 dage, det er rigtig, rigtig, rigtig, rigtig mange måneder, hvor folk har haft et elendigt serviceniveau, men i øvrigt til fuld betaling, som ikke giver de samme rettigheder, som hvis det havde været intercitystrækninger – dér er også noget at diskutere.

Så jeg vil høre, om ikke ministeren vil prøve at kvalificere sine svar en lille smule, så vi, der skal hjem og snakke med folk om det her, ved, hvad vi kan svare, at vi f.eks. kan sige: Nu har vi ministerens håndslag på, at senest til næste som-

mer er det slut med at køre med vogne, som for længst burde have været udrangeret.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det håndslag kan fru Lene Jensen få, når jeg ved, om IC4-togene bliver leveret, og hvornår de bliver leveret, for så kan vi jo nøjagtigt sige, hvordan sneboldeffekten vil være, hvornår der vil komme tog ind på de strækninger, fru Lene Jensen omtaler.

Magnus Heunicke (S):

Lige for at følge op på det allersidste her. Det er rigtigt, at der er en sneboldeffekt, men når ministeren så alligevel ikke vil give et håndslag, betyder det så, at det svar, ministeren gav for få minutter siden, om, at der ville være mulighed for at indsætte erstatningsmateriel i det tilfælde, at man ikke kunne få IC3-vogne til at erstatte de røde vogne, så heller ikke er noget, vi kan regne med? Det går jo meget stærkt på trafikområdet i øjeblikket, det ved jeg godt, men så stærkt går det vel heller ikke, at vi ikke kan regne med, at et svar for et par minutter siden stadig væk gælder.

Så en lille ting om vores samarbejde med italienerne. Jeg står her med finanslovudspillet fra regeringen, og der står, at næste år vil man få 120 mio. kr. i prisnedsættelse for de italienske tog, fordi de er afleveret for sent. Men så vidt jeg forstår, har de jo afleveret meget for sent, og vi har krævet en bod på op mod 500 mio. kr. Hvor er resten af pengene henne?

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg ville sætte pris på, at hr. Mogens Heunicke lod være at manipulere. Jeg sagde: Når vi kender planen, så ved vi præcis, hvornår de nye tog bliver sat ind. Det var det, jeg svarede fru Lene Jensen. Jeg sagde også, at der er tale om en yderligere korttidsforsinkelse.

Så er det muligt, at DSB vælger at køre med det materiel, man har, i f.eks. 3 måneder. Er der tale om en forsinkelse på yderligere 1 år, så er det klart, at man er nødt til at finde noget godt erstatningsmateriel at sætte ind. Jeg tror, at alle kan forstå, at man ikke kan leje et tog for 2 måneder, det bliver i hvert fald en meget, meget dyr leje, men hvis det er 1 år eller mere, der er tale om, hvad jeg bestemt ikke håber og heller ikke tror, så er det en anden situation.

Det er altså det, der afgør, om man sætter erstatningsmateriel ind. Det er noget, man ganske enkelt er nødt til at overlade til DSB's bestyrelse og direktion at beslutte. Det er muligt, at hr. Heunicke er så genial, at han kan beslutte det. Jeg kan ikke, for jeg er ikke ekspert i, hvordan man sætter tog ind, og hvor man lejer tog. Det har vi en direktion og en bestyrelse til.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 190

4) Til transport- og energiministeren af:

Magnus Heunicke (S):

»Vil ministeren oplyse, om han er tilfreds med Scandlines' bestyrelses behandling af det juridiske notat om selskabets tyske finansdirektørs køb af to færger?«

Kl. 13.40

Magnus Heunicke (S):

Vi går fra vores samarbejde med nogle italienere til vores samarbejde med tyskerne, nemlig samarbejdet om rederiet Scandlines, og det er jo noget, som eksperter i ledelse kalder en skandale og et fuldstændig uholdbart samarbejde.

Til at starte med ville det nok være på sin plads, hvis ministeren får mulighed for her i Folketingssalen at kunne be- eller afkræfte de historier, som har floreret i medierne, om, at vi skulle være klar til et salg af den danske del af rederiet til tyskerne, hvilket jeg vil advare meget, meget kraftigt imod, hvis det er rigtigt.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Nu er det ikke det spørgsmål, jeg er kaldt ind om, men jeg vil alligevel gerne svare på det.

Det er muligt, hr. Heunicke ikke har læst Ritzautelegrammerne fra i går, hvoraf det tydeligt fremgik, at det er forkert. Jeg sagde det tydeligt på det åbne samråd, vi havde for 14 dage siden, hvor der godt nok kun var fem folketingsmedlemmer til stede, men jeg tror, alle har læst om det. Der svarede jeg præcist og klart, at det er der ikke tale om.

Hvis jeg så må uddybe det spørgsmål, jeg er bedt om at svare på, og som ikke har noget at gøre med det, så vil jeg gerne sige, at jeg sagde dengang, at vi havde to faser: en indledende fase og en fase to. Den indledende fase går vi i gang med nu. Det er at finde, hvem vi skal bru-

ge som partner i sagen, når vi skal ud og forhandle med tyskerne, med Deutsche Bahn. Det næste bliver, at når vi har fået en aftale med den tyske regering, så kan vi gå ind i den egentlige salgsfase.

Jeg kan så glæde med at sige, at vi faktisk allerede nu meget snart kan gå ind i den egentlige salgsproces, for der foreligger inden for kort tid en fælles erklæring fra den tyske regering og den danske regering om at gå i gang med dette salg.

Det er en nyhed, der er opstået siden. Den opstod faktisk i går, fordi jeg på det sidste rådsmøde i Luxembourg i torsdags havde et møde med mine tyske kolleger, hvor vi blev enige om, at nu skubber vi den proces i gang, så vi går næsten direkte over i fase to: det egentlige salg. Der går 8 dage, der går måske 10-14 dage på grund af efterårsferien, inden vi har disse formelle underskrifter klar. Men tyskerne er klar, og vi er klar; der skal bare formaliseres nogle ting.

Det går altså endnu hurtigere, end vi havde regnet med, og det er jeg meget, meget tilfreds med. Det tror jeg også at hr. Heunicke er.

Magnus Heunicke (S):

Det er jeg selvfølgelig meget tilfreds med. Nu har man ventet i 5 år på det her, og det er jo altid glædeligt, når der kommer skub i tingene. Det er sådan set godt.

Spørgsmålet – og det er jo sådan set det, vi tager udgangspunkt i – handler om selskabets muligheder, hvad selskabet har gjort i forbindelse med de tidligere sager, som har splittet bestyrelsen, og som har splittet direktionen i to halvdele, og konkret er det jo sagen om den tyske finansdirektør, som uden om bestyrelsen, uden om den danske direktør har skrevet under på et køb af to færger.

Det, der skete, og det, ministeren sagde til vores samråd, som var åbent, så vi kan referere fra det, var jo, at det skal være op til bestyrelsen at drage de konklusioner af dette juridiske papir, som kulegravede den sag. Det, vi kunne forudsæ, og det, der skete på bestyrelsesmødet, var jo netop, at bestyrelsen var uenig, idet danskerne mente, der skulle ske noget helt andet end tyskerne. Tyskerne holdt hånden over den tyske finansdirektør.

Spørgsmålet er: Hvad vil ministeren gøre ved det nu?

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg har noteret mig, hvad bestyrelsen har sagt efter sit møde den 6. oktober, hvor man drøftede denne juridiske redegørelse af en tysk advokat, og den var der uenighed om indholdet af. Det er ikke så mærkeligt, det har der været stort set hele vejen igennem.

Men der var enighed om, at nu ville man bruge sin energi på at se fremad, og der er jo ikke tvivl om, at bestyrelse, medarbejdere og alle i Scandlines også læser aviser og kan se, at nu er begge parter klar til at gå ind i en salgsproces. Så er det jo langt, langt mere fremkommeligt og langt, langt mere klogt, at bestyrelsen koncentrerer sig om fremtiden i stedet for fortiden, for det kan den ikke rigtig gøre noget ved. Men færgerne blev jo ikke købt, også fordi der jo var et stærkt pres fra den danske regering, som hr. Mogens Heunicke ved.

Man blev også enige om, at man fremover vil prøve at leve mere op til disse corporate governance-regler, som vi følger i mange lande. Man kan ikke komme uden om, at der er en grundlæggende forskel på tysk ledelse og på dansk ledelse af en virksomhed. Det er jo kommet meget til udtryk i hvert fald i dette tilfælde. Det glædelige er, at nu er bestyrelsen enig om, at nu vil man se fremad, man vil drive virksomheden, og så vil man selvfølgelig medvirke aktivt til den salgsproces, der kommer.

Magnus Heunicke (S):

Grunden til, at vi sidder og griner lidt her, er jo, at jeg hedder Magnus Heunicke og ikke Mogens Heunicke, men det er klart, at der er mange sager i øjeblikket for en transportminister, og det skulle jo også være på plads her.

Kl. 13.45

Til allersidst her synes jeg, at det kunne være relevant at give en klar besked til den danske ledelses halvpart af selskabet og til de 1.400-1.500 danske medarbejdere, som jo er, lad os bare sige det, meget usikre. De sender nødråb, også til ministeren, og i Trafikudvalget kan vi jo næsten ugentligt læse nye breve fra dem. Så de har brug for at få en helt klar besked fra os og fra ministeren, hvor vi siger, at vi arbejder for at sikre de danske arbejdspladser.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg refererer igen til det åbne samråd, vi havde for 14 dage siden, hvor det samme spørgsmål

blev stillet, og hvor jeg gav det utvetydige svar, at vi er meget, meget opmærksomme på alle medarbejdernes situation, specielt de danske medarbejdere naturligvis, og at vi, lige inden vi havde det åbne samråd, havde haft møde med medarbejderrepræsentanterne. Vi har det igen i denne måned. Vi følger det meget, meget tæt.

På trods af hvad hr. Magnus Heunicke siger til pressen i tide og utide, så er medarbejderne bag os i denne sag. De er meget bag os, og de synes, det er rigtigt, at vi sælger; de synes, det er rigtigt, at vi går ind i omgående forhandlinger. Der er, om jeg så må sige, ro på den bagsmæk, for jeg har sagt det meget tydeligt i det åbne samråd, og det er meget godt refereret. Hr. Magnus Heunicke har også sagt det meget tydeligt, og derfor tror jeg, jeg kan sige, at medarbejderne er helt bag os i den proces, vi nu går ind i.

Formanden:

Så er det hr. Niels Sindal som medspørger.

Niels Sindal (S):

Som det blev sagt tidligere, så sker der jo meget, og jeg er da kun glad for, at ministeren i dag kan fortælle, at der er fremskridt. De spørgsmål, jeg havde forberedt, går altså også lidt på medarbejderne. Men jeg er da beroliget af ministerens kommentarer.

Jeg kan jo huske, dengang man fik den fælles dansk-tyske ledelse, og kravene til Scandlines var effektivisering. Det gennemførte man så på den danske side, om jeg så må sige, hvorimod man fastholdt en høj beskæftigelse på den tyske side. Det betyder rent faktisk, at de danske medarbejdere har trukket et stort læs, og det er derfor, at vi er optaget af det.

På et tidspunkt føler man måske, at Danmark har mistet grebet om en god forretning, et godt rederi. Og jeg vil gerne være sikker endnu en gang: Rederiet skal sælges under et, og det bliver vel ikke sådan, at man sælger den danske del til den tyske stat?

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Nej, det gør det ikke. Tyskerne kan ikke sælge deres andel, uden at de tilbyder den til os, og vi kan ikke sælge vores andel, uden vi skal tilbyde den til tyskerne. Vi har en fantastisk stor interesse i helt naturligt at være meget optaget af medarbejderne især på den danske side, og det har jeg givet udtryk for gang på gang.

Niels Sindal (S):

Mit spørgsmål gik på, om det skulle sælges under ét til tredje part, men lad det nu ligge.

Jeg har et andet spørgsmål. Er ministeren klar over udviklingen i Østersøen, hvad angår godsmængde og indtjening? Der er jo sket en del, siden grænserne er blevet åbnet, og der bliver kørt en del på landevej. Det betyder så, at de andre ruter end Rødby-Puttgarden måske er svækkede. Jeg kunne godt tænke mig at få en vurdering af, om rederiet er svækket eller styrket set i et salgsøjemed.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Jeg vender lige tilbage til det foregående spørgsmål, hvis jeg skulle have udtrykt mig uklart. Jeg sagde – og det var under det åbne samråd: Det er vores opfattelse, at virksomheden skal sælges under ét til en tredje part, enten og forhåbentlig til en, der er på markedet i forvejen, eller også til en finansiel investor, hvilket jo er så meget oppe i tiden, om jeg så må sige.

Så synes jeg også, man må sige til hr. Niels Sindal, hvad hr. Sindal selvfølgelig ved alt om, at det lyder, som om – nu jeg får spørgsmålet her – vi taler om en katastrofesituation. Må jeg gøre opmærksom på, det er et ualmindelig rentabelt rederi, vi taler om, med et meget betydeligt overskud. Så det der med, at det skulle gå så forfærdeligt, kan jeg altså ikke se, og jeg tror, at overskuddet også for 2005, som vi da i hvert fald kommer ud af, inden vi får solgt – det må vi se i øjnene – også vil blive overordentlig tilfredsstillende. Det er min vurdering, men det er ikke noget, jeg ved med sikkerhed, men jeg har ikke hørt andet.

Formanden:

Så er det hr. Magnus Heunicke for et sidste spørgsmål.

Magnus Heunicke (S):

Men bare lige for at følge op: Når vi har at gøre med en guldgrube, hvorfra der simpelt hen rent faktisk skovles penge over til den danske statskasse til at lave og reparere baner osv., så er det jo ikke en undskyldning for at lade ting ligge og ikke tage dem seriøst. Jeg synes netop, at det jo så også forpligter, at vi har at gøre med noget, hvor der altså ligger en temmelig stor gevinst i at få det til at fungere ordentligt.

Transport- og energiministeren (Flemming Hansen):

Det er jeg fuldstændig enig i.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 134

5) Til kulturministeren af:

Per Clausen (EL):

»Mener ministeren, at den nye kulturkamp, som han annoncerede på Det Konservative Folkepartis landsråd, skal ske i samarbejde med Dansk Folkeparti og Louise Frevert, eller er kulturkampen også rettet imod dem?«

Per Clausen (EL):

Under det konservative landsrådsmøde, sådan hedder det vist, proklamerede kulturministeren, at han ville indlede en ny kulturkamp, denne gang vendt imod udemokratiske kræfter og imod mennesker, der levede i middelalderen.

Det var jeg umiddelbart meget glad for; det lød som et godt initiativ fra ministerens side. Jeg var sådan lidt overrasket over, at ministeren samtidig med det sagde, at han under ingen omstændigheder ville føre den kamp sammen med såkaldt kulturradikale kræfter og mod Dansk Folkeparti. Ja, det forslag lo ministeren endda ad.

Jeg går ud fra, at ministeren på det tidspunkt ikke har haft anledning til at studere Louise Freverts hjemmeside. Men på den anden side havde kulturministeren jo haft mulighed for at stifte bekendtskab med det synspunkt, at islam måske ikke var kræftceller, men så dog en pest. Det der med at beskrive islam som et biologisk fænomen var fremme i debatten. Så jeg vil bare spørge ministeren, om han stadig væk ler ad tanken om, at hans kulturkamp rettelig burde rejses mod Dansk Folkeparti.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Det danske samfund bygger som et demokratisk og åbent samfund på et sæt grundlæggende værdier, som er nedfældet i vores grundlov. For mig er de væsentligste værdier i den forbindelse et folkestyre baseret på frie og lige valg; et retssamfund, hvor alle er lige for loven; en offentlighed baseret på ytringsfrihed; ligestilling mellem kønnene og i det hele taget forbud mod diskrimination på grund af køn, etnisk oprindelse, politisk eller religiøs overbevisning osv.; et vel-

færdssamfund, der giver lige mulighed for alle, der vil gøre en indsats for at uddanne sig og finde et arbejde. Det er værdier, som de fleste borgere i dette land betragter som selvindlysende, og det gælder også for de fleste af de udlændinge, som har slået sig ned i Danmark af den ene eller anden grund.

Men virkeligheden viser os alligevel med jævne mellemrum, at ikke alle mennesker i vores samfund deler den opfattelse. Jeg vil godt understrege, at det jo ikke kun er i visse indvandrer- og flygtningemiljøer, der er problemer. Fra tid til anden dukker der dybt antidemokratiske synspunkter op fra ekstreme politiske grupperinger, det kan være nynazister eller andre, som også ytrer sig i den offentlige debat. Derfor er der grund til en værdikamp i det danske samfund – en kamp, som ikke skal kæmpes med hårdt skyts fra kanoner eller andre våben, men ved klar tale, argumenter og oplysning.

Afslutningsvis vil jeg sige, at jeg betragter Dansk Folkeparti som et parti, der vedkender sig disse grundlæggende demokratiske værdier på linje med alle andre partier i Folketinget.

Per Clausen (EL):

Jeg kan så konstatere, at ministeren altså ikke udelukkende tænker på islamiske fundamentalister, når han taler om udemokratiske kræfter. Men jeg vil da gerne spørge ministeren, om han mener, at det sådan er i overensstemmelse med det, han opfatter som en demokratisk tilgang til den politiske debat, at man generelt betragter mennesker af en bestemt tro med mistro og betragter dem som mennesker, som har det formål at udrydde alle andre, hvis de kan komme af sted med det, og at man beskriver muslimer som mennesker, som alle sammen har nogle bestemte egenskaber, f.eks. at alle har den egenskab, at de må betragtes som – om ikke kræftceller, for den udtalelse er jo forsvundet ud af cyberspace, så vidt jeg har forstået – men i hvert fald som en pest.

Mener ministeren ikke, at der er nogle af de her ytringer, der ligger uden for det, han opfatter som almindelig demokratisk samtale?

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Det tilkommer ikke mig som kulturminister at give karakterer til andres ytringer, men det er klart, det er vigtigt for debatten og for pluralismen og for demokratiet, at man har en sober debat.

Jeg vil ikke tage stilling til, hvad forskellige mennesker har sagt i den offentlige debat. Jeg kan kun konstatere, at den her værdidiskussion handler om fundamentalistiske værdier kontra demokratiske værdier; om kønsdiskriminering kontra ligestilling mellem kønnene; om tolerancce kontra intolerance. Det har ikke noget at gøre med, hvad fru Louise Frevert har sagt eller ikke sagt. Jeg forstår også på fru Louise Frevert, at hun tager afstand fra de ting, der har været på hendes hjemmeside.

Per Clausen (EL):

Nu er der jo mange politikere, der enten aldrig har sagt det, de har sagt, eller i hvert fald trækker det tilbage sådan med tilbagevirkende kraft. Det er der ikke noget nyt i.

Pointen er bare, at denne generaliserende omtale af muslimer findes i et utal af citater fra medlemmer af Dansk Folkeparti, og man kan sige, at det er en del af Dansk Folkepartis måde at argumentere på. Jeg må ærlig talt indrømme, at jeg synes, det er noget helt nyt for mig, at kulturministeren nu siger, at han ikke vil give karakterer til synspunkter og holdninger. Det er da det, ministeren gør, og al ære og respekt for det.

Kl. 13.55

Ministeren karakteriserer nogle holdninger som antidemokratiske og middelalderagtige. Det har han ingen problemer med, når det er islamiske fundamentalister, det handler om, men når det handler om Dansk Folkeparti, så vil han ikke tage stilling til deres synspunkter. Det er selvfølgelig også sigende, at ministeren ikke vil tage stilling til de synspunkter, som hans parlamentariske grundlag har. Det siger selvfølgelig også noget om den her situation.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg vil godt understrege, at hele værdidiskussionen handler om, at det demokratiske samfund bliver nødt til at bruge argumenterne og bliver nødt til at bruge dialogen i kampen mod de yderliggående elementer, der også er i det her samfund, og som ikke vil have et demokratisk samfund. Det kan være Hizb-ut-Tahrir, det kan være nynazisterne. Nynazisterne vil jo ikke have et demokratisk samfund. De vil have et helt anderledes samfund end det, som de fleste af os andre vil: demokrati, diversitet, pluralisme. Det samme gælder for Hizb-ut-Tahrir: Når de bevæger sig i retning af den tankegang, som siger, at man skal behandle mænd og kvinder forskelligt forstået på den måde, at man har én indgang for

kvinder og én indgang for mænd, og når de ikke betragter demokratiet som løsningen på de udfordringer, vi står over for, så er det klart, at vi bliver nødt til også som politikere at råbe vagt i gevær og sige fra og så tage en diskussion med de folk, som er på vej ind i Hizb-ut-Tahrir, og med de folk, som er på vej ind hos nynazisterne.

Og jeg skulle hilse og sige, at selv om nynazisterne er nogle forfærdelige, nederdrægtige personer, så udgør de altså en meget, meget, meget lille gruppe i forhold til de grupper, som Hizb-ut-Tahrir kan tiltrække.

Formanden:

Der er nu indtegnet to medspørgere. Det er hr. Mogens Jensen og hr. Morten Østergaard. Først hr. Mogens Jensen.

Mogens Jensen (S):

Jeg er glad for, at kulturministeren nu har modereret sin udtalelse fra det konservative landsråd sådan, at det her ikke kun handler om islamistiske ekstremister eller fundamentalister, men at vi skal se på alle grupper af ekstremister og fundamentalister i vores samfund. Jeg er også glad for, at kulturministeren har trukket kulturkanonerne ud af den her kamp mod ekstremisterne.

Jeg vil godt spørge kulturministeren direkte, om kulturministeren mener, at følgende synspunkter er ekstreme synspunkter og fundamentalistiske synspunkter:

Det ene udsagn er: Alle Vestens lande er infiltreret af muslimerne. Nogle af dem taler pænt til os, mens de venter på at blive nok til at slå os ihjel. Det er det ene udsagn.

Det andet udsagn er: Islam er den største trussel mod verdensfreden, siden kommunismen faldt. Det er en direkte trussel mod Vesten, der æder os op indefra og destabiliserer vores samfundstruktur på ægte gøgeungemanér.

Er det ekstreme udtalelser?

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Ja, det er det.

Mogens Jensen (S):

Så skal jeg afsløre over for kulturministeren, at de er udtalt af henholdsvis hr. Mogens Camre og hr. Kristian Thulesen Dahl, altså medlemmer af Dansk Folkeparti. Og jeg kan også oplyse over for kulturministeren, at der er fire ledende medlemmer af Dansk Folkeparti, som er blevet dømt for lovovertrædelser – overtrædelse af § 266 b – i

det her samfund. Det vil sige, at man altså ikke accepterer dette lands love.

Er det den form for ekstremisme som kulturministeren også vender sig imod, når han siger, at næste fase af kulturkampen handler om at tage fat om ekstremisterne og fundamentalisterne i vores samfund?

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Altså, jeg vil godt understrege endnu en gang, at jeg betragter Dansk Folkeparti som et fuldstændig normalt, parlamentarisk og demokratisk parti, og der er ingen forskel på Dansk Folkeparti, Socialdemokratiet, Det Konservative Folkeparti og Venstre, og hvad der ellers er i Folketinget, hvad angår tilgangen til demokrati, og hvad angår tilgangen til pluralisme. Selv i mit eget parti kunne jeg godt finde mennesker, som udtrykker fantastiske ting, og specielt hvis det er revet ud af sammenhænge.

Jeg kan forholde mig til, at det, som vi i hvert fald kæmper for, er de demokratiske værdier. Hizb-ut-Tahrir vil ikke det danske samfund, nynazisterne vil ikke det danske samfund. At man så forsøger at fedte alle mulige andre udtalelser ind, som er grebet ud af alle mulige sammenhænge, har man selvfølgelig ret til i debatten, men det vil jeg blot ikke forholde mig til.

Jeg vil forholde mig til, hvad det er for nogle værdier, som jeg vil kæmpe for: Det er demokrati, det er ligestilling, det er tolerance, det er hele respekten for, at man har lov til at ytre sig. Uanset hvilket køn man har, uanset hvilken politisk overbevisning man har, har man lov til at ytre sig i det samfund, vi lever i.

Så jeg synes, det er at mudre debatten til, at man forsøger at tage nogle sentenser ud af forskellige sammenhænge. Jeg har selv været udsat for det så mange gange: Man kan godt hive en linje ud af en stor tale, og så kan den blive misforstået på 117 forskellige måder. Det, vi må forholde os til, er, at de partier, vi har i Folketinget, er valgt af vælgerne og fungerer demokratisk, og der er ikke nogen partier, der hverken er bedre eller dårligere end andre.

Kl. 14.00

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes, det er en vigtig debat, vi her får taget hul på – anden halvleg af kulturkampen har jeg forstået at det skal opfattes som. Og i den forbindelse så vil jeg stille to spørgsmål. Det første er:

Er kulturministeren enig i, at den debat, som skal føres, uanset om det er i kulturkampen, el-

ler hvor det i øvrigt er, som udgangspunkt må forventes at holde sig inden for lovens rammer for, hvad man kan tillade sig at sige, og at der derfor måske i virkeligheden påhviler medlemmer af politiske partier en særlig forpligtelse til at holde sig inden for de lovgivningsmæssige rammer, vi har ridset op for kulturkampen og i øvrigt alle andre former for verbal diskussion mellem borgerne i et demokratisk land?

For det andet synes jeg, at det er interessant, hvad kulturministeren selv tager op i sit sidste indlæg her, nemlig at kulturkampen også må være en kamp for noget, ikke bare imod noget. Derfor synes jeg, at det er interessant, når kulturministeren i en sentens har sagt, og jeg citerer:

Vi vil kæmpe for vestlige værdier som demokrati, ligestilling og menneskerettigheder.

Her synes jeg særlig det er vigtigt med det sidste. Vil det sige, at hvis det skulle gå op for kulturministeren, at regeringen overtræder menneskerettighederne på visse områder, så vil kulturkampen i virkeligheden også blive rettet mod de dele af regeringens politik, som er i strid med menneskerettighederne?

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Det er jo en spændende og omfangsrig diskussion, det her. Jeg kan roligt slå fast, at regeringen altid overholder menneskerettighederne.

Det kan være, Det Radikale Venstre har en anden tilgang til menneskerettigheder, end regeringen har, men vi holder nu fast i, at det så at sige også er grundlæggende for vores politik.

Se, hele den her diskussion handler jo om mennesker, som ikke vil vores demokratiske system, og som har så ekstreme holdninger, at de er ude på at omstyre vores demokrati. Det kan være nynazister, og det kan være fundamentalister. Det handler ikke om politikere fra nogen partier, selv om S og R forsøger at angribe et andet parti her i Tinget i forbindelse med den her debat. Det parti er valgt af vælgerne; deres folketingsmedlemmer og europaparlamentsmedlemmer er jo også valgt af vælgerne, og i øvrigt er også de mennesker, der er citeret her, dygtige og respektable politikere. Så jeg deltager ikke i den kampagne.

Jeg synes snarere, at specielt Det Radikale Venstre skulle fokusere på de problemer, der er med fundamentalister, fokusere på de problemer, der er kommet af, at der er kommet alt, alt for mange fundamentalister til det danske sam-

fund som følge af en for slap politik i 1990'erne, da De Radikale havde regeringsmagten.

Morten Østergaard (RV):

Vi fokuserer på alle de problemer, det er nødvendigt at fokusere på. Det er sådan, at der er blevet flere og flere ledige indvandrere og efterkommere af indvandrere i den tid, regeringen har siddet ved roret, så der vist ingen grund til sådan at være al for selvtilfreds med første halvleg af den kamp i hvert fald.

Men hvad angår det andet, så kunne det være interessant at høre kulturministeren, om – hvis Det Konservative Folkepartis pressechef og i øvrigt et medlem af Folketinget i den konservative folketingsgruppe udtalte, at man var imod en given paragraf, og derfor var partiet ikke så optaget af, om medlemmerne overholdt den del af loven – det så ville være noget, som faldt inden for de acceptable rammer for kulturministeren.

For faktum er jo, at folketingsmedlem hr. Søren Espersen på tv har udtalt, at man i Dansk Folkeparti ikke går op i racismeparagraffen, for den er man imod. Og det var derfor, jeg indledningsvis spurgte kulturministeren, om ikke man må sige, at hvis vi skal en god og fair kulturkamp, så må det i hvert fald påhvile dem, der deltager i det, og i særlig grad de politiske partier, at sikre, at den foregår inden for de lovgivningsmæssige rammer, som er lagt for, hvad for en demokratisk dialog der kan føres i det her land.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Dialog og samtale fordrer, at man er på et nogenlunde lige niveau, og det er en underlig måde at stikke mig en masse citater i hovedet fra nogle sammenhænge, jeg overhovedet ikke kender, og ligesom prøve at kompromittere nogle personer, som jeg synes er dygtige politikere. Så jeg går ikke ind i den dialog, og jeg vil slet ikke kommentere og give karakterer til nogen som helt politikere – heller ikke fra Det Radikale Venstre – selv om man da kunne have lyst til det nogle gange. Det gør jeg ikke og har ikke gjort det og vil ikke gøre det.

Formanden:

Da det her er det eneste spørgsmål, der er stillet om kulturkampen, og da der åbenbart er stor interesse for det, så skal jeg her give mulighed for en tredje medspørger: fru Pia Kjærsgaard.

Pia Kjærsgaard (DF):

Jamen mange tak for det.

Jeg vil godt bare indlede med at sige, at citatet, der blev nævnt vedrørende Mogens Camre, er et forkert citat. Det har jeg én gang sagt i Folketingssalen, og jeg vil godt gentage det.

Så vil jeg godt sige tak til ministeren for besvarelsen, men jeg synes, der var en gruppe, som ministeren glemte. Ministeren nævnte Hizb-ut-Tahrir og nazisterne, og jeg er ganske enig: Det er udemokratiske kræfter, som man ikke kan have med at gøre. Jeg synes også godt, at ministeren måske kunne have nævnt de autonome på Nørrebro og andre steder, som går ind for vold i stedet for demokrati. Jeg synes bestemt også de hører til en gruppe, der skal nævnes.

Jeg forstår udmærket godt, at ministeren ikke vil tage stilling til løsrevne citater – det er umuligt, fordi det skal ses i en helhed – men jeg vil bare læse et kort citat op, og jeg har ingen kommentarer til det, for jeg synes egentlig, at ytringsfriheden skal være meget vid i det her land, og jeg synes, det er godt, at folk taler af karsken bælg:

Kl. 14.05

Muslimere lever på middelalderstadiet med en nedgøring af kvinder og kvindekulturen, som er uhørt i dette land. Der handles med kvinder, som var det kvæg, og kvinder prygles og mishandles.

Jeg skal bare sige til ministeren, at det var Per Madsen, borgmesteren ude i Ishøj, som udtalte de ord.

Det er nok en meget generaliserende bemærkning, må man sige. Jeg har ingen bemærkninger til den. Jeg vil høre ministerens kommentar til den.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Det viser jo, at mange mennesker har meget forskellige meninger om mange forskellige ting. Jeg er enig med spørgeren i, at der er en eller anden formynderisk holdning til, at vi skal sidde og give hinanden karakter for, hvad vi siger. Vi lever i et demokratisk samfund, hvor der er ytringsfrihed, og så må man diskutere på det grundlag. Så kan man være uenig eller enig i de ytringer, der bliver fremsat. Men i et demokratisk samfund er det netop sådan – og det er det, der er karakteristisk ved vores samfund – at der er en åben og fri debat. Så kan man være uenig eller enig.

Det er jo klart, at Det Radikale Venstre og Enhedslisten jo ikke er enige i regeringens indvandr- og flygtningepolitik, som vi har lavet sammen med Dansk Folkeparti, men det er 90 pct. af befolkningen tilfældigvis. Så må man tilhøre den minoritet, og det er også fair nok. Sådan er det også i et demokratisk samfund. Der er jo ikke nogen, der er efter Det Radikale Venstre og Enhedslisten, fordi de forfægter ekstreme holdninger på det her område i forhold til befolkningsflertallet.

Sådan er et demokrati, der er åbent for ytringer, der er åbent for holdninger, og der er åbent for respekt for hinandens meninger.

Formanden:

Vil fru Pia Kjærsgaard have et spørgsmål mere? Værsgo.

Pia Kjærsgaard (DF):

Tak. Når formanden har været så venlig at give mig ordet sådan lidt uden for nummer, så vil jeg meget gerne.

Jeg vil bare sige tak til ministeren for besvarelsen, og spørge ministeren, om ikke det føles fuldstændig urimeligt, at man, fordi man nu – ikke tilfældigvis – er minister for kultur i det her land, bliver opfordret til at give karakter til forskellige folketingsmedlemmer.

Jeg kan godt forstå, ministeren er meget, meget fristet til at gøre det over en bred front. Jeg tror næppe, jeg ville have kunnet nære mig, hvis jeg havde siddet der, hvor ministeren sidder lige nu, hvad angår de spørgsmål, der tidligere er faldet.

Men jeg vil spørge ministeren: Er det ikke helt fantastisk, at man bliver bedt om at være overdommer over, måske ikke ligefrem Dansk Folkepartis politiske modstandere, men, som det meget ofte viser sig i debatten, netop de politiske modstandere og folketingskandidater, der kan komme i avisen en dags tid, og som anmelder andre politiske modstandere efter § 266 b? Det har man ofte set fra De Radikales og også fra Socialdemokraternes side.

Det er en ejendommelig debat, og jeg vil bare til sidst spørge, om ministeren ikke er enig i, at ordet skal være frit i et land som Danmark.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Jeg er stolt af at leve i et samfund, hvor man har respekt for hinandens holdninger, hvor demokratiet er det udslagsgivende, og hvor der også er en pluralistisk debat. Og det må ikke være en

form for – hvad skal vi kalde det – meningsstyranni, der bestemmer, hvad folk må mene, og hvad de ikke må mene.

Det, der må sætte grænsen, må vel være straffeloven og grundloven. Hvis nogen overtræder straffeloven, så må jeg jo tage afstand fra det, og det går jeg ud fra alle politikere så tager afstand fra. Straffeloven må sætte grænsen. Det skal ikke være min personlige holdning til det og forhåbentlig heller ikke andre politikeres holdning til det, der skal være afgørende for, hvad der er rigtigt, og hvad der er forkert. Hvis det er uanstændige holdninger, så må straffeloven tages i brug og anklagemyndigheden gribe ind, og så må det komme for retten, og retten må træffe en afgørelse med hensyn til de ytringer.

Formanden:

Så er det et sidste spørgsmål fra hr. Per Clausen til kulturministeren.

Per Clausen (EL):

Jeg vil så nøjes med to bemærkninger. Den første skal være, at jeg er lidt overrasket over, at ministeren nu har indskrænket sin kulturkamp til at omfatte nazister og tilsvarende grupperinger inden for islamiske trossamfund. For kulturministeren talte jo i sin tale på landsrådsmødet om den vundne kulturkamp mod de kulturradikale.

Er det sådan, at kulturministeren mener, at de kulturradikale i tilsvarende omfang som fundamentalistiske islamister og nazister har sat sig uden for demokratiet? Har de i modsætning til Dansk Folkeparti sat sig uden for demokratiet? Det er særlig, når vi tænker på, at Dansk Folkeparti jo er et parti, hvis nuværende pressechef klart har givet udtryk for, at ikke alene synes man, at racismeparagraffen skal fjernes, man synes da også, at man som et led i det godt kan lade være med at overholde den.

Så jeg vil godt spørge ministeren, om han nu er helt sikker på, at han har ramt rigtigt, når han definerer, hvem han er i kulturkamp med og mod.

Kulturministeren (Brian Mikkelsen):

Det, som den første diskussion eller kulturkamp handlede om, var en fri meningspluralisme, nemlig at alle skulle have lov til at sige de ting, som de stod inde for. Så kunne man tage en duel på ordet, så kunne man duellere, og så kunne man respektere hinanden også bagefter.

Den meningspluralisme er jo blevet gennemført nu med den borgerlige regering. Nu er der

ret til og mulighed for at mene forskellige ting, og man kan tage en debat med åben pande, og så kan vi fægte på livet løs.

Kl. 14.10

Nu handler hele diskussionen jo ikke om værdier; det handler ikke bare om et opgør med Hizb-ut-Tahrir og nynazisterne, men om de folk, som ikke vil det demokratiske samfund. Der må man jo tage en dialog, en diskussion med dem. Det er det våben, vi har: Det er dialogen, det er ordene, det er styrken i argumentationen for, at demokratiet er karakteristisk for det danske samfund anno 2005; det er, at ligestilling mellem kønnene er karakteristisk for 2005 i Danmark; det er, at tolerance er et ord, som er karakteristisk for 2005 i dagens Danmark. Det er de våben, vi må bruge – ordets magt, dialogen, diskussionen – og så må vi overbevise folk om, at demokratiet er det rigtige, og at fundamentalisme er ikke det rigtige, hvad enten man er nynazist eller medlem af Hizb-ut-Tahrir.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 124

6) Til undervisningsministeren af:

Christine Antorini (S):

»Vil ministeren uddybe, om det er regeringens intention at afskaffe 10. klasse, når der i statsministerens skriftlige redegørelse står, at 10. klasse skal erstattes af en bred vifte af moduler?«

Christine Antorini (S):

Da undervisningsministeren tiltrådte her efter valget, var undervisningsministeren ude med nogle ret markante udtalelser omkring 10. klasse, nemlig at 10. klasse nærmest var et overflødig år, der unødigt forlængede undervisningstiden, og at den skulle målrettes til svage elever. Så har der været lidt stille omkring, hvad regeringen egentlig havde tænkt sig med 10. klasse, men i det netop fremsendte lovkatalog fremgår det, at 10. klasse skal erstattes af en bred vifte af moduler.

Jeg vil derfor gerne spørge ministeren: Hvad betyder det? Betyder det, at det alligevel er den gamle idé med, at 10. klasse skal være en slags taber-10. klasse, og at man skal visiteres til den, hvis man er socialt svag? Hvad menes der egentlig med, at 10. klasse skal erstattes af nogle løse moduler?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Regeringen vil ikke afskaffe 10. klasse, men regeringen vil foretage en grundlæggende reform af 10. klasse, sådan at den ikke længere er afslutningen på folkeskolen, men i stedet er begyndelsen på en ungdomsuddannelse, det vil sige, at der skal være elementer af brobygning. Det er så meget, jeg kan sige på nuværende tidspunkt. Jeg lover at vende tilbage til sagen snarest.

Christine Antorini (S):

Jeg vil gerne spørge, om undervisningsministeren dog i det mindste kan røbe så meget, at han kan sige, om det fortsat vil være sådan, at den nye 10. klasse, som regeringen planlægger, stadig væk er en 10. klasse, hvor der er adgang for alle, og det vil sige, at alle, der har lyst til at vælge en 10. klasse, har mulighed for det? Eller er det, som der tidligere er blevet sagt, noget, som kun er for svage elever?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Vi vil som sagt ændre indholdet af 10. klasse, så den sigter på videre uddannelse, men vi vil ikke begrænse muligheden for, at unge, der f.eks. vil i gymnasiet, kan gå i 10. klasse. Det vil vi ikke forhindre. Men vi synes, at der er fornuft i, at hvis man går i 10. klasse, så skal man orienteres om, hvad der foregår på en erhvervsskole, for indtil 10. klasse har eleverne kun været undervist af lærere, som kender folkeskoler, gymnasier og seminarier indefra. De har ikke været undervist af nogen, som kender erhvervsskoler indefra, og de har heller ikke været undervist af nogen, som kender livet uden for skolen indefra. Det hører i hvert fald til sjældenhederne.

Derfor er det vigtigt, at vi nu stiller som et krav, at der skal være brobygning til erhvervsuddannelserne. Det skylder vi de unge, for nu vil vi gerne have flere igennem en uddannelse efter folkeskolen. Det er det, det hele kommer an på; det er den opgave, som de 2 mia. kr., vi bruger på 10. klasse, nu skal hjælpe med til at løse.

Christine Antorini (S):

Jeg er glad for, at undervisningsministeren i det mindste kunne røbe, at 10. klasse fortsat skal være et tilbud, som alle kan vælge, og at det ikke er et socialt tilbud. Sådan måtte jeg forstå det svar, som undervisningsministeren gav.

Jeg vil så høre, om undervisningsministeren så alligevel kan løfte sløret lidt for en anden del af det, for så sent som den 5. oktober udtalte undervisningsministeren til Berlingske Tidende, at

10. klasse ikke nødvendigvis behøvede at vare et år, men kunne fungere som et kortere forløb af omkring en måneds varighed. Kan undervisningsministeren uddybe, hvad der ligger i det, og om det så alligevel ikke betyder, at 10. klasse bliver afskaffet, hvis den kan erstattes af et forløb af omkring en måneds varighed?

Kl. 14.15

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg erindrer ikke på noget tidspunkt at have talt om en måned, men der verserer jo de mærkeligste rygter, og jeg får jo de særeste breve fra elever, som åbenbart har fået at vide på deres efterskole, at vi nu vil gøre alle mulige grimme ting. Jeg vil godt benytte lejligheden til at henstille, at man lader være med at fylde eleverne med den slags historier. Det er fuldstændig urimeligt.

Nu kommer jeg jo selv fra en fri skoleform, nemlig en folkehøjskole, og det er sådan på både folkehøjskoler og efterskoler, at man der altså har lov at forlade skolen efter et kortere forløb, og heldigvis kan man også hoppe på et stykke tid inde i forløbet. Og det er det, jeg venter mig meget af. For vi har det jo dette dybt beklagelige gigantiske frafald i erhvervsuddannelserne, og hvis der var noget, jeg gerne så 10. klasse hjælpe med til, så var det at samle nogle af dem op, som f.eks. er faldet fra på en teknisk skole og give dem en ny start, at bygge en bro for dem til en ny uddannelsesmulighed. Og det kan jo kun lade sig gøre, hvis der er mulighed for kortere ophold end 40 uger.

Men der er jo intet som helst nyt i det. Alle, der kender de frie skoler, ved, at man kan slutte før, og man kan starte senere. Sådan har det altid været, det er dagligt liv i den frie skolesektor.

Formanden:

Så er der to medspørgere: hr. Kim Mortensen og hr. Troels Ravn. Først hr. Kim Mortensen.

Kim Mortensen (S):

Jeg tror da, at undervisningsministeren har ret i, at der verserer mange historier om både 10. klasser og efterskoler, og hvad det er for nogle muligheder, der byder sig. Det tror jeg måske også hænger sammen med, at der kommer mange forskellige udmeldinger, også fra ministeren og fra regeringen og fra regeringspartiet om det. Det er sådan set derfor, vi også prøver at spørge lidt ind til, hvad det er for nogle planer, undervisningsministeren har på området.

Jeg vil godt sådan meget konkret vide, om det indgår i planerne, at 10. klasserne skal flyttes væk fra de nuværende skoler/kommuner og flyttes over i et andet regi, om det er nogle af de planer, som undervisningsministeren gør sig, eller om det stadig væk indgår i planerne, at 10. klasse skal være forankret i kommunerne og i efterskolerne.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg bliver nødt til at anholde det første, som spørgeren sagde. Jeg har været usandsynlig klar i de ting, jeg har sagt om 10. klasse, og jeg har to hundrede gange sagt det samme, det samme, det samme. Det har været fuldstændig forudsigeligt, det har været helt i tråd med regeringsgrundlaget i februar, og der er bare intet nyt at komme efter i det, jeg har sagt, og det er der heller ikke i dag – intet nyt.

Vi har på intet tidspunkt talt om, at man skal fjerne 10. klasse fra kommunerne eller fra efterskolerne – på intet tidspunkt. Det er ren spekulation, som ikke udspringer af noget, jeg har sagt.

Kim Mortensen (S):

Det kan godt være, du ikke har sagt det, men det kan vel ikke komme bag på dig, at der er en stor interesse for det, herunder fra os. Så derfor spørger vi jo meget ind til, om det kunne indgå i planerne.

Man kunne jo spørge sådan mere præcist som det ene: Kunne ministeren forestille sig, at 10. klasserne blev flyttet fra det nuværende regi, eksempelvis i kommunerne og folkeskolerne? Og som det andet: Kunne ministeren forestille sig, at der på ministerens foranledning blev givet mulighed for, at erhvervsskolerne eksempelvis kunne gennemføre et 10.-klasses-forløb?

Formanden:

Uanset debateme taltaler man konsekvent ministeren i tredje person.

Værsgo til undervisningsministeren.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Som jeg sagde og har sagt mange gange, har vi ingen planer om at flytte 10. klasse væk fra hverken efterskolerne eller fra kommunerne. Hvis spørgeren synes, det er en god idé, at erhvervsskoler kan udbyde 10.-klasses-forløb, så vil vi da gerne overveje det på spørgerens foranledning. Vi har intet udtalt om noget sådant.

Og så vil jeg sige, at det jo er helt i orden, at spørgeren spørger, det har jeg intet imod. Det, jeg har noget imod, er, når spørgeren påstår, at regeringen er kommet med alle mulige udmeldinger. Det tror jeg dog nok jeg ved bedre end spørgeren. Og det er vi absolut ikke. Vi har sagt det samme til bevidstløshed, og det er så det, jeg gentager nu.

Og så er det bare, jeg ville bede især efterskoleforstandere om at fortælle deres elever, at det er forkert, hvad de har fortalt dem. Det ville jeg sådan ønske, for så kunne vi slippe for alle de indlæg i aviserne fra efterskoleelever, som skriver om, at vi vil afskaffe 10. klasse. Det har vi jo på intet tidspunkt sagt vi vil. Vi vil forbedre den og sikre, at den bruges til, at flere unge kan få en uddannelse. Det er det, det har handlet om hele tiden.

Kl. 14.20

Formanden:

Så er det hr. Troels Ravn som medspørger.

Troels Ravn (S):

Når vi er så mange, der her i dag bekymrer os om undervisningsministerens tanker om en eventuel afvikling af 10. klasse i den nuværende form, så er det jo også, fordi – jeg ved godt, at det her med at uddrage citater ikke er oppe i tiden, men alligevel – man kan læse i regeringsgrundlaget, at regeringen i efteråret 2005 vil fremsætte forslag til en grundlæggende reform af undervisningen efter 9. klasse, så den alene målrettes de svageste elevers overgang til ungdomsuddannelse, primært erhvervsuddannelse.

Er det ikke rigtigt forstået, hr. undervisningsminister?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det stod der i regeringsgrundlaget, og jeg har til hudløshed forklaret denne formulering med det, som jeg lige har sagt: at 10. klasse skal være starten på noget og ikke afslutningen på folkeskolen. Selvfølgelig er den på sin vis afslutningen på folkeskolen, men målet med den skal være at starte den unge, at skubbe den unge, at være et trinbræt, et afsæt for den unge til videre uddannelse. Det var det, der var meningen med det, der stod i regeringsgrundlaget, og det har jeg jo forklaret talrige gange.

Og så ville jeg opfordre spørgeren til at opgive denne fiffige måde at sige det på – det var virkelig fiffigt. Hvad var det, han sagde? »En eventuel afvikling af 10. klasse«. Den indledning var

dybt ledende, og det synes jeg er et noget pjat, rent ud sagt.

Når man ser på, hvad f.eks. fru Christine Antorini har sagt om 10. klasse. Hvis jeg ikke husker meget fejl, så skulle den hedde ungdoms-klasse; hvis jeg ikke husker forkert, så skulle den være begyndelsen på noget i stedet for slutningen på noget. Hvorfor skal så mange medlemmer af den socialdemokratiske gruppe så hvirvle så meget støj op?

Jeg har så sent som i går på LO's konference sagt, at jeg synes, at disse tanker om en ungdomsklasse er interessante.

Tænk, hvis man fra borgerlig side her i salen begyndte at himle op om, at nu vil Socialdemokraterne afvikle 10. klasse, bare fordi de har nogle fornuftige tanker om, hvordan det kan blive bedre.

Troels Ravn (S):

Jeg vil da indledningsvis takke for vurderingen, selv om jeg selvfølgelig gerne havde set, at den var faldet ud på anden vis. Og så tror jeg i øvrigt, at vi skal bruge spørgetiden her på at være konstruktive i stedet for at vurdere hinanden.

Man kan godt få på fornemmelsen, at undervisningsministeren ikke rigtig er klar over, hvad det er for nogle forhold, der er gældende i folkeskolen omkring 10. klasse, så jeg vil sådan lige indlede med en lille historie.

For ikke så lang tid siden mødte jeg en ung fyr i folkeskolens 9. klasse, dygtig, flotte karakterer, en smule lille af vækst, men han fortalte mig, at han skulle være dyrlæge, og jeg spurgte så: Jamen så skal du vel i gymnasiet her efter sommerferien? Nej, svarede han, jeg skal i 10. klasse, fordi jeg mangler noget modenhed, og så vil jeg gerne være lidt højere, inden jeg skal starte i en ungdomsuddannelse. Egentlig meget tankevækkende, og historien er sandfærdig.

Er det en fortælling, der gør indtryk på undervisningsministeren, når undervisningsministeren skal vurdere værdien af 10. klasse i dens nuværende form?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Alene det – alene det, at spørgeren antyder, at jeg ikke skulle kende sådan nogle unge mennesker, viser jo, at spørgeren er ude i et rent polemisk ærinde.

Jeg er gammel højskolemand, jeg er rundt på utallige efterskoler. Jeg tror nok, at jeg møder flere unge mennesker, end spørgeren gør i øjeblikket. At antyde at jeg ikke skulle kende den

type hører bare ingen steder hjemme, det er lav-polemik. Kunne vi ikke droppe det? Men tillykke med, at spørgeren så fik lejlighed til at sige det.

Formanden:

Så er det fru Christine Antorini for et sidste spørgsmål.

Christine Antorini (S):

Jeg er ked af at måtte trætte undervisningsministeren med regeringsgrundlaget, men det er jo, fordi det er regeringsgrundlaget, der gør os i tvivl om, hvad det er, der skal ske med 10. klasse.

Det, der står om 10. klasser, er som sagt, at der skal ske nogle reformer, som alene målrettes de svageste elevers overgang til ungdomsuddannelserne. Så alene det, vi beder om svar på, er: Hvad betyder det, at det alene skal målrettes til de svageste elevers overgang?

Det andet, jeg ville spørge om her som afslutning, er: Når nu de her reformer skal forhandles på plads, er der så egentlig enighed imellem Venstre og Konservative om, hvad 10. classes skæbne skal være?

Kl. 14.25

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det første spørgsmål har jeg besvaret på høfligste vis indtil flere gange her i dag og hundredvis af gange lige siden februar.

Det, der står i regeringsgrundlaget, betyder, at 10. klasse skal være begyndelsen på noget, ganske som fru Christine Antorini selv har sagt, og det er ikke hende, der har fundet på det, for hun sagde det, efter at jeg havde sagt det utallige gange. Der er vi altså enige. Hvorfor så al denne polemik om noget, vi åbenbart er enige om?

Jeg håber, at vi også kan være enige om, at dette med, at det kan være kortere ophold, kan gøre 10. klasse til et bedre redskab til opsamling af dem, der falder fra i uddannelserne, for frafald i erhvervsuddannelserne er efter min mening et af Danmarks største samfundsproblemer. Hvorfor skulle 10. klasse ikke være indrettet på at samle det op?

Det er jo virkelig en indsats for de svageste. Må vi ikke nævne det, hvis bare vi ikke blokerer, at andre også kan komme ind. Og det har vi ingen tanker om.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 126

7) Til undervisningsministeren af:

Christine Antorini (S):

»Vil ministeren uddybe, hvilke intentioner regeringen har for at indskrænke adgangen til at kunne tage 10. klasse på efterskole, når der i statsministerens skriftlige redegørelse står, at tilskudssystemet til efterskolerne målrettes til 8. og 9. klasse?«

Christine Antorini (S):

Der er jo endnu et område, som er i spil i forbindelse med regeringsgrundlaget, nemlig hvad der skal ske med efterskolerne. I efterskolerne er der allerede i dag mulighed for – det er der ganske få der vælger at bruge – at tage 8. klasse, og så er der en del, der vælger at tage enten 9. eller 10. klasse på efterskole.

Nu fremgår det så af regeringsgrundlaget, af lovataloget, at der skal ske en reform, sådan at efterskoleopholdet skal målrettes til 8. og til 9. klasse. Hvad er det mere præcis, at regeringen forestiller sig, der skal ske med dem, der ønsker at tage efterskole på 10. klasse? Skal de straffes økonomisk? Skal der ske en social visitering, eller hvad ligger der i, at det skal målrettes til 8. eller 9. klasse? På hvilken måde skal man lave sanktioner mod dem, der ønsker at tage 10. klasse på efterskole?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Der er allerede i dag en tillægstakst på 6.000 kr. pr. årselev på efterskoler, som ikke har afsluttet grundskolen. Det betyder, at eleverne i 8. og 9. klasse på efterskolerne udløser et højere tilskud end eleverne på 10. klassetrin. Det er denne linje, som regeringen ganske enkelt vil fastholde, og det hænger sammen med, at elever på 8. og 9. klassetrin er i skolepligtig alder. Det er eleverne på 10. klassetrin ikke. Derfor er der forskellige takster, og det er det, som regeringen vil køre videre med i et eller andet omfang.

Christine Antorini (S):

Betyder det, som ministeren siger her, at man ønsker at ændre på taksterne, sådan at det skal blive endnu dyrere, hvis man har et barn, der skal starte på 10. klasse i efterskole? Er det det, der ligger i reformen?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Vi vil køre videre med den takstdifferentiering, der er mellem på den ene side 8. og 9. klasse og

på den anden side 10. klasse, i et eller andet omfang. Det er, hvad jeg kan sige i dag.

Christine Antorini (S):

Jeg er ked af, hvis jeg er nødt til at spørge næsten på samme måde, som jeg gjorde før, men betyder det, at det skal være dyrere at tage 10. klasse på efterskole, end det er i dag?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det betyder, at vi i et eller andet omfang vil fortsætte en takstdifferentiering. Jeg har ikke yderligere meddelelser, for vi er ikke færdige med vores oplæg, og derfor kan jeg ikke give detaljer fra vores oplæg.

Formanden:

Så her jeg noteret to medspørgere: Hr. Carsten Hansen og hr. Kim Mortensen. Først hr. Carsten Hansen.

Carsten Hansen (S):

Ja, det er jo ikke en meget meddelsom undervisningsminister, vi har her. Men må jeg gøre undervisningsministeren opmærksom på, at vi har et fælles forlig omkring 10. klasse, hvori vi har målrettet undervisningen, tilbage fra 2000, så vidt jeg husker, således at halvdelen af tiden skulle gå til matematik, dansk og engelsk. Derudover tror jeg ikke, at nogen af partierne har en fælles målsætning om, hvor mange der skal gå i 10. klasse. Nu er vi jo enige om, at det var et knaldgodt tilbud at gå i 10. klasse på en efterskole. Efterfølgende har regeringen sammen med Dansk Folkeparti jo målrettet taksterne.

Men må jeg spørge undervisningsministeren: Er det i virkeligheden ikke den skjulte dagsorden, at 10. klasse skal væk fra efterskolerne uden en politisk diskussion om gavnen og nytten af det? Når en tredjedel af en ungdomsårgang i virkeligheden vælger efterskolerne, er det jo ud fra, at de unge har behov for det her, at de har godt af at komme ud og møde den frie skoleverden, det sociale sammenhold osv. Men hvorfor så denne bombastiske udmelding, hvor man yderligere vil fjerne incitamentet til, at unge kan komme i 10. klasse, blive modnet og komme videre i livet?

Kl. 14.30

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Svaret er nej, nej og atter nej. Jeg begriber altså ikke, at det er så interessant for medlemmerne af

den socialdemokratiske gruppe at puste en uenighed op, som jeg har svært ved at se.

Carsten Hansen (S):

Nu har undervisningsministeren i denne omgang ikke været minister så længe for det her ressortområde, så det er ikke sikkert, at han kan huske, at da regeringen begyndte med deres målretning af taksterne på 10. klasse, da stemte Socialdemokraterne faktisk imod i forhold til efterskolerne.

Men hvorfor ikke tage den debat åbent og ærligt om, at regeringen ikke ønsker 10. klasse på efterskolerne, når man nu skærer 5.000-6.000 kr. om året og favoriserer 8. og 9. klasse?

Må jeg så spørge undervisningsministeren: Er det sådan, at regeringen har lavet store pædagogiske undersøgelser, der peger på, at det er bedre at gå på efterskole i 8. og 9. klasse end i 10. klasse? For det er jo ikke det, det store flertal af de unge mennesker og forældrene ønsker sig. Hvad er det for en begrundelse, der ligger bag de overvejelser, ud over nogle banale økonomiske overvejelser?

Lad mig så også tilføje her, at så vidt jeg har kunnet høre på et fynsk medlem af Uddannelsesudvalget fra Venstre, fru Britta Schall Holberg, så er der vist ikke enighed om det her i Venstre. Er man enig om den her målrettede afskaffelse af 10. klasse på efterskolerne?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Nu er det her jo spørgsmål til ministrene, dvs. spørgsmål til regeringen. Alt, hvad jeg siger her, tegner regeringen. Hvis det var sådan, at alle de socialdemokratiske talere bare ville linde låget en lille smule for, hvad de selv ønsker med 10. klasse, så ville de opdage, at det er regeringen ganske enig med dem i – i hvert fald de ting, som jeg har hørt man har udtalt at man vil.

Så det eneste, der skiller os, er altså dette, at nu også hr. Carsten Hansen insisterer på at dutte os en mening på. Han siger: Hvorfor kan regeringen ikke være åben om, at den ikke ønsker 10. klasse på efterskolerne? Det er jo en antydning af, at vi vil fjerne 10. klasse fra efterskolerne. Det har vi aldrig villet. Det er en antydning af, at vi bare ikke tør sige det højt. Men hvorfor skulle vi sige det højt, når vi ikke mener det? Kunne vi ikke slippe for disse helt overflødige diskussioner?

Kim Mortensen (S):

Det kunne jo være fristende at tage en gennemgang af vores udspil på folkeskoleområdet, herunder vilkårene for 10. klasse. Men jeg har på fornemmelsen, at vi får god tid til at diskutere dem, så det, vi egentlig vil her, er sådan set at prøve at finde ud af, hvad ministeren selv mener om nogle af alle de her spørgsmål.

Jeg deler lidt skæbne, kan jeg jo forstå, med ministeren, for så vidt angår det her med at være gammel højskolemand. Det var jeg i hvert fald indtil for nylig. Derfor ligger det mig også meget på sinde, at der stadig væk bevares ikke bare en mulighed, men også en god mulighed for unge mennesker til at vælge efterskolen, for det er mit indtryk, at der er utrolig mange unge mennesker, også dem, der går i 10. klasse, der har stor gavn af et efterskoleophold. Det er derfor, vi gerne vil spørge lidt ind til, om ministerens oplevelse er, at det er bedst, at de, der går i 10. klasse, ikke vælger et efterskoleophold, men at det er bedre, at de vælger det efter 8. og 9. klasse.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg tror, spørgeren selv kan fornemme, at der ikke var noget som helst nyt i det, han her spurgte om, ud over måske endnu en lille insinuation, som jeg gerne hermed vil skrinlægge og dementere.

Kim Mortensen (S):

Men ministeren har jo sagt, at han stadig væk vil have differentierede takster, for så vidt angår 9.-klasse-elever og 10.-klasse-elever. Det må da også betyde, at der ligger en forskellig opfattelse af, hvem det er, man ønsker der skal vælge efterskolerne. I de differentierede takster og dermed måske endnu lavere takster for 10. klasse ligger jo også det, at man helst ser, at de, der går i 10. klasse, vælger andre former for uddannelse.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg kan bekræfte, at regeringen fortsat vil have differentierede takster mellem elever, der er i skolepligtig alder, og elever, der ikke er det. Det kan jeg bekræfte.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 165

8) Til undervisningsministeren af:

Bjarne Laustsen (S):

»Vil ministeren redegøre for de overvejelser, regeringen har om at lukke alle landets produktionskoler, jf. kommissorier for udvalgsarbejde i forlængelse af Globaliseringsrådets drøftelser af erhvervsuddannelserne?«

Kl. 14.35

Bjarne Laustsen (S):

Vi har oplevet den her regering, som værende den ikke mest venligt stemte regering over for produktionsskolerne; der har været spørgsmål om, hvordan lønvilkårene skulle være, hvor man har forsøgt at sætte dem ned på SU-niveau; der har været spørgsmål om, at kommunerne ikke kunne fratække grundtilskuddet; og nu senest har vi set i kommissoriet for Globaliseringsrådet, at man direkte nævner – som den eneste skoleform – at det skal overvejes, om man kan bruge produktionsskolen på en anden måde. Det læser jeg sådan, at regeringen har planer om at fjerne produktionsskolerne fra landkortet.

Det gode spørgsmål må jo så være: De elever, der går på produktionsskolen, hvad skal de så i fremtiden? For produktionsskolerne har efter min og Socialdemokratiets opfattelse løst et behov, et presserende behov, for den her gruppe unge mennesker, som for de flestes vedkommende er nogle, der er frafaldet en uddannelse på en erhvervsskole.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Produktionsskolerne leverer en meget vigtig indsats for, at unge, som er faldet ud af uddannelsessystemet, som måske mangler selvværd, som har lidt nederlag, kan få en start i uddannelserne, at de kan få en start på noget, der senere kan blive til f.eks. en erhvervsuddannelse.

Derfor har regeringen absolut ingen intentioner om at afskaffe produktionsskolerne. Vi har heller ingen intentioner om at indskrænke antallet af produktionsskoler. Men når man nedsætter et udvalg, som skal vurdere, hvordan vi kan begrænse frafaldet i uddannelserne, og når man har 100 skoler, hvis opgave er at begrænse frafaldet til uddannelserne, så er det vel naturligt at nævne dem som det vigtigste eksempel på et område, som må vurderes med hensyn til effekten.

Det skal tages i en positiv ånd. Vi ved jo alle sammen, at der er produktionsskoler, der gør

det utrolig godt, men der er jo intet, der er så godt, at det ikke kan blive bedre, og det kan jo være, at der er nogle skoler, der kan gøre det bedre.

Nu bliver det belyst, og det ville jo være mærkeligt andet, hvis ikke det skulle belyses, når hele udvalgets tema er, hvordan man får flere til at fortsætte i uddannelserne.

Så jeg beder om, at man opfatter det som en anerkendelse af skolerne, en omsorg for de unge og et ønske om yderligere at effektivisere indsatsen for at få de unge i gang med noget, der er perspektiv i.

Bjarne Laustsen (S):

Det er simpelt hen underligt, at ministeren med de pæne ord, han har at sige i dag om produktionskolerne, ikke har skrevet det ind i kommissoriet, i stedet for at sprede skræk og rædsel blandt både elever og produktionsskolefolk. For man må jo tage det for pålydende, når det står der, og ministeren siger jo selv, at det er naturligt at tage fat i produktionsskolerne, underforstået at det er dem, der er skyld i frafaldet. Det er simpelt hen en mærkelig form for logik, som ministeren bruger i sin besvarelse af det her spørgsmål.

Hvis ministeren og regeringen mener, at produktionsskolerne løser en opgave – ministeren siger selv, at de har imødekommet et behov, for der har været behov for produktionsskolerne, fordi der er nogle mennesker, der ikke kan klare erhvervsskolevejen, og der har produktionsskolerne så løst en opgave – er det underligt at se, at de stadig væk er den eneste institution, den eneste skoleform, som er nævnt ved navns nævnelser i kommissoriet. Kunne ministeren ikke have fundet på at skrive noget andet i stedet for at skrive det direkte her?

Jeg har regeringen stærkt mistænkt for at underlære produktionsskolerne, for vi har tidligere set lignende tiltag i samme retning.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Der er en god begrundelse for, at det kun er produktionsskolerne, der er nævnt, nemlig at der er 100 skoler, hvis opgave lige præcis er det, som udvalgets kommissorium handler om. Derfor er det da naturligt at nævne, at det skal vurderes, om man i alle tilfælde får den optimale indsats ud af pengene. Det kan jo være for visse grupper vedkommende, at det er perfekt. Det kan jo være, at indsatsen for andre gruppers vedkommende skal ændres lidt. Det kan være, at resul-

taterne for en tredje gruppes vedkommende ikke er særlige gode. Jeg aner det ikke, men det er det, udvalget skal vurdere.

Jeg er sikker på, at produktionsskolerne kan stå for en nærmere granskning af effekten af det dygtige arbejde, de gør.

Bjarne Laustsen (S):

Det, ministeren siger nu, er, at det jo er fint, hvis man synes, at den enkelte produktionsskole kan forbedre sig, eller at konceptet kan justeres osv., men det er ikke det, der står. Det, der står her direkte, er, om ikke man kan få en bedre udnyttelse af samfundets ressourcer ved at fjerne produktionsskolerne og eventuelt lægge dem sammen med erhvervsskolerne, eller hvem man vil lægge dem sammen med. Det er jo det, der står der.

Kl. 14.40

Det er jo ikke, fordi man ønsker at optimere produktionsskolerne. Det kan man ikke se i det udspil, der er kommet her. Det er, som om ministeren også giver produktionsskolerne skylden for frafaldet. Må jeg ikke minde om, at det er modsat. Produktionsskolerne har løst en opgave for nogle grupper unge mennesker i vores samfund, som ikke har været i stand til at tage en erhvervsuddannelse og derfor er kommet ind i vores produktionsskolesystem.

Så synes jeg, vi har en god geografisk spredning af vores skoler, og hvis ikke de skoler findes, må ministeren altså ryste op med et andet tilbud til de her elever, hvis man fjerner produktionsskolerne.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg mener, at man altid skal spørge, om ressourcerne kan bruges mere effektivt. Det er jo det spørgsmål, vi stiller vedrørende 10. klasse, og det er også det spørgsmål, vi stiller vedrørende produktionsskolerne. For vi må jo se i øjnene, at på trods af at vi bruger så mange penge på at hjælpe og skubbe og vejlede de unge, så er der stadig væk 20 pct., som ikke får en uddannelse efter folkeskolen, og så er vi da nødt til at stille spørgsmålet: Kan vi gøre det bedre?

Derfor har vi i dag haft en debat om 10. klasse, og nu har vi en om produktionsskolerne. Det er, som det skal være, det er det, spørgetiden er til for. Og hvis spørgeren har foreslået kommissoriet sådan, at vi overvejer at afskaffe produktionsskolerne, så er jeg glad for her at kunne demmentere det og sige, at det har vi absolut ikke.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Carsten Hansen som medspørger.

Carsten Hansen (S):

Jeg vil godt takke ministeren for den sidste tilkendegivelse, for det er også med stor undren, jeg har læst i kommissoriet, at man ønsker en vurdering fra udvalget, der jo er nedsat for at se på, hvordan alle unge får en uddannelse, og hvordan produktionsskolerne ressourcer kan bruges mere effektivt andre steder i de erhvervsrettede ungdomsuddannelser.

Jeg kan godt forstå, hvis en produktionsskoleleder – f.eks. på den, der hedder Elsesminde, der er landets største og ligger i Odense – der læser noget sådant, bliver voldsomt forskrækket.

Jeg troede jo i virkeligheden, at det handlede om, at man sagde: Hvordan sikrer vi, at produktionsskolerne kan bidrage til at mindske frafaldet? Men når vi kan læse, at nu skal det vurderes, om produktionsskolerne – som den eneste skoleform – overhovedet skal eksistere, eller om de kan være andre steder i uddannelsessystemet, kan undervisningsministeren så ikke godt forstå, at vi bliver voldsomt overraskede over en sådan formulering?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Jeg har lidt svært ved at forstå, at sætningen kan tolkes sådan, at vi overvejer at fjerne produktionsskolerne fra jordens overflade. Det handler jo om at vurdere, om ressourcerne kan bruges bedre. Og med »bedre« menes der bedre på produktionsskolerne, bedre uden for produktionsskolerne. Der tænkes jo på hele det arsenal af hjælpeforanstaltninger, støtteforanstaltninger, vi har til unge, som er faldet ud, og som mangler selv-værd til at melde sig på en uddannelse. Meningen er altså blot, at indsatsen på produktionsskolerne skal holdes op imod de resultater, man har med andre indsatser. Og sådan mener jeg det bør være permanent.

Der vil jeg godt sige, at så længe jeg er undervisningsminister, så vil det være sådan i princippet for alle områder på Undervisningsministeriets område.

I øvrigt har vi et fremragende evalueringsinstitut, som hedder EVA, og som jo netop er til for bestandig at vurdere, om man kan få mere for pengene i anden anvendelse.

Carsten Hansen (S):

Vi får det svar, at ministeren mener, vi gør en god indsats, men alligevel skriver ministeren i sit eget kommissorium, at produktionsskolerne – som den eneste skoleform – skal vurderes med hensyn til, om deres ressourcer kan bruges bedre andre steder i uddannelsessystemet.

Vil ministeren ikke medgive mig, at det er en uheldig bemærkning om den eneste skoleform, hvorom ministeren både over for produktionsskolerne på deres årsmøder og her i salen har talt så flot?

Men må jeg så ikke minde ministeren om, når nu man snakker om, at frafaldet er steget betydeligt i de sidste 4 år – der er betydelig færre, der får en kompetencegivende uddannelse, end der var for 4 år siden – at her har produktionsskolerne jo bidraget voldsomt til at fastholde, at det ikke er blevet større. Men alligevel har regeringen jo lagt væsentlige hindringer i vejen for produktionsskolerne med hensyn til optagelse igennem UU'erne, i og med at man har forsøgt at sige, at der skulle skæres ned på lønnen osv.

Kl. 14.45

Det er ikke alle tiltag, der er lykkedes, fordi der har været forhandlinger med Folketingets partier, men vil ministeren ikke medgive, at vi nu kan se, at der måske er en linje i det, som regeringen forsøger?

Derfor er vi meget mistænksomme over for, om man i virkeligheden vil produktionsskolerne til livs, men jeg er glad for bemærkningerne – blot dette spørgsmål: Vil produktionsskolerne eksistere om 10 år som et godt tilbud til unge, der har brug for et løft?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Svaret på det sidste er klart ja. Jeg tror personlig, at spørgeren har ret i, at produktionsskolerne i mange henseender gør en uvurderlig indsats for en stor gruppe unge. Derfor tror jeg også, de med sindsro kan se frem til at blive sammenlignet med, hvad man får for pengene på anden vis andre steder i det sociale system og i uddannelsessystemet.

Jeg synes, det har været meget nyttigt at se virkningen af forskellige former for aktivering, og resultatet er klokkeklart: Det er privat aktivering, der virker. Det har både hr. Carsten Hansen og jeg haft stor nytte af at vide, det har påvirket vores politik. Nu får vi en lignende evaluering af, hvad der virker.

Når det kun er produktionsskolerne, der er nævnt, er det, som jeg har sagt, fordi de er langt

den mest omfangsrige skoleform, og derfor – hvis man skal nævne ét eksempel – er det naturligt at nævne lige præcis dem.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det fru Bente Dahl som medspørger.

Bente Dahl (RV):

Mit spørgsmål tager udgangspunkt i den signalforvirring, jeg synes der er i de udtalelser, ministeren kommer med: dels at der er brug for produktionsskolerne om 10 år, dels den der vurdering af, at produktionsskolerne skal gøre det bedre, at ressourcerne skal bruges langt bedre, at skolerne ikke skal nedlægges.

Så mit spørgsmål er, hvilke tanker ministeren har gjort sig om, hvordan produktionsskolerne, når de ikke skal nedlægges, kan gøre det bedre. Skal indholdet ændres – og i hvilken retning?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det er netop det spørgsmål, som en evaluering skal give svaret på. Hvorvidt der om 10 år vil være 80 eller 120 produktionsskoler mod i dag 100, kan jeg jo ikke vide. Men det vil forhåbentlig være afhængigt af en vurdering af, hvad der virker, for skolerne er jo ikke et mål i sig selv. Skolerne er et middel til at hjælpe nogle unge, og hvis en gruppe af unge kan hjælpes bedre på anden vis, går jeg ud fra, at hver eneste ansat på produktionsskolerne er enig med mig i, at det så selvfølgelig skal ske på anden vis.

Bente Dahl (RV):

Som ministeren sagde, er skolerne til for at hjælpe unge mennesker, der skal hjælpes på forskellig vis. Vi taler om elever, individuelle unge mennesker. Kunne man forestille sig, at fremtidens skoler bl.a. ville indtænke individuelle forløb? Svagere unge skal have længere forløb, stærkere unge kan klare sig med kortere forløb. Kan man forestille sig noget i den retning med individuelle forløb?

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Det lyder da spændende, og som det fremgik af svarene på de to tidligere spørgsmål, mener jeg også, at 10. klasse skal være lidt mere fleksibel med hensyn til længde, sådan at det bliver optimalt for den enkelte elev.

Så tak for den tankevirkksomhed, der ligger bag spørgsmålet. Jeg er helt sikker på, at det bl.a. er sådan nogle ting, man vil overveje i udvalget, som jo har min nye departementschef som for-

mand, hvilket også viser, hvor højt vi i ministeriet og i regeringen prioriterer netop dette at få de unge til at fortsætte i uddannelse.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så siger vi tak til undervisningsministeren ... Undskyld, der er et spørgsmål fra hr. Bjarne Laustsen.

Bjarne Laustsen (S):

Tak for det sidste skud i bøssen.

Jeg vil godt her til afslutning stille et spørgsmål, for den garanti, som ministeren var lige på nippet til at give Folketinget her i dag, vil jeg gerne følge op med at sige, at jeg så også håber, at det er en reel garanti for, at der ikke, når det her arbejde er færdigt, er fjernet nogle produktionskoler.

Kan vi så også få en garanti for, at man ikke piller ved vilkårene for produktionsskolerne og de kommuner, der har oprettet produktionsskoler? For det er svært nok i forvejen. Det er faktisk et rigtig godt initiativ, mange kommuner har taget, og jeg synes, det er skidt, at regeringen med det sidste initiativ, de tog her ved den sidste lovregulering, tilgodeså de kommuner, der ikke løftede den her opgave.

Kl. 14.50

Vi har jo alle sammen en opgave, som ministeren også er inde på. Den er at sørge for, at de unge mennesker bliver gjort klar til en uddannelse eller får en uddannelse. Det er et af de store problemer, som regeringen har, og som desværre er blevet værre i regeringens tid. Man har afskaffet skolepraktikken, det har ført til, at flere er på kontanthjælp osv.

Så vil jeg godt spørge her til sidst, om man ikke kan optimere den mulighed, som produktionskolerne fik med hensyn til EGU, altså erhvervsgrunduddannelse, når nu ministeren har så meget besvær med at få skaffet de her praktikpladser i det private erhvervsliv.

Undervisningsministeren (Bertel Haarder):

Regeringen tænker ikke i institutioner, regeringen tænker i mennesker. De ressourcer, vi anvender her, skal bruges til størst mulig gavn for de mennesker, det drejer sig om, og et af de vigtigste mål er at få givet dem selvtillid, få givet dem lys og få givet dem mod til at satse på en uddannelse efter folkeskolen.

Hvad angår skolepraktik, kan jeg fortælle, at der sidste år var en fremgang på 12 pct. og i år en fremgang på 8 pct. i antallet af praktikplad-

ser, og at antallet af nettosøgende, dvs. elever, der søger praktikplads efter 2 måneder, nu er kommet ned på under 2.900, hvilket var noget helt andet end de 10.000, som LO fik Radioavisen og alle mulige andre medier til at tale om. Så det går den rette vej.

Det er netop derfor, produktionsskolerne skal være utrolig meget rettet ind på dette at få de unge ind i de rigtige erhvervsuddannelser. Med de rigtige mener jeg de uddannelser, der giver kompetencer, så de ikke bliver et alternativ til en erhvervsuddannelse, men bliver fødelinjer til erhvervsuddannelser, sådan som også 10. klasse gerne skulle være det – samtidig med at 10. klasse selvfølgelig også skal kunne være fødelinje til andet. Og det skal produktionsskolerne i øvrigt også.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 168

9) Til fødevareministeren af:

Bjarne Laustsen (S):

»Mener ministeren, at det er rimeligt, at regeringen indfører brugerbetaling på obligatoriske kurser for fiskere, når der ligger en henstilling fra ILO om, at sådanne kurser skal være gratis for fiskerne?«

Bjarne Laustsen (S):

Jeg har i et par omgange forsøgt at få regeringens stillingtagen til et meget væsentligt spørgsmål om brugerbetalingen på kurser, som Folketinget har pålagt fiskerierhvervet. Jeg har så fået et svar fra undervisningsministeren, der siger, at man har lagt brugerbetaling på ikke af hensyn til skattestoppet, men fordi man gerne vil regulere, hvor mange mennesker der kommer på kursus.

Mit spørgsmål til fødevareministeren er: Hvordan kan man det, når det er nogle obligatoriske kurser? Hvordan kan man så regulere det bare ved at lægge noget brugerbetaling på?

Vi har jo en fødevareminister, der er en meget, meget flittig mand, der rejser rundt i havnene og lover fiskerne flere hundrede millioner kroner, kan man læse i dagspressen. Nu skal man ikke tro på alt, hvad der står i dagspressen, men der er alligevel lidt om det. Den her brugerbetaling omfatter op imod 0,5 mio. kr., og det er selvfølgelig en udvikling, der fortsætter i de år, der kommer fremover.

Men det er da paradoksalt nok, hvis ministeren synes, det er rimeligt, at nogle kurser, som vi har pålagt fiskerne, skal de betale for, når de ikke kan undslå sig dem. Er ministeren ikke enig i, at det her er meget væsentlige kurser for fiskerierhvervet?

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Jeg vil henholde mig til undervisningsministerens besvarelse af S 14, der omhandler samme emne, og besvarelsen lyder således:

Regeringen skabte med omlægningerne af den finansieringsmæssige styring af bl.a. arbejdsmarkedsuddannelserne i marts 2002 i forbindelse med ophævelse af AUF, altså Arbejdsmarkedets UddannelsesFinansiering, lovmæssig adgang til indførelse af centralt fastsat deltagerbetaling. Den tidligere mulighed for at opkræve certifikatgebyr på bl.a. disse kurser bortfaldt i samme forbindelse.

Indførelsen af deltagerbetaling skal ses som et led i regeringens reform af den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse, herunder bl.a. ønsket om at kvalificere efterspørgslen. Deltagerbetaling er således en integreret del af regeringens styring af den erhvervsrettede voksen- og efteruddannelse.

ILO's henstilling nr. 126 fra 1966 indeholder generelle overordnede henstillinger vedrørende en lang række spørgsmål om uddannelse af fiskere. Der er ikke som anført af spørgeren tale om en konvention, der jo skaber en folkeretlig forpligtelse, men alene tale om en henstilling. Regeringen har ikke på baggrund af den henstilling fundet anledning til at fravige de generelle regler om den i øvrigt meget begrænsede deltagerbetaling på AMU.

Jeg medgiver spørgeren, at man nu ikke har anført en konvention, men derimod en henstilling, men jeg har kun helt i tråd med, hvad undervisningsministeren altså har svaret, villet sige, at det jo er et spørgsmål, der ligger til undervisningsministeren, og sikkert ikke overraskende for spørgeren er jeg enig med min kollega, undervisningsministeren.

Kl. 14.55

Bjarne Laustsen (S):

Det er meget, meget vanskeligt at finde et spørgsmål, som man kan stille til fødevareministeren. Fødevareministeren har et af landets letteste job, for det er altid en anden, der skal svare. Så er det forbrugerministeren, nu er det undervisningsministeren osv.

Er fødevareministeren ikke øverste chef for fiskeriet og det ressortområde? Derfor synes jeg, det er underligt, når alle tidligere regeringer har undslået sig for at indføre gebyrer på de her kurser, fordi de er obligatoriske, og fordi de er nødvendige, for at fiskerne kan udføre deres erhverv sikkert. Det er bl.a. et medicinkursus osv. Kurserne er altså relevante, kan vi ikke blive enige om det?

Når de er obligatoriske, kan man ikke regulere adgangen til dem. Det er det, jeg klandrer undervisningsministeren for at sige. Man kan jo ikke regulere efterspørgslen, når det nu er obligatoriske kurser.

Regeringen siger klart og tydeligt, at det er et meget, meget betrængt erhverv, vi har med at gøre her. Derfor har jeg ønsket fødevareministerens tilstedeværelse i Folketingssalen for at få en kobling af de to ting. Det er et meget betrængt erhverv, som man lægger brugerbetaling på, og som man i andre sammenhænge lover flere hundrede millioner kroner.

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Jeg er nødt til at sige til spørgeren, at jeg da ikke håber, at spørgeren oplever det negativt, at der er sådan en orden i Fødevareministeriet, at ikke engang hr. Bjarne Laustsen føler trang til at stille spørgsmål, der direkte relaterer til ressourcen. Det synes jeg jo er en positiv ting.

Så jeg vil bare sige til hr. Bjarne Laustsen, at jeg er enig i, at økonomien i fiskeriet er dårlig. Jeg er også enig i, at fiskerne skal have en god uddannelse, og jeg har i min tid som minister været meget optaget af det. Regeringen har allerede gennemført FIUF-ordninger og gennem dem ydet betydelig støtte til erhvervet og fiskeriuddannelsen.

Den nuværende FIUF-ordning vil blive afløst af en ny fiskerifond fra 2007 til 2013, hvor der så i de kommende år vil ligge en lang række udviklingsmuligheder for fiskerisektoren, og hvor der lægges endnu mere vægt på uddannelse.

Herudover arbejder jeg, som også nævnt af spørgeren, med den nye regulering af fiskeriet, hvor jeg for tiden rejser rundt til en række fiskerihavne for at fortælle om forslaget og drøfte dets konsekvenser, så alle får mulighed for at blive inddraget i processen. Det arbejde skal gerne resultere i, at der kommer en aftale på plads om regulering, som alle kan være tjent med, og som vil styrke fiskerisektoren og forbedre økonomien i erhvervet.

Så vi gør faktisk lige det, som spørgeren gerne vil have.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne spørge ministeren igen: Kan de her fiskere undslå sig for at tage de kurser? Er det ikke obligatoriske kurser, vi taler om?

Og så vil jeg gerne have at vide, hvorfor det er, man ikke skal overholde den henstilling, der ligger i den her konvention vedrørende det maritime fra ILO. Danmark er også medlem af ILO og har indflydelse på processen – vi har sikkert stemt for det i 1966-1969 – og jeg ved positivt, at tidligere regeringer har afslået at indføre brugerbetaling på det her.

Nu har den her regering så, selv om man indskriver i regeringsgrundlaget, at man har stort fokus på fiskeri og det hele, som den eneste og første regering i danmarkshistorien nogen sinde indført brugerbetaling på obligatoriske kurser, som folk ikke kan undslå sig. Ministeren nikker vel til, at det er ganske almindelige, nødvendige kurser, for ellers var de der ikke, så havde man fjernet dem.

Det er bare det, der undrer mig: at man på den ene side lægger brugerbetaling på og på den anden side snakker om FIUF-midler på flere hundrede millioner kroner. Det hænger ikke sammen.

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt): Uden at jeg har overværet, hvad spørgeren har spurgit undervisningsministeren om ved den lejlighed, hvor spørgsmålet var på dagsordenen, er jeg sikker på, hvis jeg kender til – og det gør jeg – spørgerens omsorg for, hvordan ministre også kommer nemt igennem de her ting, at det vel længe har fået spørgeren til at stille de her spørgsmål til undervisningsministeren.

Jeg henholder mig jo gerne til det, jeg har med at gøre, nemlig fiskeriet, og må jeg ikke bare sige til hr. Bjarne Laustsen: Lad os tage sådan et eksempel som Nordvestjysk Uddannelsescenter. Dem har vi givet tilsagn om 17 mio. kr. til et nyt undervisningsfartøj – et fartøj, som kan bruges til afvikling af kurser og uddannelse af erhvervsfiskere, og som sejler fra havn til havn efter behov, hvor kurserne må afholdes.

Jeg vil gerne svare på det, der har med mit ministerium at gøre, men jeg tror også, at hr. Bjarne Laustsen ved, at der gør vi simpelt hen så mange ting. Det kunne jo være derfor, hr. Bjarne Laustsen ikke gerne vil diskutere det. Jeg vil meget gerne diskutere det, der har med mit mini-

sterium at gøre, men lige nu er jeg sådan set mest blevet spurgt om noget, der har med en anden ministers område at gøre. Jeg synes også, undervisningsministeren gør det rigtig godt, men jeg vil bare helst udtale mig om de emner, jeg har med at gøre.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Kristen Touborg som medspørger.

Kl. 15.00

Kristen Touborg (SF):

Jeg bliver lidt forvirret, jeg vil ikke engang sige, det er på et højere niveau, af debatten her, for jeg synes faktisk, at hr. Bjarne Laustsen igen og igen har spurgt: Er det rigtigt, at fødevareministeren finder, at indførelse af brugerbetaling godt kan give en begrænsning, kan være en regulering?

Det synes jeg faktisk ikke rigtig at fødevareministeren har svaret på, så det vil jeg gerne anmode fødevareministeren om at gøre.

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt):

Jamen jeg har jo netop svaret, for jeg har sagt, at jeg er enig med undervisningsministeren, og jeg er i øvrigt enig med regeringen i de overvejelser, der er lagt til grund for, at man har indført det. Jeg tror sådan set ikke engang, at spørgeren er overrasket over, at en af regeringens ministre er enig i det.

Jeg vil så bare gerne fortælle lidt om, hvad det er, vi laver i Fødevareministeriet, som netop har med uddannelse at gøre. Lad mig bare tage et eksempel mere, jeg har nævnt et om det her uddannelsesskib til 17 mio. kr.

Danmarks Fiskeriforening har her fået tilsagn om tilskud på 14 mio. kr. til rekrutteringsformål og til udvikling af lærebogsmateriale m.v. for perioden frem til 2007. Der er tale om sidste fase i et projektforsøg for rekruttering og uddannelse, og projektet er i gang.

Eller lad mig tage et andet: Fiskeriskolen i Thyborøn, som lige nøjagtig er en uddannelse, der er min, har fået tilsagn om tilskud på 826.000 kr. til udvikling af uddannelserne på skolen.

Så man vil kunne høre, at vi tager uddannelserne meget alvorligt i Fødevareministeriet, vi kan bare bedst tale om dem, som er under vores ministerium, hvorimod det andet emne ikke ligger under vores ministerium.

Bjarne Laustsen (S):

Vi kan så ikke få en rimelighedsbetragtning fra ministeren. Det vil sige, at hvis undervisnings-

ministeren mangler penge ved næste finanslov, så er der ingen mislyde fra fødevareministeren over, at man bare kan hæve brugerbetalingen.

Undervisningsministeren var så fræk at sige i sidste uge herinde, at hvis det var sådan, at erhvervet ikke syntes om de 10 pct., der var i brugerbetaling, så var de 90 pct., som samfundet gav, direkte spildt. Det kunne jeg spørge om fødevareministeren også er enig i. Det må han vel være enig i, når han i øvrigt er enig i alt det andet, regeringen siger.

En sådan sag undrer mig da bare, for jeg troede, at hvis en anden i regeringen havde planer om at indføre noget, der også ramte ens eget område, så blev man spurgt og hørt.

Det vil sige, at hvis der kommer et forslag om at hæve brugerbetalingen yderligere her, så vil fødevareministeren sige, det er fint, bare kør på, hr. undervisningsminister; det er rigtig godt, jeg bakker det fuldstændig op. Hvis der er nogen, der spørger til det i salen, så er vi fuldstændig ligeglade med, hvad der ligger af anbefalinger og henstillinger fra ILO om, at kurser inden for fiskerierhvervet skal være gebyrfri, ingen brugerbetaling eller noget som helst. Det overhører vi bare.

Kender ministeren andre steder, hvor der ligger en ILO-henstilling, som man bare på den måde skøjter let og elegant hen over? Jeg tror det næppe.

Fødevareministeren (Hans Christian Schmidt):

Jamen jeg har ikke noget imod at sige ligeud, at jeg er meget glad for undervisningsministerens imødekommenhed, hver gang jeg har ting om uddannelse. Det vil jeg kun rose undervisningsministeren for, det er jeg glad for.

Men det kan jo være, fordi undervisningsministeren er bekendt med, hvilke store uddannelsesinitiativer der ligger i Fødevareministeriet. Jeg kan kun sige, at vi kan blive ved. Lad os bare tage det fjerde eksempel: Skagen Skipperskole har fået tilsagn om tilskud på 284.000 kr. til sprogkursus, pc-baseret læring i forbindelse med uddannelse af fiskeskippere, og Randers Fiskeriforening har fået tilsagn om tilskud på næsten 10 mio. kr. til at nedsætte udgifter til praktikpladser frem til medio 2005.

Altså, det kan ses hele vejen, at uddannelserne bærer det frem, at vi skubber på i retning af uddannelser, og jeg tror simpelt hen, det er det, undervisningsministeren har været bekendt med, så undervisningsministeren er klar over, at

her gør man igen en virkelig indsats på uddannelsesområdet. Jeg tror, det skyldes det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 172

10) Til skatteministeren af:

Lene Jensen (S):

»Hvad er baggrunden for, at ministeren ikke har fulgt op på de mange sager om sort arbejde?«

Lene Jensen (S):

Jeg har stillet det her spørgsmål om sort arbejde, fordi jeg blev ret rystet over Rigsrevisionens rapport, der jo påpeger en række mangler i regeringens indsats mod sort arbejde og skattesnyd.

Så blev jeg ærlig talt ikke mindre rystet over noget af ministerens reaktion. Jeg kunne læse i dagbladet Information, at ministeren nærmest var uforstående over for kritikken og lidt antydende, at Rigsrevisionen måske ikke lige har fået læst på lektien og set ministeriets kommentarer, selv om der bliver peget på en række kritisable forhold, som ministeren er ansvarlig for.

Det er derfor, at jeg gerne her i Folketinget vil bede om ministerens forklaring på, hvorfor der er fulgt så dårligt op på sort arbejde, og hvorfor der er så mange af de ting, man kunne gøre for at komme sort arbejde til livs, som ministeren simpelt hen ikke har sat i værk.

Kl. 15.05

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Tak for spørgsmålet.

Når jeg reagerede på Rigsrevisionens rapport, som jeg gjorde, var det ikke på baggrund af deres beskrivelse af en fortid, men fordi de overhovedet ikke har medtaget alle de initiativer og virkemidler, som imødegår deres kritikpunkter fremadrettet, på trods af at vi på forhånd forud for færdiggørelsen af deres rapport har tilsendt dem alle de initiativer, som blev taget på området med sort arbejde, også initiativer, som imødegår en stor del af den kritik, som de nu lod stå uimodsagt, og dermed vistest kun et meget skævt billede af, hvad regeringen har gjort. Sort arbejde er et tema, som vi har givet høj prioritet.

Vi tager selvfølgelig også den kritik, der er fra Rigsrevisionen, til os for de områder, hvor den har peget på nogle ømme punkter.

Fremadrettet konstaterer Rigsrevisionen, at der er taget en række væsentlige initiativer, som

vil styrke indsatsen. Rigsrevisionen oplister en række yderligere mulige initiativer, og listen er fornuftig. Faktisk flugter den med langt de fleste ideer om tiltag, som enten er iværksat eller under en eller anden form er på tegnebrættet, altså ting, som vi er i gang med at gennemføre. Det var måske det, jeg godt kunne have ønsket at Rigsrevisionen også havde taget med.

Bagud rettes der kritik af manglende opfølgning på kontrolaktioner, og det er den del af det, som jeg også selv synes er mest alvorlig. Selvfølgelig bliver der fulgt op i disse sager. Finder man ved en kontrolaktion ansatte, der er på overførselsindkomst, bliver oplysninger straks videregivet til relevante myndigheder. Konstateres der en uregistreret virksomhed, skal virksomheden registreres, der skal opgøres unddragne skatte- og afgiftsbeløb, og der skal rejses en straffesag.

Vi har lavet et cirkulære i 2004, der fastsætter frister for behandling af ansvarssager, og vi har fået oplysning fra Told og Skat om, at en stikprøveundersøgelse viser, at 67 pct. af alle typer sager nu er afgjort eller sendt videre til politiet inden for et halvt år, og at 83 pct. af alle sager er afgjort eller sendt videre inden for 1 år.

Lene Jensen (S):

Jeg er glad for at høre, at ministeren tager Rigsrevisionen alvorligt. Det tror jeg også ministeren gør klogt i.

Nu er det jo ikke kun Rigsrevisionen, der har været lidt ude efter indsatsen. Jeg har også med interesse set, at en række brancheorganisationer har forholdt sig til de tiltag, der er kommet, bl.a. har jeg bemærket, at den administrerende direktør i Dansk Byggeri jo mener, at meget af det, der er sat i gang, er som at jage elefanter med engangsbestik, og man må jo sige, at hvis man jager elefanter med engangsbestik, så er det nok ikke for at få det bedst mulige resultat, det har jeg jo svært ved at tro.

Så jeg skal høre, om jeg kan tage ministerens udtryk her i dag til indtægt for, at nu igangsættes der rent faktisk brancheanalyser, der gør, at man kan differentiere indsatsen mod de steder, hvor man vil formode det er værst, at det nu bliver sådan, at man også får adgang til byggepladser for at kunne tjekke, hvad der foregår, og at det nu bliver sådan, at der også sættes ind mod sort arbejde, f.eks. i villakvarterer og andre steder, hvor det jo foregår på en sådan måde, at man kan se det med blotte øje.

Hvis jeg kan tage ministeren til indtægt for det, så bliver jeg i vældig, vældig godt humør, og det vil da være dejligt.

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Så går jeg ud fra, at fru Lene Jensen om et øjeblik i altovervejende grad bliver i vældig, vældig godt humør, for det er nemlig ikke alene sådan, at det er noget, vi vil sætte i værk. Det er faktisk noget, vi allerede har sat det i værk i 2004. Der blev udarbejdet brancheanalyser, man fik lavet det, vi i Skatteministeriet kalder indsatsstrategien, hvor vi skitserer på virksomhedstyper og branchetyper, hvem det er, vi for alvor skal sætte ind over for. Vi har et meget godt og meget tæt samarbejde med bl.a. byggebranchen, bageribranchen og deres organisationer for at se, hvor det er problemstillingerne ligger. Så det var den første del af fru Lene Jensens glæde.

Den næste del af fru Lene Jensens glæde er, at vi allerede med det lovforslag, der blev vedtaget i maj måned i denne Folketingssal, og jeg er ret sikker på, at fru Lene Jensen også stemte for, har fået hjemmel til at gå ind på byggepladser og foretage kontroller, og vi foretager rent faktisk i dag kontroller på byggepladser for at sikre, at vi slår ned på sort arbejde og illegal arbejdskraft.

Det er også sådan, at vi netop i de her dage har rundet beslaglæggelse i kiosker af ulovlig sodavand og øl nr. 500.000, og det er alene i Københavnsområdet. Nu fortsætter vi med at udvide indsatsen til resten af landet, i takt med at vi får kapacitet til i det hele taget at kunne opmagasinere de store mængder, vi nu får beslaglagt og dermed fjernet fra markedet.

Kl. 15.10

Lene Jensen (S):

Jeg glæder mig vanvittig meget til at se resultatet af indsatsen, og jeg går også ud fra, at det er en fælles ambition at bekæmpe sort arbejde.

Men jeg skal lige spørge lidt mere præcist: Vil det sige, at Rigsrevisionens oplystning, hvor de har, jeg tror 15-20 konkrete forslag, faktisk alt sammen er noget, der er sat i værk eller vil blive sat i værk i nærmeste fremtid, eller er der mere at hente? Og i givet fald, hvad er det så, og hvordan forholder regeringen sig til det?

Jeg glæder mig også til at få afrapporteringen af den del, som handler om indsatsen mod sort arbejde i villakvarterer, kolonihaveforeninger og alle mulige andre steder. Jeg har noteret mig, at ministeren tidligere har ment, at der var tale om kratluskeri, hvis man gik ind der, hvor det sorte

arbejde bliver udført. Men det mener ministeren måske ikke mere? Jeg har lagt mærke til, at det er en folkesport at trække tilbage, hvad man tidligere har sagt. Som sagt glæder jeg mig til afrapporteringen om indsatsen også i de områder, jeg her har nævnt.

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Det er mere et spørgsmål om, at lamperne her nede lyser og siger, at min taletid er ophørt, for hvis jeg nu havde fået mulighed for at afslutte mit svar lige før, så ville jeg have omtalt der, hvor vi ikke går ind.

Vi bryder ikke grundlovens ord om boligens ukrænkelighed, vi vil ikke lave kratluskeri, men vi går ind og kontrollerer på byggepladser, på virksomhedsbyggepladser, vi går ind og kontrollerer i nybyggeri, vi har været ude i sommerhuskvarterer og været i gang med en indsats for at få bekæmpet de steder, hvor sort arbejde for alvor er organiseret og omfattende, nemlig de steder, hvor man kan bygge hele huse, altså hele nybyggerier ved hjælp af sort arbejde. Der er vi ikke i konflikt med grundlovens ord om boligens ukrænkelighed, og derfor har vi fået en hjemmel til at gå ind der.

Hvad er det, Rigsrevisionen har anbefalet? Det er sådan, at i det lovkatolog, som regeringen præsenterede for en uge siden, står, at regeringen vil fortsætte kampen mod sort arbejde, og vi vil på mit område, fra Skatteministeriets side, foreslå en mere effektiv kontrol af udenlandske bygge- og anlægsvirksomheder, større bøder, ændring i betingelserne for at blive registreret som erhvervsdrivende varemottager og skærpede regler for bekæmpelse af moms-karruseller.

Derudover kommer der en række administrative initiativer, som jeg ikke tror jeg når at få med i den her besvarelse.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Jørgen Arbo-Bæhr som medspørger.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

En branche, som skatteministeren ikke nævnte, var rengøringsbranchen, som jo notorisk er en branche, hvor der er helt specielle problemer med sort arbejde, problemer, der består i firmaer, der opstår og forgår stort set hurtigere, end man kan nå at opdage det. På den måde opstår der et marked, som er meget, meget svært at kontrollere og ikke mindst at sanktionere, fordi firmaerne meget hurtigt forsvinder igen.

Jeg kunne godt tænke mig at vide, om skatteministeren også overvejer at prøve at se, hvordan man kan undgå, at den slags ting foregår, f.eks. ved at sige, at de, der køber rengøringsydelse, får et medansvar for at sørge for, at der er kontrol med det – det er noget, som rengøringsbranchen så at sige ønsker – at der bliver en form for et udbyderansvar på det her område, sådan at respektable firmaer som Hotel d'Angleterre osv. også kan komme til at stå til regnskab, hvis de køber arbejdskraft, som de på forhånd kan regne ud må udføre sort arbejde.

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Det lyder, som om der er bred opbakning til regeringens politik, for hvis hr. Jørgen Arbo-Bæhr havde læst den pjece, der hedder »Fair Play«, som regeringen udgav sidste efterår, så ville hr. Jørgen Arbo-Bæhr have læst, at vi allerede der startede overvejelserne om tiltag, der skulle sikre, at den, der har entret med firmaer, der er underleverandører, hvor man typisk er i den situation, at det har været svært at finde nogen egentlig firmakonstruktion bag, kommer til at hæfte for en del af det. Det er det, der rent teknisk i vores forslag kaldes overvejelser om hæftelsesgennembrud. Det er noget, som måske særlig rengøringsbranchen, som der blev nævnt, ville være et område for.

Jeg skal bare lige nå at nævne, at når det er noget, vi overvejer meget nøje hvordan man gør, så er det jo meget af hensyn til retssikkerheden, for det, man nærmer sig, er lidt at rette bager for smed. For det er ikke den, der begår det kriminelle, nemlig den, der snyder og bedrager, men den, der har entret med den kriminelle, der risikerer at komme ind i et hæftelsesforhold. Derfor er der nogle retssikkerhedsmæssige principper, som vi er nødt til at overveje ganske nøje, og derfor kan jeg ikke sige i dag, hvordan vi præcis kan lave en sådan model.

Men hvad angår det konkrete spørgsmål: Vi har overvejelser i gang, og det har vi haft, siden vi præsenterede pjecen for 1 år siden.

Kl. 15.15

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Det er lidt lange svar, ministeren giver.

Hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Ja, men ikke desto mindre faktisk også gode svar.

Jeg er specielt glad for det, for jeg synes, at det er meget godt i overensstemmelse med det forslag til folketingsbeslutning, som Enhedslisten netop har fremsat, om udbyderansvar og om at få autorisation ind for hele servicebranchen og specielt inden for rengøringsbranchen. Så det forslag glæder jeg mig meget til at vi skal behandle.

Jeg vil så bare lige henvise til, at når vi snakker om, at man køber en ydelse, hvor man kan regne ud, hvis man kan lægge to og to sammen, at der må være noget ulovligt i det, så er det vel også efter skatteministerens mening en parallel til almindeligt hæleri? Eller hvad?

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Der er naturligvis også i skattekontrolloven regler om groft uagtksom adfærd og om ansvarspådragende adfærd.

Men det, som jeg syntes er lidt væsentligt lige at få præciseret med hensyn til det beslutningsforslag, der blev nævnt, er, at det ikke er min umiddelbare indstilling, at vi skal begynde at lave for mange autorisationsordninger.

Jeg tror, det er væsentligt, at vi har et erhvervsmarked, hvor det er muligt for mange virksomheder at skyde op. Vi ved, at rengøringsbranchen er en virksomhedstype, som har været en generator for at få skabt integration, få folk med anden etnisk baggrund ind på arbejdsmarkedet, men hvis en autorisationsordning vil virke som en hæmsko for at få oprettet flere lovlige virksomheder, så vil jeg være bekymret for det. Derfor arbejder vi videre med overvejelser om, hvordan man gennem et hæftelsesgennembrud kan sikre, at ingen snyder, men betaler den skat, de skal.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det fru Lene Jensen for afsluttende spørgsmål.

Lene Jensen (S):

Jeg vil gerne sige, at jeg faktisk er blevet i et bedre humør, men helt godt er det ikke, og for at gøre det bedre, vil jeg gøre to ting.

Den ene er, at jeg vil bede ministeren skriftligt kommentere hvert enkelt af de forslag, Rigsrevisionen har, sådan at vi også sort på hvidt og med konkrete planer kan se, at alle ideerne er taget med og vil blive ført ud i livet.

Den anden ting er, at jeg vil bede ministeren svare mundtligt på: Hvad er det for et ambitionsniveau, der er for bekæmpelsen af sort arbej-

de? Jeg forstår sådan set godt en prioritering, der siger, at nu går vi efter de rigtig store fisk og de rigtig slemme. Men jeg bliver bekymret, når den ganske betydelige mængde sort arbejde, der bliver lavet i private hjem og i private sammenhænge, bliver skudt hen som et eller andet, man ikke kan røre ved, for det vil være kratluskeri – og det er ikke for hverken at gøre grin med grundloven eller for at lyde unødigt nidkær.

Synes ministeren ikke selv, at det er problematisk at skyde denne ganske store mængde hen under sådan noget? Det handler jo om moral, det handler om holdning, og det ville da klæde ministeren, om han med sit ambitionsniveau gik forrest med at fastlægge, hvordan det *bør* være, og hvordan det *skal* være, når alle disse glimrende tiltag er blevet gennemført.

Skatteministeren (Kristian Jensen):

Jeg er først glad for, at jeg har bidraget til fru Lene Jensens gode humør, det glæder mig meget.

En umiddelbar kommentar til Rigsrevisionens bemærkninger kan fru Lene Jensen og alle andre hente på Skatteministeriets hjemmeside, hvor vi lagde vores brev til Rigsrevisionen ud, sådan at man kunne se, hvilke svar vi havde givet dem, lang tid før de færdiggjorde deres rapport.

Når der bliver snakket om ambitionsniveau, så er det svært at sige, hvor meget man skal formindske det sorte arbejde med, for det er desværre ikke sådan, at folk fortæller, hvor meget de laver sort, så havde det jo været meget nemmere at finde ud af efterfølgende. Men når vi ikke kender mængden, og der skydes meget vildt, så er det jo også svært at sige, hvor højt et ambitionsniveau vi skal have.

Men regeringens ambitionsniveau er højt, og vi satser faktisk på at have tre ben i vores strategi:

Vi øger kontrolmængden, vi øger lovgivningsindsatsen, både med det forslag, som blev vedtaget i maj, og det, der kommer her senere på året, og så laver vi en holdningsbearbejdning, hvor vi prøver gennem forskellige medier at skabe dialog. Bl.a. kan man i øjeblikket på busser og reklamesteder møde en række sportsfolk, som fortæller om fair play, og det er også det, der er temaet for vores indsats mod sort arbejde, fordi de i deres sportshverdag ved, hvor vigtigt det er, at alle har lige vilkår og samme regler at spille efter, ellers har de ikke fair play.

Det har virksomheder og borgere heller ikke, hvis ikke de spiller efter de samme regler.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Tak til skatteministeren.

Vi går videre til spørgsmål nr. S 163, der er spørgsmål fra hr. Jørgen Arbo-Bæhr til beskæftigelsesministeren.

Spm. nr. S 163

11) Til beskæftigelsesministeren af:

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

»Vil ministeren kommentere udtalelser fra EU's kommissær for det indre marked, Charlie McCreevy, som onsdag på et møde i Stockholm sagde, at det er i strid med EU's regler, når den svenske fagbevægelse laver blokader mod udenlandske virksomheder for at opnå svensk overenskomst, og samtidig oplyse, om denne udtalelse giver regeringen anledning til initiativer vedrørende kommissæren og/eller den samlede Kommission?«

Kl. 15.20

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Da jeg forleden dag læste EU-kommissæren for det indre marked, den irske EU-kommissærs betragtninger om den svenske arbejdsmarkedsmodel, hvor han i forbindelse med en verserende sag ved EF-Domstolen sagde, at Sverige bryder EU-retten med hensyn til arbejdskraftens frie bevægelighed, fordi de har et system, hvor faglige organisationer konflikter for at opnå overenskomst med udenlandske arbejdsgivere, fik jeg aftenkaffen galt i halsen.

Det, han i virkeligheden siger, og det er jo ikke hvem som helst, der siger det, er, at den arbejdsmarkedsmodel, som giver konfliktret for at opnå overenskomster på det svenske arbejdsmarked og også på det danske, ikke er i overensstemmelse med reglerne for det indre marked.

Derfor vil jeg godt bede beskæftigelsesministeren om en kommentar til EU-kommissærens udsagn og sige, hvad den danske regering har tænkt sig at gøre ved det.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

EU-kommissæren for det indre marked har i forbindelse med et besøg i Stockholm i sidste uge

udtalt sig om forholdet mellem gennemførelsen af det indre marked og det kollektive overenskomstsystém, særlig i forbindelse med, at fagforeninger forsøger at indgå overenskomst med udenlandske tjenesteydere.

Nu er der nogen usikkerhed om, hvad kommissæren præcist har sagt, og i hvilken sammenhæng udtalelserne skal ses. Men ud fra det, der har været gengivet forskellige steder i pressen, så vækker udtalelserne ikke desto mindre bekymring på begge sider af Sundet. Bekymringen skyldes, at sådanne udtalelser er med til at så tvivl om det kollektive overenskomstsystém og den måde, hvorpå vi i de nordiske lande fastsætter rimelige løn- og arbejdsvilkår og skaber konkurrence på lige vilkår.

Hverken svenskerne eller vi har lovgivning om mindstelen. Vi har heller ikke et system, hvor vi ved lov lader de mest repræsentative overenskomster gælde for alle. I både Sverige og Danmark sikres rimelige løn- og arbejdsvilkår fortrinsvis gennem de kollektive overenskomster.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Tak for svaret, men det efterlader bare en række spørgsmål, vil jeg sige. Det efterlader først og fremmest dette spørgsmål: Hvordan kan det være, at en kommissær for det indre marked, som man skulle tro havde en vis form for kendskab til reglerne for det indre marked, kan komme med et udsagn om, at i virkeligheden er den svenske og den danske arbejdsmarkedsmodel i modstrid med reglerne for det indre marked?

Jeg synes, det vækker mere end almindelig bekymring for, hvordan vi i fremtiden skal kunne organisere det danske arbejdsmarked, når der på den måde bliver sat spørgsmålstejn ved, om det kan lade sig gøre i samspil med det indre marked. Jeg kunne godt tænke mig at høre, om ministeren har taget det så meget ad notam, at han faktisk sætter sig ind i, om manden har ret. Han burde vide noget om det, men har han ret?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Udtalelserne fra McCreevy, kommissæren, vækker i første omgang opsigt i Sverige i forbindelse med den såkaldte Vaxholmsag, som verserer ved den svenske arbejdsdomstol. Arbejdsdomstolen har netop forelagt to spørgsmål for EF-Domstolen.

Set fra dansk side er det principielle spørgsmål i sagen, om det er foreneligt med EU-rettens

regler, når faglige organisationer konflikter for at opnå overenskomst med en udenlandsk arbejdsgiver.

Derudover har den svenske arbejdsdomstol forelagt et spørgsmål om, hvorvidt nogle særlige bestemmelser i den svenske medbestemmelseslov er forenelige med EU-retten. De regler indebærer bl.a., at konfliktretten er begrænset, hvis der allerede er indgået en overenskomst med en anden svensk fagforening – men det spørgsmål vedrører ikke dansk ret.

Regeringen vil i forbindelse med den verserende sag ved EF-Domstolen komme med et indlæg, som forsvarer den gældende retstilstand vedrørende det kollektive overenskomstsystém, ligesom regeringen vil gøre gældende, at fagforeningers konfliktret er fuldt ud forenelig med EU-retten.

Derudover er der vel næppe grundlag for, at jeg henvender mig direkte til Europa-Kommissionen på nuværende tidspunkt, bl.a. fordi der er nogen usikkerhed om, hvad der rent faktisk er blevet sagt.

Kl. 15.25

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg er i hvert fald glad for, at ministeren og regeringen direkte vil komme med et indlæg til den verserende sag ved EF-Domstolen. Men jeg synes samtidig, eftersom EU-kommissæren trods alt må have en vis form for indflydelse på, hvad der foregår på det her område, at det burde være sådan, at ministeren og regeringen også foretager en direkte henvendelse til kommissæren for at få ham til at forklare det og for at få mulighed for at forklare de danske synspunkter direkte over for ham, som har ansvaret for det indre marked i EU.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil gerne her i Folketinget tydeligt give udtryk for, at vi deler den bekymring, som udtalelserne har givet anledning til i Sverige, og at vi tilslutter os den svenske henvendelse til Kommissionen.

Jeg er også enig med den svenske industriminister, når han giver udtryk for, at det vil være uacceptabelt, hvis alene den omstændighed, at vi og eventuelt andre lande har indrettet vores arbejdsmarked på en særlig måde, skulle give anledning til et grundlæggende angreb på aftalemodellen.

Ligesom den svenske industriminister håber jeg, at kommissæren er blevet misforstået, og i hvert fald at sådanne synspunkter ikke deles af den samlede Kommission. Skulle sagen udvikle sig yderligere, skal der imidlertid ikke herske tvivl om, at jeg i givet fald vil tage alle hensigtsmæssige initiativer.

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg er jo også meget optaget af den her sag og kunne egentlig godt tænke mig, om ministeren kunne komme med en lidt mere præcis definition på, hvad det kunne være for initiativer. Som bekendt er det jo ikke bare en politisk sag, det er jo ikke bare en kommissær, der er kommet til at sige noget, som eventuelt kan trækkes tilbage, det er jo altså også en juridisk sag, når den faktisk kører ved EF-Domstolen som en præjudiciel sag.

Der kunne jeg da godt tænke mig at vide, om et af de initiativer, regeringen kunne tage, var at medintervenere. Danmark og Sverige er jo de lande i EU, som har den fælles model, og derfor ville det være naturligt, om ministeren ville indtage samme standpunkt, som Thomas Östros, den svenske industriminister, har.

Jeg kunne også godt tænke mig at høre, om ministeren, som jo er valgt for Venstre, er enig i det synspunkt, som Venstres medlem af Europa-Parlamentet, nemlig Karen Riis-Jørgensen, giver udtryk for i Erhvervsbladet den 12. oktober, hvor hun siger, at det selvfølgelig kunne være en fordel, hvis vi i Danmark og Sverige også havde en lov, der fastsætter mindstelønnen.

Er det noget, som regeringen tilslutter sig, at man skal til at have en lovgivningsmæssig mindsteløn for at undgå alle de negative skadevirkninger fra EU?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Regeringen er enig med den svenske industriminister, og vi tilslutter os det papir, som svenskerne har udarbejdet. Svenskerne peger på, at det skal sikres, at et direktiv ikke anfægter konfliktretten, respekterer internationale regler om lovvalg i ansættelsesforhold, ikke hindrer, at de nationale arbejdsmiljøregler anvendes i forbindelse med arbejde i værtslandet, ikke indskrænker kontrolmuligheder i forbindelse med udstationering og ikke kolliderer med den definition af en arbejdstager, som er fastsat i udstationeringsdirektivet. Det tilslutter den danske regering sig, og det arbejder vi for.

For så vidt angår spørgsmålet om mindsteløn, er det ikke noget, den danske regering arbejder for. Vi har ingen mindsteløn, og vi synes, det er rigtigt, at arbejdsmarkedets forhold løses via kollektive overenskomster.

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg må indrømme, at jeg ikke forstår det, som ministeren siger, for det er jo sådan, at udstationeringsdirektivet, som ministeren henviser til, har det som en præmis for, at man kan være dækket af udstationeringsdirektivet, at landene netop har en fælles generel mindsteløn. Ellers dækker udstationeringsdirektivet jo kun alle de andre områder, altså arbejdsmiljøregler osv., men med hensyn til mindstelønninger gælder udstationeringsdirektivet kun, hvis landet har en mindsteløn. Det har vi jo netop ikke i Danmark, fordi vi, som ministeren siger, har ladet det være overladt til arbejdsmarkedets parter, og jeg og Dansk Folkeparti synes også, at sådan skal det være.

Men når nu udstationeringsdirektivet har fastsat det som en præmis, at landene har en mindsteløn, hvordan kan ministeren så henvise til udstationeringsdirektivet, når Danmark netop ikke har en sådan mindsteløn, uden at være enig med sin kollega i Europa-Parlamentet om, at Danmark bør have sådan en, og at magten til at regulere de her forhold skal tages væk fra arbejdsmarkedets parter?

Det hænger jo simpelt hen ikke sammen.

Kl. 15.30

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

I forbindelse med den østtale, som en række partier indgik her i Folketinget i forbindelse med optagelsen af en række nye lande i EU, drøftede vi naturligvis alle aspekter i forbindelse med regelsættet, og vi har også løbende haft drøftelser med arbejdsmarkedets parter. Alle er enige om, at vi ikke her i landet har brug for fastsættelse af en lovbestemt mindstebetalingssats.

Det er ikke nogen præmis i udstationeringsdirektivet. Der er det jo op til de enkelte lande at fastsætte mindstebetaling, hvis man ønsker det. Det kan være generelt, det kan være branchevis, det kan være på forskellige måder. I Tyskland f.eks. har man inden for visse brancher fastsat mindstebetalingsregler, men alle er enige om, at vi her i Danmark klarer os, fordi der er ret til at konflikte og kæmpe for en kollektiv over-

enskomst. Det er jo derfor, det er så vigtigt at få slået denne pæl fast i jorden også over for den irske kommissær.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 164

12) Til beskæftigelsesministeren af:

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

»Vil ministeren i forlængelse af udtalelser fra EU's kommissær for det indre marked, Charlie McCreevy, som onsdag på et møde i Stockholm sagde, at det er i strid med EU's regler, når den svenske fagbevægelse laver blokader mod udenlandske virksomheder for at opnå svensk overenskomst, forklare, hvad den danske regering vil gøre for at forsvare den danske overenskomstmodel, som i denne sammenhæng ligner den svenske?«

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

For nu at prøve at komme tilbage på sporet igen i stedet for at snakke lovbestemt mindsteløn, hvilket både er dumt og i øvrigt også utilstrækkeligt i forhold til de problemer, vi står over for, kunne jeg godt tænke mig at stille ministeren ikke alene et spørgsmål om, hvad man håber i forhold til den danske model, og heller ikke kun et spørgsmål om, hvad den danske og den svenske regering eventuelt skulle have af indvendinger, men også et spørgsmål om, hvilke problemer man kan forudse, hvis, såfremt, i fald den danske og den svenske regering ikke har et flertal i EU bag deres holdninger.

Vi har jo at gøre med reglerne for det indre marked, og dermed kan der gennemføres direktiver på det her område som f.eks. det servicedirektiv, vi har gang i nu, uden at det behøver at have tilslutning fra den danske regering.

Hvordan kan man så forestille sig, at den danske regering kan slås for, at den danske model og konfliktretten bliver bevaret i EU?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Jeg vil godt lige svare på det spørgsmål, der er stillet. Som jeg nævnte tidligere, følger vi nøje den verserende svenske sag om konfliktretten ved EF-Domstolen, idet det svenske og det danske arbejdsretlige system har en lang række fælles træk. Derfor vil vi, når tid er, afgive indlæg i sagen, og det vil ske til støtte for det kollektive

aftalesystem, som vi kender det, og det vil ske til støtte for, at det er fuldt foreneligt med EU-retten, at faglige organisationer konflikter for at få overenskomst også med udenlandske tjenesteydere.

Der skal ikke være nogen tvivl om, at regeringen fuldt ud vil forsvare den måde, som vi har valgt at indrette vores arbejdsmarked på i Danmark, og at vi vil tage alle de nødvendige forholdsregler i bestræbelserne på at værne om og forsvare den danske overenskomstmodel.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg synes bare ikke, at mit spørgsmål besvares. På baggrund af de udtalelser, der kommer fra EU-kommissæren, er det et direkte frontalt angreb på konfliktretten og den danske og den svenske overenskomstmodel. Vi står i en situation, hvor direktiver på det område, der handler om det indre marked, kan gennemføres, på trods af hvad den danske regering mener, og på trods af hvad den svenske regering mener, så problemet er væsentlig større end bare at sørge for – al ære værd – at den danske regering forsvare overenskomstmodellen.

Hvad gør vi med hensyn til det problem, at vi risikerer, at EU's indre marked betyder, at konfliktretten rent faktisk bliver sat under pres og måske i sidste ende umuliggjort? Det er jo det spørgsmål, der er til debat, uafhængigt af at nogle lande kunne være imod.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Hvis vi havde haft denne diskussion forud for sidste onsdag – nu tager jeg så forbehold for, at der er lidt usikkerhed om, hvad kommissæren har sagt – ville jeg fortrøstningsfuldt her i Folketingssalen have sagt, at det danske og det svenske overenskomstsysteem jo tjener som rollemodel for mange lande i Europa. Der har været utrolig stor interesse i den senere tid for netop at komme op og undersøge, hvordan Danmark og Sverige løser de spørgsmål, vi har på arbejdsmarkedet.

Derfor er det utrolig ærgerligt, at den irske kommissærs udtalelser ligesom kaster en skygge eller en tvivl over det her, men det skal ikke ændre ved, at jeg tror, at den danske og den svenske model er anerkendte i EU, og at vi derfor ikke løber ind i nogen problemer med at få respekteret, at vi har indrettet vores arbejdsmarked på den måde, som vi har.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg tror, at beskæftigelsesministeren er fuldstændig klar over, at vi lang tid før onsdag har haft de diskussioner om konfliktret og det danske overenskomstsysteem også her i Folketingssalen på baggrund af Europa-Kommissionens forslag til et servicedirektiv. Det er heldigvis et forslag, som indtil videre har lidt en krank skæbne og ligger henne i et hjørne og forhåbentlig en eller anden dag bliver smidt ud på lossepladsen.

Men allerede på det tidspunkt fremlagde den samlede Kommission et forslag, som på nogle områder ville betyde, at konfliktretten og overenskomstsysteem blev sat ud af kraft. Derfor er det ikke bare en enkeltstående kommissær, vi snakker om, men i virkeligheden en helt principiel diskussion om forholdet mellem EU's indre marked og den trussel, det udgør i forhold til det danske overenskomstsysteem og konfliktretten.

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Vi har fire interesser, som vi skal have sikret, for så vidt angår servicedirektivet og det danske arbejdsmarked, og jeg tror, der er bred enighed i Folketingssalen om de fire principper:

Service­direktivfor­slaget må ikke anfægte konfliktretten; servicedirektivet må ikke hindre, at danske arbejdsmiljøregler anvendes i forbindelse med alt arbejde i Danmark; servicedirektivet må ikke indskrænke kontrolmulighederne i forbindelse med udstationering; servicedirektivet skal respektere internationale regler om lovgivning i ansættelsesforhold.

Det tror jeg der kan være bred enighed om her, og jeg ser sådan set ret fortrøstningsfuldt på den her sag, for selv om vi har indrettet vores arbejdsmarkeder i de nordiske lande på en bestemt måde, har andre lande jo også deres særheder, som de vil forsvare, og derfor tror jeg, at det her spørgsmål vil være ret centralt for alle de europæiske lande.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Morten Messerschmidt som medspørger.

Morten Messerschmidt (DF):

Jeg tror egentlig, at ministeren lidt har misforstået hele den her sag, for det er slet ikke et politisk spørgsmål. Det kan måske forekomme sådan, men det her er et rent juridisk spørgsmål. Det er et spørgsmål, som er rejst ved EF-Dom-

stolen. Der sidder ingen politikere med ved EF-Domstolen. Der sidder dommere, som skal afgøre, om EU skal have lov til at gennemregulere det danske arbejdsmarked. Det er ikke politikere, der er folkevalgte, som vi er det her i salen, men dommere.

Derfor har regeringen kun ganske begrænsede muligheder, fordi dommere ikke er forpligtede til at lytte til, hvad politikere måtte mene.

Den mulighed, som regeringen har, og det, jeg vil høre om regeringens holdning til, er, at man kan medintervenere, altså at man kan gå med ind i sagen sammen med den svenske regering, som jo er en af parterne. Og jeg mener, det ville være helt naturligt, fordi Sverige og Danmark har nogenlunde samme modeller og derfor det samme incitament til at forsvare retten til den model.

Det, jeg spørger om, er: Vil regeringen medintervenere og dermed forsvare den model?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Svaret er ja.

Morten Messerschmidt (DF):

Det vil sige, at der ifølge de regler, der i EU-retten er en parallel til retsplejeloven, er indgivet anmodning om juridisk set at medintervenere i denne sag. Det vil jeg være meget glad for at kunne konstatere.

Det er sådan, at ministerens kollega i Sverige har udtalt, at man, såfremt dommerne ved EF-Domstolen vurderer, at den model, man har i Sverige, ikke er i overensstemmelse med EU's konkurrenceregler, i Sverige simpelt hen vil sidde det overhørig. Man vil ikke acceptere, at EU's dommere skal tromle den svenske arbejdsmarkedsmodel ned.

Så vil jeg gerne høre, om ministeren deler den opfattelse, at man, hvis det er sådan, at EF-dommerne vurderer, at den model, man har i Danmark og Sverige, ikke er lovmedholdig i forhold til EU-retten, vil sige: Vi ønsker ikke at være med i den del af EU-retten; vi ønsker at oprettholde vores egen model, på trods af hvad EU's dommere måtte sige. Er det også ministerens holdning?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nu vil jeg ikke begive mig ud i hypoteser om, hvad der kan ske. Den danske regerings opfattelse er, at den danske model er i fuld overens-

stemmelse med EU-retten, og, som jeg sagde før, vil regeringen derfor til sin tid afgive indlæg i sagen, og det vil ske til støtte for det kollektive aftalesystem, som vi kender det, og det vil ske til støtte for, at det er fuldt foreneligt med EU-retten, at faglige organisationer konfliktter for at få overenskomst – også med udenlandske tjenesteydere her i landet.

Kl. 15.40

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg kan ikke lade være med at sige, at jeg faktisk synes, det er lidt patetisk, når hr. Morten Messerschmidt i den grad er ude efter det her, for det er jo et problem i forbindelse med det indre marked, som faktisk støttes af Dansk Folkeparti. Men lad det nu ligge.

Jeg kunne godt tænke mig – for at være helt sikker – at spørge: Hvis vi får et direktiv som f.eks. servicedirektivet, som på en eller anden måde sætter et spørgsmålstejn ved den danske model og konfliktretten, hvad vil den danske regering så gøre? Det er det, spørgsmålet går ud på.

Hvad vil den danske regering gøre for at forsvare den danske overenskomstmodel og for at forsvare fagbevægelsens overenskomstmæssige rettigheder, hvis dette bliver underkendt enten gennem et direktiv eller gennem en dom ved EF-domstolen?

Beskæftigelsesministeren (Claus Hjort Frederiksen):

Nu vil jeg ikke begive mig ud i hypoteser. Vores udgangspunkt er, at det juridisk er fuldt ud i overensstemmelse med EU-reglerne; sådan har det været, og sådan er det. Jeg er ked af, at den irske kommissær med nogle udtalelser har skabt usikkerhed om det.

Jeg vil gerne sige, at for vores vedkommende gælder det på arbejdsmarkedsområdet om, at det ikke må anfægte konfliktretten; at det ikke må hindre, at danske arbejdsmiljøregler anvendes i forbindelse med arbejde i Danmark; at det ikke må indskrænke kontrolmulighederne i forbindelse med udstationering; og at det skal respektere internationale regler om lovvalg i ansættelsesforhold.

Det er forudsætningen, og det er vores betingelser i de forhandlinger, der nu skal være. Og da synes jeg, at det er lidt at tage sorgerne på forskud, for det, vi fra nu af vil bruge kræfterne på sammen med svenskerne, er naturligvis at forklare, hvordan det danske arbejdsmarked

fungerer, og hvordan vi klarer vores løn- og ansættelsesforhold i Danmark.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 171

13) Til familie- og forbrugerministeren af:

Karen Hækkerup (S):

»Vil ministeren støtte, at der iværksættes en uvildig undersøgelse af myndighedernes rolle og ansvar i sagen om de polske hindbær, der har gjort mere end 1.000 danskere syge og skønnes at have kostet mindst 5 mennesker livet?«

Karen Hækkerup (S):

Sagen om de polske hindbær har Socialdemokraterne interesseret sig for i månedsvis, og vi har stillet rigtig mange spørgsmål for at forsøge at få dæmmet op for den fødevevskandale, mange er enige om der har været i Danmark.

Fem mennesker er døde som følge af, at de er blevet smittet ved at have spist hindbær, som har været forurenede, muligvis vandet med kloakvand, og over 1.000 mennesker, måske helt op mod 1.100, har været syge. Nogle af dem lider stadig af eftervirkninger, f.eks. ledsmerter, som følge af den forgiftning, de har været udsat for. Der er med andre ord tale om en rigtig god, gedigen fødevevskandale.

Socialdemokraterne ønsker, at der skal placeres et politisk ansvar for den sag. Vi synes ikke, at det skal være rimeligt, at det kan gå så galt, at et parti fødevarer, selv om man er opmærksom på, at det er forurenede, ikke bliver trukket korrekt tilbage.

Spørgsmålet er i første omgang: Vil ministeren støtte, at der bliver foretaget en uvildig undersøgelse med henblik på, at det politiske ansvar kan placeres?

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Tak for spørgsmålet. Jeg vil gerne starte med at sige og fremhæve, at jeg faktisk ser med meget stor alvor på den her sag, fordi det er en sag, hvor over 1.000 mennesker er blevet syge, og hvor der er blevet skabt en usikkerhed om, hvorvidt fødevevssikkerheden for forbrugerne er i orden.

I bagklogskabens lys er der derfor også et behov for, at vi meget nøje overvejer en opstramning af de procedurer, rutiner, som skal iværk-

sættes i sådan nogle tilbagetrækningssituationer, altså hvor fødevarer skal trækkes tilbage fra markedet.

Det har også ført til, at jeg i sidste uge, torsdag den 6. oktober, besluttede en række tiltag, der netop skal forebygge, at lignende forløb kan gentage sig. Jeg kan derudover til fru Karen Hækkerup oplyse, at jeg samtidig, altså torsdag den 6. oktober, traf beslutning om at anmode Fødevarekontroludvalget om at foranstalte, at revisionsenheden gennemgår sagsforløbet med henblik på at vurdere behovet for yderligere at stramme procedurer og rutiner op i forbindelse med tilbagetrækning.

Jeg har fremsendt min anmodning til Fødevarekontroludvalget ved et brev af 7. oktober. Når revisionsenheden er færdig med at udarbejde sin undersøgelse og har udfærdiget en rapport om sagen, bliver den forelagt Fødevarekontroludvalget til bemærkninger, og herefter bliver den endelige rapport fremsendt til Det Rådgivende Fødevareudvalg og til mig.

Så snart jeg har modtaget den endelige rapport om behovet for yderligere opstramninger, vil ministeriet fremsende den til Fødevareudvalgets orientering.

Kl. 15.45

Karen Hækkerup (S):

Socialdemokraterne støtter meget, at der skal strammes op på procedurerne, for én ting er, at vi gerne vil have placeret et ansvar, men vi vil naturligvis mindst lige så meget sikre os, at der ikke er mulighed for, at den samme skandale kan udspille sig, hvis der kommer et parti forurenede fødevarer til Danmark i morgen, lad os bare sige et parti forurenede brombær.

Det er fint nok, synes jeg, at ministeren nu siger, at ministeren vil lægge op til nogle forandringer og nogle forbedringer, men vi er mange partier, det er jo ikke kun Socialdemokraterne, som igen og igen i månedsvis har bedt ministeren om at lave nye regler. Vi har endda selv spillet ud med, hvad vi synes burde laves om.

Ministeren siger, det var den 6. oktober, at der blev fremsat forslag om nye regler, men 1 måned tidligere, nemlig den 6. september, havde vi jo sådan set fornøjelsen af også at være i hinandens gode selskab, da vi i Fødevareudvalget havde åbent samråd om de her polske hindbær. Dengang bad vi også ministeren om at stramme op. Hvorfor er der gået en hel måned, uden at man har villet stramme op, men hvor man tværtimod har sagt igen og igen: Der er ikke noget at kom-

me efter? Nu er der gået 1 måned, nu vil man gerne stramme op. Hvorfor er det gået sådan?

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg er bange for, at fru Karen Hækkerup blander tingene lidt sammen. Altså, ét er en drøftelse i Fødevareudvalget under et samråd om, hvorvidt man kan bebrejde Fødevarestyrelsen noget i den her sag, og hvad der rent faktisk er sket i sagen. Det er én ting.

En anden ting er jo i virkeligheden det meget mere interessante: Hvad kan vi lære af den her sag? For det er jo klart, at med den viden, vi har i dag, er der da ting, vi ville have gjort anderledes, hvis vi havde haft den på det tidspunkt, eller rettere Fødevarestyrelsen ville have gjort anderledes, hvis de havde haft den på det tidspunkt. Hvis de havde vidst, hvordan sagen ville udvikle sig, så havde de jo ageret anderledes.

Derfor er det klart, at når sagen er forløbet, som den er, så må vi jo nøje gennemgå de erfaringer, vi har gjort, med henblik på at træffe foranstaltninger, så vi kan undgå, at lignende tilfælde sker i fremtiden. Det er jo det, der er det mest interessante.

I samrådet drejede det sig jo primært om, hvorvidt man kunne bebrejde Fødevarestyrelsen noget, om Fødevarestyrelsen havde handlet inden for de gældende regler og de gældende instrukser.

Karen Hækkerup (S):

Jamen Socialdemokraterne er også utrolig taknemlige for og tilfredse med, at der nu bliver gjort noget, men det ændrer bare ikke ved, at ministeren gang på gang i månedsvis har sagt det samme, nemlig at der ikke er en finger at sætte på noget. Alt er gået efter bogen, det er udelukkende virksomhedernes ansvar, at de her hindbær ikke er blevet trukket tilbage, og at mennesker er blevet syge, og endda at nogle er døde.

Når vi godt kan tænke os at få en undersøgelse også om myndighedernes ansvar og rolle i sagen, så hænger det jo også sammen med nogle af de oplysninger, der er kommet frem om, at myndighederne har ringet for at advare eksempelvis plejehjem, hvor beboere siden hen er blevet syge og er døde af bærrerne, men hvor det nu viser sig, at de telefonopkald har varet 12 eller 20 sekunder.

Jeg tror ikke, at man kan nå at advare meget på 12 eller 20 sekunder, og jeg synes, at når nu

fødevaremyndighederne igen og igen selv har sagt, at de ikke har gjort noget forkert, så er der også behov for, at det måske er nogle andre end fødevaremyndighederne selv, som nu skal lave en rapport, der skal gennemgå, hvilke forbedringer der skal laves.

Mit sidste spørgsmål skal derfor være: Hvis nu vi stiller forslag om, at f.eks. Ombudsmanden går ind i den her sag og kigger på det hele for at se, om det forvaltningsretlige og hele proceduren og arbejdsgangen har været i orden, vil ministeren så stemme for, at sådan en undersøgelse bliver iværksat, så ansvaret kan blive placeret?

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Fru Karen Hækkerup har så travlt med at forberede sit næste indlæg, at hun helt glemmer at lytte til det svar, jeg giver. Jeg har jo faktisk sagt, at jeg har bedt om, at Fødevarekontroludvalget gennemfører en undersøgelse. Det er netop den slags ting, Fødevarekontroludvalget af Folketingets flertal er blevet sat i verden til.

Fødevarekontroludvalget og Revisionsenheden er nedsat i henhold til fødevareloven, som i 1998 blev vedtaget med bred opbakning i Folketinget. Revisionsenheden skal ifølge loven bistå Fødevarekontroludvalget i opgaven med at overvåge, om fødevarekontrollen udføres i overensstemmelse med reglerne på området, kontrolstrategien og kontrolplaner samt på en ressourcemæssigt hensigtsmæssig måde. Revisionsenheden udfører uafhængig forvaltningsmæssig revision af kontrol og tilsyn inden for fødevarelovens område.

Revisionsenheden er placeret i Fødevarestyrelsen som et funktionelt uafhængigt kontor. Direktøren har ingen instruktionsbeføjelse med hensyn til tilrettelæggelse og udførelse af enhedens arbejde.

Revisionsenheden har mulighed for enten af egen drift eller efter anmodning af Fødevarekontroludvalget at tage særlige temaer op med henblik på at udarbejde delrapporter. Rapporterne skal forelægges Fødevarekontroludvalget, der er en helt uafhængig instans, som er sammensat af folk, der har forstand på det her, men som står uden for Fødevarestyrelsen. Det er netop sådan noget, de er sat i verden for at gøre. Det her tilfælde er netop sådan et særligt tema, som de er egnede til at undersøge. Så jeg er i virkeligheden gået betydelig videre end det, fru Karen Hækkerup beder mig om.

Kl. 15.50

Jeg har iværksat en grundig analyse af sagen med henblik på, at vi kan se på, hvordan vi kan stramme op for fremtiden. Og så er det jo klart, at hvis man i den gennemgang skulle støde på eksempler på, at Fødevarestyrelsen ikke har ageret inden for gældende lovgivning og instruktser, så vil det naturligvis blive en del af rapporten.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Per Clausen som medspørger.

Per Clausen (EL):

Når det her spørgsmål kommer op nu, så er det jo, fordi der løbende er kommet nye informationer frem. Problemet er, at da vi havde samrådet, var det faktisk mit klare indtryk, at sagen var belyst, og at der ikke var meget mere at komme efter, men det har medierne så efterfølgende afsløret at der var. Der er jo en række eksempler på ting, hvor man i hvert fald kan sige, at Fødevarestyrelsen ikke har været særlig ivrig i tjenesten.

Men jeg forstår nu det, ministeren siger, sådan, at hele forløbet vil blive undersøgt, og der vil komme en redegørelse for hele forløbet, som både redegør for de fejl og mangler, der måtte være sket, og som derudover også indeholder nogle bud på, hvordan man skal stramme op i fremtiden.

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg har altså bedt Fødevarekontroludvalget om at gennemgå sagen med henblik på, om der er behov for yderligere opstramminger af procedurer og regler omkring det her.

Når man så gennemgår sagen, ligger der naturligvis i det, at finder man frem til, at der er uregelmæssigheder, at der er begået brud på instruktser og på regler osv. fra Fødevarestyrelsens side, så bliver det jo en del af det. Så jeg har altså, som jeg sagde før, faktisk gjort noget, der er mere vidtgående og ambitiøst end det, som fru Karen Hækkerup har bedt mig om.

Per Clausen (EL):

Nu er det jo ikke sikkert, at det er særlig vidtgående at være mere vidtgående og ambitiøs, end Socialdemokraterne er. Men jeg vil nu alligevel sige til ministeren, at jeg ville foretrække, hvis ministerens formulering var lidt mere præcis omkring, at et formål med undersøgelsen også var at undersøge forløbet med henblik på at se,

om der var sket nogle fejl, at der har været mangler i udførelsen af arbejdet, sådan at man også har *det* som en særlig hensigt med undersøgelsen, for at finde ud af det.

Når jeg spørger til det, er det såmænd ikke, fordi jeg normalt bruger meget energi på at jagte ansvar, for det vigtige er selvfølgelig at gøre det bedre i fremtiden. Problemet er bare, at her synes jeg, at informationen af Folketinget og af Fødevarerudvalget har været sådan lidt langsommelig i forhold til, hvordan forløbet har været, og indimellem, må jeg erkende, har pressen været en bedre kilde til information end ministeren.

Derfor synes jeg, at ministeren skylder, at der også bliver lavet en tilbundsående undersøgelse, der går tilbage i tiden.

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg kan jo kun sige til hr. Per Clausen, hvad det rent faktisk er, jeg har bedt Fødevarerkontroludvalget om, og det er altså at gennemgå denne her sag med henblik på, om der er behov for at stramme op på procedurer og lignende, så vi kan undgå sådan nogle sager i fremtiden.

Jeg har så fra Fødevarerkontroludvalgets formand fået det svar, at det vil man gerne påtage sig, og at man i øvrigt også vil inddrage andre tilbagetrækningsager end lige denne sag for også at se, om der kan læres noget af andre forløb, selv om der jo heldigvis ikke har været tale om tilsvarende svigt i de andre forløb.

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Så er det hr. Martin Henriksen som medspørger.

Martin Henriksen (DF):

Jeg har forstået bl.a. på nogle af de meldinger, som Fødevarestyrelsen er kommet med til pressen, og også nogle af de meldinger, som ministeren er kommet med til pressen, at Fødevarestyrelsen allerede vil stramme reglerne op, og at man bl.a. hurtigere vil tage kontakt til virksomheder og sørge for, at tingene sker mere effektivt.

Så jeg vil sådan set godt have ministeren til at bekræfte, at man ud over, at man går i gang med at iværksætte en undersøgelse, også nu kommer med nogle initiativer, der ligesom strammer op på de procedurer, der åbenlyst er nødvendige for at stramme op på det.

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Det kan jeg bekræfte.

Altså, det, der er interessant her, er jo, hvad vi kan lære af denne her sag, og der har jeg besluttet at igangsætte en række initiativer i Fødevarestyrelsen. Kontrollen af de importerede fødevarer skal forbedres gennem øget laboratoriekontrol og regelmæssige kontrolkampagner i alle regioner.

Ved alvorlige sager er det sådan, at myndighederne skal gøre mere ud af at sikre, at virksomhederne lever op til deres ansvar, og det skal ske ved, at Fødevarestyrelsens kontrol med virksomhedernes tilbagekaldelse af fødevarer bliver skærpet.

Fødevarestyrelsen skal udarbejde en skabelon, der kan sikre utvetydig kommunikation til virksomheder i forbindelse med tilbagetrækning af fødevarer.

Kl. 15.55

Offentligheden skal fremover orienteres så hurtigt som muligt, og de øvrige EU-lande skal naturligvis orienteres så hurtigt som muligt via den såkaldte Rapid Alert.

Martin Henriksen (DF):

Det er selvfølgelig godt at høre, og så håber vi, at der sker noget fornuftigt på det område.

Et mere generelt spørgsmål er, at når vi har de her sager, det her er jo polske hindbær, og vi har også sager bl.a. for nylig i Fødevarerudvalget om resistente bakterier i kødprodukter, man importerer fra bl.a. Polen og Ungarn, så er det udenlandske produkter, som bliver importeret. Det er jo så at sige at importere en dårligere fødevarerstandard. Med de polske hindbær her var vi ude for, at der var gamle, syge patienter, ældre medborgere, som ganske enkelt afgik ved døden, og det er jo dybt beklageligt.

Jeg kunne godt tænke mig at høre regeringen: Hvad skal der egentlig til, for at man over for et pågældende land eller over for en pågældende udenlandsk virksomhed siger: Vi vil i Danmark ganske enkelt ikke have produkter fra jer, fordi jeres fødevarerstandard er for ringe? Det har vi jo set eksempler på.

Hvad vil regeringen gøre? Vil regeringen eventuelt benytte sig af de undtagelsesregler, som er i EU?

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg kan oplyse, at ud over de tiltag, som jeg har nævnt, og ud over den undersøgelse, som jeg har bedt Fødevarekontroludvalget om at gå i gang med, har jeg rettet henvendelse til EU-Kommissionens ansvarlige kommissær, kommissær Kyprianou, og gjort opmærksom på, at vi har en grund til at tro, at der kan være et problem med fødevarerens sikkerheden, i hvert fald for så vidt angår hindbær fra Polen. Det har jeg bedt Kommissionen om at kigge nærmere på.

Jeg har derudover skrevet direkte til min polske kollega og gjort opmærksom på, at der tilsyneladende er et problem her, og bedt om en tilbagemelding på, hvilke tiltag den polske regering agter at gøre, således at vi kan være sikre på, at fødevarer, specifikt hindbær fra Polen, er i orden.

Endvidere har jeg altså som et led i de her tiltag sat i gang, at vi foretager en mere intensiv kontrol af importerede fødevarer med henblik på at screene, hvor der kan være nogle særlige risici, som vi skal sætte specifikt ind over for.

Karen Hækkerup (S):

Familie- og forbrugerminister Lars Barfoed siger, at det er vigtigt at lære fremadrettet for at forhindre, at noget som det, der er sket her, kan ske igen.

Så nævner ministeren en hel række tiltag, hvor man vil gå ind og handle anderledes. Bl.a. skal man orientere EU-lande, når noget går galt. Det skal vi jo i forvejen. Bl.a. vil man udsende pressemeddelelser, når noget går galt. Det skal vi jo i forvejen. Mange af de her svigt har der jo været, og de må altså siges at være myndighedernes ansvar.

En ting er, at virksomhederne ikke fik trukket deres varer tilbage på den rette måde og hurtigt nok, men når der kommer en fødevareskandale, så må det altså være sådan, at der er nogle myndigheder, som griber ind og sørger for, at den ikke tager til i omfang.

Lars Barfoed læste en meget, meget lang sætning op om, hvad Fødevarekontroludvalget nu ville gå ind og kigge på. Jeg vil bare spørge med hensyn til udtalelserne om, at det er mere vidtgående eller mere ambitiøst end det, som Socialdemokraterne vil – det tror jeg måske er lidt

misvisende – vil det, Barfoed nu sætter i værk, kunne karakteriseres som en uvildig undersøgelse, og vil den placere et ansvar?

Den fg. formand (Jens Vibjerg):

Jeg skal lige sige til spørgeren, at her tiltaler man ministeren som ministeren. Så er det ministeren for besvarelse.

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg synes, at jeg meget omhyggeligt har redegjort for, at Fødevarekontroludvalget og den revisionsenhed fuldstændig er uvildige i sådan nogle sager. Folketinget har netop vedtaget, at den enhed skal ned sættes med henblik på at kunne foretage uvildige undersøgelser af, hvordan tingene foregår.

At placere ansvar forudsætter jo, at der er anledning til at placere et ansvar. Jeg har ikke nogen grund til at tro, at der er anledning til at placere et ansvar. Jeg synes i det hele taget, må jeg godt sige, at Socialdemokratiet er ualmindelig meget optaget af at jage rundt efter offentligt ansatte for at finde ud af at placere et ansvar.

Jeg vil gerne gøre opmærksom på, at medarbejderne i Fødevarestyrelsen gør et ualmindelig grundigt, ihærdigt stykke arbejde. Det er samvittighedsfulde folk, som gør alt, hvad de kan, for at sikre fødevarerens sikkerheden i det her land. Og så synes jeg godt, at man må vise en smule respekt over for det arbejde, som de gør.

Men nu bliver tingene undersøgt. Skulle det være sådan, at der er begået en fejl, så skal vi naturligvis have den frem i lyset. Det er jeg lige så interesseret i som fru Karen Hækkerup. Men jeg synes bare godt, at man kunne forvente lidt mere perspektiv i Socialdemokratiets udmeldinger i retning af, at man var glade for, at jeg ud over den række af tiltag, som jeg har sat i gang, yderligere har bedt Fødevarekontroludvalget om at undersøge, om der kunne være andre tiltag, vi kunne gøre for yderligere at sikre os i fremtiden.

Det må dog være det perspektiv og den vision, der er mere interessant end den evige jagt på offentlige ansatte, som Socialdemokratiet åbenbart er så fornøjet over at gennemføre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 173

14) Til familie- og forbrugerministeren af:

Karen Hækkerup (S):

»Når ministeren i pressen flere gange har givet udtryk for, at der ikke kan sættes en finger på myndighedernes rolle i sagen om de sygdomsfremkaldende hindbær, der har været skyld i sygdom hos mere end 1.000 mennesker, og som skønnes at have kostet mindst 5 af disse livet, mener ministeren da fortsat efter den grundige gennemgang af sagen i pressen, at der stadig ikke er en finger at sætte på myndighedernes håndtering af sagen, og at ansvaret for, at det gik så galt, som det gjorde, fortsat udelukkende er virksomhedernes?«

Karen Hækkerup (S):

Se, efter det sidste svar er jeg ualmindelig glad for, at jeg har stillet to spørgsmål, så jeg kan nå at svare på det med de offentligt ansatte. Nu er det ikke og har aldrig været Socialdemokraternes mærkesag at jage rundt efter offentligt ansatte. De offentligt ansatte har vi respekt for, og vi tror på, at de yder en kanonindsats for at løfte vores land i mange henseender. Men der er jo grænser. Der er grænser for, hvad man kan, selv som offentligt ansat.

Nu er der jo, siden regeringen trådte til, sparet over 220 mio. kr. samlet set på fødevarerkontrollen og fødevarerområdet. Tror ministeren ikke, at de offentligt ansatte måske ville have haft lidt bedre kår, lidt bedre muligheder for at kunne være opsøgende også med hensyn til fødevareskandaler, som mennesker bliver syge af, som mennesker dør af, hvis ikke den borgerlige regering havde sparet så meget på fødevarerområdet?

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Det er vist et helt nyt spørgsmål, som ikke var anmeldt i spørgetiden, vi fik her fra fru Karen Hækkerups side. Men jeg kan da godt svare på det.

Det er sådan, at besparelser eller ej så har denne sag overhovedet ikke noget som helst med besparelser at gøre. Det her har jo ikke noget at gøre med selve fødevarerkontrollen ude omkring i landet, og hvordan den fungerer. Det her har noget at gøre med, at der er nogle virksomheder, der ikke har trukket fødevarer tilstrækkelig effektivt tilbage. I den forbindelse har virksomhederne først og fremmest ansvaret.

Derudover har naturligvis også Fødevarerstyrelsen, myndighederne, et ansvar, for så vidt angår det, at de skal sikre sig, at virksomhederne lever op til deres ansvar. Den kontrolopgave har myndighederne i sådan nogle sager. Og der er det så, at vi i denne her sag må vurdere, om vi skal lave en mere intensiv opfølgning, end vi tidligere har gjort.

I øjeblikket er det sådan, kan jeg oplyse, at der sker 200-300 tilbagetrækninger om året foranlediget af myndigheder og også på virksomhedernes eget initiativ. Vi hører ikke så meget til dem, fordi de altid fungerer uden problemer, men i denne her sag har virksomhederne altså undtagelsesvis svigtet deres ansvar. Og det er jo derfor, at jeg netop har besluttet, at vi skal intensivere kontrollen med virksomhederne, fordi det i denne ene sag ud af mange hundrede sager er gået galt. Men vi intensivere det nu. Og det her har intet som helst med ressourcer eller besparelser at gøre.

Karen Hækkerup (S):

Jeg er taknemlig over, at ministeren vil svare, uanset at det ikke er et spørgsmål, som var nedskrevet, for jeg ud fra, at regeringen og ministre godt er klar over, at man har sparet over 200 mio. kr. på området og selvfølgelig også har tænkt over, hvilke konsekvenser det kunne få også for fødevarerikkerheden.

Det spørgsmål, jeg i virkeligheden stillede, og som jo er det, ministeren skal svare på, er: Er der ikke andre end virksomhederne, som har et ansvar? For vi er enige om, at det er virksomhederne, som skal trække produkterne tilbage. Men kunne man måske ikke foranlediges til at tro, at når myndighederne ringer til importører, som har købt de her bær til plejehjemskøkkener og andre, og kun har 12 eller 20 sekunder til rådighed i røret, eller de ikke får advaret ordentligt ved at få sendt pressemeddelelser ud, at ressourcer også kan have spillet ind her?

Allersidst vil jeg lige spørge: Ministeren siger gang på gang, at der ikke kan sættes en finger på noget, alligevel vil man nu lave reglerne om. Er det ikke det samme som en indrømmelse af, at det ikke har været godt nok, på trods af at ministeren i månedsvis har sagt: Det er ikke mit ansvar, og der er ikke noget at komme efter?

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jamen så er der altså to problemstillinger. Den ene problemstilling er, om der er noget at kom-

me efter i den forstand, at Fødevarestyrelsen med den viden, de havde på det tidspunkt, hvor de agerede, burde have ageret anderledes. Altså vidste de, eller burde de vide noget, der skulle have fået dem til at agere anderledes på det tidspunkt? Her taler vi om, hvorvidt man kan bebrejde nogen noget.

Noget andet er, hvorvidt man burde have gjort noget andet, hvis man havde vidst, hvad vi ved i dag. De opstramninger, jeg gennemfører, er ikke et udtryk for en bebrejdelse af nogen for, at de ikke har gjort deres arbejde godt nok, sådan som fru Karen Hækkerup så gerne vil have mig til at sige.

De opstramninger, jeg foretager, kommer, fordi vi jo er blevet klogere af den her sag. Og derfor har jeg besluttet en række opstramninger, for vi kan jo se, at på trods af at det stort set altid i hundredvis af sager er gået efter bogen, så er det altså denne her gang ikke gået efter bogen. Og derfor er der grund til at se på, om de instrukser, de regler, den praksis, der er omkring håndtering af sådan nogle sager, skal strammes op. Og det har jeg besluttet at gøre, og derfor er der fuld overensstemmelse i tingene.

Kl. 16.05

Karen Hækkerup (S):

Jamen kan man være sikker på nu, inden man har haft den her undersøgelse af, hvad det er, der er sket, at der ikke er et ansvar at placere, eller at det kun er virksomhederne, som har haft ansvar for det, som er sket?

Under samrådet, som vi havde for lidt over en måned siden, den 6. september, blev der stillet en række spørgsmål. De spørgsmål er endnu ikke besvaret. Og før vi har svarene på de spørgsmål, bl.a. om der blev frosset bær ned, hvor der ikke var ressourcer til at analysere dem med det samme, fordi der ikke var bemanning i laboratoriet i Mørkhøj, så kan man vel ikke afvise, at det udelukkende er virksomhedernes ansvar, at over 1.000 mennesker blev syge, og at 5 døde. Jeg synes, sagen fortjener en mere seriøs behandling.

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg tror, fru Karen Hækkerup siger, at sagen fortjener en mere seriøs behandling, fordi det er noget, der står i fru Karen Hækkerups manuskript, og det er åbenbart ikke til at fravige det, på trods af hvad jeg svarer.

Jeg har jo netop forklaret, at jeg har iværksat en lang række tiltag. Jeg har også fortalt, at jeg har bedt Fødevarekontroludvalget om at iværksætte en grundig undersøgelse af sagen med henblik på at stramme op på procedurer. Så har jeg sagt, at hvis de i den forbindelse kommer under vejr med, at der er ting, som kan bebrejdes nogle, at der er ting, der er gået galt, at der er regler, der ikke er overholdt, så vil det naturligvis blive en del af den rapport, vi får, og jeg troede egentlig, det var det, fru Karen Hækkerup var interesseret i.

Men jeg kan forstå, at det altså står i manuskriptet, at det her spørgsmål skal slutte med, at fru Karen Hækkerup synes, at det ikke er seriøst nok, hvad jeg gør. Det kan jeg jo ikke gøre noget ved. Der er tre hovedproblemstillinger: Bærrerne var inficerede, hvis de ikke var det, var det jo ikke gået galt, virksomheden skal tilbagetrække på en effektiv måde, på en tilfredsstillende måde, og så skal Fødevarestyrelsen naturligvis agere ansvarligt som myndighed og sørge for at kontrollere virksomhederne.

Om der skal placeres et ansvar, siger fru Karen Hækkerup så – det kan vi jo ikke tage stilling til på nuværende tidspunkt. Jeg har jo aldrig definitivt sagt, det kan jeg umuligt nogen sinde gøre, at der ikke er noget ansvar at placere, i og med at jeg jo ikke kan vide alting. Nu bliver tingene undersøgt grundigere.

Det, jeg hele tiden har fastholdt, og det kan jeg stadig væk gøre, er, at med den viden, jeg har, har jeg ikke grund til at tro, at der er nogen anledning til at placere et ansvar over for nogen. Med den viden, jeg har, har man ageret i overensstemmelse med regler og praksis. Om den undersøgelse så må vise noget andet, kan jeg jo ikke vide på nuværende tidspunkt.

Formanden:

Taletidsregler gælder også for ministre. Så er det hr. Per Clausen som medspørger.

Per Clausen (EL):

Jeg synes jo, at ministeren skal være lidt opmærksom på, at det jo ikke sådan er for sjovs skyld, at vi bliver ved med at tage den her sag op. Det er jo, fordi der i medierne er kommet sager frem, som jeg ikke synes ser så godt ud.

Det kan da godt være, at det er sædvanlig praksis, at der sådan indimellem går 5-6 dage, før man agerer, når man opdager, at der er noget, som ikke går helt, som det skal, men jeg synes ikke, det ser tilfredsstillende ud. Jeg synes

heller ikke, det er tilfredsstillende, at det varer 5 dage, før man kontakter EU. Når man bliver kontaktet af de polske myndigheder, så har man ikke rigtig tid og lyst til at svare på det, og man har heller ikke lyst og tid til at svare den pågældende polske virksomhed.

Jeg synes, der er nogle ting her, der tyder på, at det ikke er godt nok. Og det er jo klart nok, at hvis der har været regler, som ikke er gode nok, som ministeren bærer ansvaret for, så behøver vi jo ikke at diskutere, hvem der har ansvaret, for så er det ministeren. Og det er også meget bedre, at det er ministeren, end det er en eller anden embedsmand.

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Man vil da også have kunnet læse i pressen, at jeg bestemt har sagt, at der er to ting, som jeg ikke synes har været i orden. Den ene ting, jeg har sagt, er, at man ikke har svaret den polske leverandør, da der kom en fax til Fødevarestyrelsen. Det har jeg sagt jeg mener var en fejl. Det har bare ikke haft nogen indflydelse på sygdomsforløbet i Danmark, men det burde man have gjort.

Jeg har også sagt, at det er mit indtryk, at man kunne have afgivet den Rapid Alert til EU lidt før. Det er dog sådan lige på kanten, for EU kræver også, at man har en ganske bestyrket mistanke, før man afsender en Rapid Alert, idet EU ikke ønsker, at man modtager den blot ved den mindste mistanke. Man ønsker først at modtage en Rapid Alert, når der er en vis begrundet mistanke. Så derfor er der en forklaring på, at den der Rapid Alert ikke er afgået lige med det samme.

KL 16.10

Jeg har ikke nogen grund til andet end ligesom hr. Per Clausen finde frem til, at hvis der er begået nogle fejl, så må vi jo have det frem i lyset, naturligvis, men det er jo først og fremmest ud fra en interesse om at se på, hvordan vi nu kan sikre, at det her ikke kommer til at gentage sig, og det synes jeg jo er det mest interessante.

Men hvis det er sådan, hvad jeg ikke har grund til at tro, at der skal placeres et ansvar, fordi nogen har ageret i strid med gældende regler og instrukser osv., så skal det ansvar naturligvis også placeres. Jeg må bare fastholde, at med den viden, jeg har nu, har jeg ikke grund til at tro, at der er nogen anledning til at placere et sådant ansvar.

Det, vi taler om her, er, at vi i bagklogskabens lys kan se, at der var ting, man kunne have gjort anderledes, hvis man dengang havde den viden, som vi har i dag. Derfor har jeg strammet op på procedurerne, og derfor har jeg i øvrigt bedt om, at Fødevarekontroludvalget nu laver den undersøgelse, jeg har omtalt flere gange her i dag.

Per Clausen (EL):

Jeg er glad for, at ministeren nu også her i Folketingsalen erkender, at der er sket fejl i denne her sag, så er vi jo så langt.

Når vi så stadig væk bliver ved med at stille spørgsmål, og som ministeren er bekendt med, har jeg stillet *nogle* skriftlige § 20-spørgsmål i denne her sag, som, når jeg får svar på dem, sikkert vil gøre mig meget klogere, så er det jo, fordi de eneste fejl, som er sket i Fødevarestyrelsen, som ministeren erkender, ikke er fejl, som ministeren af sig selv i forbindelse med samrådene og andet er kommet og har fortalt os om, det er fejl, som er blevet offentliggjort igennem medierne.

Så er det jo naturligt nok, at vi ligesom spørger: Jamen er der flere fejl? For når der er fejl, på trods af at ministeren gentagne gange har sagt, at der ikke er begået nogen fejl, så er det jo naturligt nok at interesse sig for, om der er flere, og derfor denne interesse også for det bagudskuen, selv om jeg er enig med ministeren i, at det vigtigste jo er, at de her fejl ikke gentager sig, og at vi får nogle bedre procedurer i fremtiden.

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg må bare sige, at selv om jeg bestræber mig på at følge med i, hvad der sker på ministeriets område, så er det ikke alle fax, der tigger ind rundt omkring hos medarbejderne i Fødevarestyrelsen, som jeg lige er orienteret om, og derfor har jeg jo ikke haft mulighed for at orientere Fødevareudvalget om, at man ikke har besvaret den pågældende telefax fra Polen, før jeg blev bekendt med, at den rent faktisk var kommet ind. Umiddelbart derefter har jeg også straks erklæret, at det bestemt da er en fejl, at man ikke svarer på en sådan telefax.

Formanden:

Så er det fru Karen Hækkerup for et sidste spørgsmål til familie- og forbrugerministeren.

Karen Hækkerup (S):

Nu har ministeren nogle gange haft lidt svært ved at fatte sig i korthed, så jeg vil stille et spørgsmål, som kræver et meget kort svar.

Jeg synes, denne her sag er dybt alvorlig, og jeg synes, at det, at så mange mennesker har været syge, og at nogle er døde, er konsekvenser, som ikke bør få folk til at trække på smilebåndet.

Derfor er jeg noget forundret over at læse, at en af familie- og forbrugerministerens ministerkolleger, nemlig landets sundheds- og indenrigsminister, har benævnt Socialdemokraternes formand »Hindbær-Helle« i et ugebrev. Det har han gjort, fordi han selvfølgelig har ønsket at lat-terliggøre denne her hindbærsag, og fordi han har ønsket at fjerne fokus fra de alvorlige svigt, som er sket.

Jeg synes, det er en hån mod dem, som har været syge, og mod dem, som er døde, at man nu skal til at lave sjov med, at 1.000 mennesker er syge, og 5 er døde.

Mit allersidste spørgsmål skal så bare være: Vil familie- og forbrugerministeren tage afstand fra, at ministerkolleger gør grin med og håner, at der er mennesker, der er døde på grund af de her svigt?

Familie- og forbrugerministeren (Lars Barfoed):

Jeg er helt sikker på med mit kendskab til indenrigs- og sundhedsministeren, at indenrigs- og sundhedsministeren bestemt ikke kunne drømme om at gøre grin med, som fru Karen Hækkerup siger det, at nogle mennesker er blevet syge, og at nogle muligvis endda døde som følge af denne her sygdom. Det er jeg helt sikker på ikke har været indenrigs- og sundhedsministerens hensigt på nogen måde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Formanden:

De resterende spørgsmål er stillet til socialministeren. Det første er stillet af fru Pernille Vigsø Bagge.

Fru Pernille Vigsø Bagge for begrundelse.

Spm. nr. S 177

15) Til socialministeren af:

Pernille Vigsø Bagge (SF):

»Ser ministeren en sammenhæng mellem mennesker med meget ringe og under denne regering yderligere forringede økonomiske vilkår og så ophobning af negativ social arv hos deres børn?«

Pernille Vigsø Bagge (SF):

I det her land lever 168.000 mennesker på kontanthjælp. De mennesker har nogle børn, og vi ved, at op imod 80 pct. af kontanthjælpsmodtagerne har andre problemer end lige arbejdsløshed. Deres børn har derfor stor og overhængende risiko for at vokse op med psykisk syge forældre, forældre, der har misbrug, med mangel på sociale og kulturelle oplevelser osv. I den forbindelse vil jeg gerne høre, om ministeren ikke mener, at der kan være en sammenhæng mellem at vokse op under stærkt forringede økonomiske vilkår og den negative sociale arv, som regeringen selv siger den gerne vil bekæmpe.

Kl. 16.15

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes, det er vigtigt allerførst at holde fast i, at Danmark er det land i OECD, hvor den laveste andel af befolkningen rent faktisk befinder sig i lavindkomstgruppen. Desuden er mobiliteten ud af lavindkomstgruppen meget stor, og det må siges at være et godt tegn.

Der skal ikke herske tvivl om, at regeringen betragter bekæmpelse af negativ social arv som et meget vigtigt indsatsområde, men løsningen er ikke bare højere ydelser. Det værste, vi kan gøre, er at indrette vores velfærdssamfund sådan, at vi fastholder forældrene uden for arbejdsmarkedet, fordi det ikke kan betale sig økonomisk at tage et arbejde.

Hvis f.eks. et barn vokser op med to arbejdsløse forældre på kontanthjælp, så er svaret på bekæmpelse af negativ social arv jo ikke blot flere penge. Det vil skabe langt bedre vilkår for barnet, hvis vi kan få en eller begge forældre i arbejde.

Indsatsen mod negativ social arv handler i høj grad om opbygning af sociale og kulturelle færdigheder, men først og fremmest om bedre uddannelse. Det understøttes i øvrigt af Socialforskningsinstituttets forskningsprogram om negativ social arv.

Uddannelse har stor betydning for børns og unges udvikling og evne til at skabe sig et godt og selvstændigt liv. Derfor må vi sikre, at alle uanset starten i livet får en uddannelse. Der synes jeg, det gælder om at sætte ind over en bred front med bedre uddannelser, flere krav til forældrene, mere lektiehjælp og lignende initiativer, som kan hjælpe børn og unge godt på vej.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Ministeren taler om uddannelse som middel til at bryde negativ social arv. Jeg har lyst til lige at citere Rådet for Socialt Udsattes årsrapport, side 4: »Der er ingen tvivl om, at nedskæringer på kontanthjælpsområdet – hvilke hensigter der end kan ligge i at benytte dette redskab i beskæftigelsespolitikken – har ganske betydelige bivirkninger i form af forøgelse af udstødelsen i forhold til de mest udsatte grupper.«

Tror ministeren selv, at uddannelse virkelig kan modarbejde den udstødelse af de mest udsatte grupper, som Rådet for Socialt Udsatte her peger på? Og kunne ministeren måske definere, hvordan det kan løse problemet?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Ja, det mener jeg virkelig. Jeg tror, at uddannelse er et meget vigtigt redskab, hvad angår at sætte ind mod negativ social arv. Og det er derfor, regeringen har taget en lang række initiativer – først og fremmest med læreplaner i daginstitutionerne – for at få sikret, at vi får hjulpet børnene med de kompetencer, de har behov for videre, med krav om sprogstimulering, med skrappe krav til indsatsen i folkeskolen og med test, så vi sikrer, at børnene får lært det, de får brug for senere, og med gode muligheder for at få en uddannelse.

Jeg tror, det er afgørende, at vi netop sætter ind på det område for at give alle børn og unge en chance for at få en god tilværelse og for at komme ud på arbejdsmarkedet. Så mit helt klare svar til fru Pernille Vigsø Bagge er: Ja, uddannelse er et godt indsatsområde.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg vil ikke benægte, at uddannelse er et godt indsatsområde, men når ministeren nævner skrappe krav i folkeskolen, så er det jo allerede også fra regeringens side gjort klart, at bekæmpelsen af negativ social arv skal sætte ind lang tid før folkeskolen.

Hvordan kan fokus på uddannelse og på folkeskolen løse misbrugsproblemer, psykisk syg-

dom og det, at man som barn af en kontanthjælpsmodtager, som måske har disse problemer, ikke har økonomi til at komme ud og få sociale og kulturelle oplevelser med andre?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Uddannelsesområdet er selvfølgelig ét indsatsområde, og det, der ligger før folkeskolen, nemlig læreplaner i daginstitutioner og sprogstimulering af de tosprogede osv., som jeg synes er meget vigtig, er også et indsatsområde. Men det er klart, at det ikke kan stå alene. Det handler jo om at sætte fokus på de sociale problemer, man i øvrigt slås med.

Derfor har regeringen netop gjort en indsats og er blevet enige med en række af Folketingets partier om, at vi f.eks. nu har behandlingsgaranti for stofmisbrugere og for alkoholmisbrugere, vi har lavet psykiatrihandlingsplan, vi har afsat penge til skæve huse for at finde en ny boligform til hjemløse. Der er jo en lang række forskellige områder, hvor vi har sat ind lige præcis vedrørende de sociale problemer, som de forskellige grupper slås med. Så om noget har den her regering taget fat på de problemer og sat ind særlig for at bryde den negative sociale arv.

Kl. 16.20

Formanden:

Der er nu indtegnet to medspørgere, hr. Per Clausen og hr. Villy Søvnald.

Per Clausen (EL):

Jeg må indrømme, at jeg ikke helt forstod socialministerens første svar, for det, jeg mener socialministeren sagde, og det kan simpelt hen ikke passe, var, at det værste, man kunne gøre mod børn af kontanthjælpsmodtagere, var at give deres forældre en kontanthjælp, så de havde mulighed for at leve et nogenlunde almindeligt liv, det vil sige at sørge for, at børnene fik tøj og sko og mulighed for at gå til børnefødselsdage og i biografen på nogenlunde samme måde som almindelige børn af andre forældre.

Det kan jeg simpelt hen ikke begribe. Jeg kender godt mantraet, at det skal kunne betale sig at arbejde, men socialministeren må i modsætning til statsministeren formodes at vide, at der er mennesker på kontanthjælp, som ikke bare kan gå ud og tage et arbejde.

Derfor vil jeg gerne spørge socialministeren, om socialministeren virkelig mener, at det værste, man kan gøre mod disse børn, er at sikre, at deres forældre har nogle penge at leve for.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg tror egentlig, hr. Per Clausen udmærket hørte, hvad jeg sagde, nemlig at det bedste, man kan gøre for de her børn, er at sikre, at en af eller begge deres forældre kommer i arbejde. Undersøgelser viser, at det har meget stor betydning for børns og unges uddannelsesmuligheder og i det hele taget deres muligheder for selv at få en god udvikling og en god tilværelse.

Det er derfor, at vi fra regeringens side satser meget på at øge muligheden for, at flere kan komme ud på arbejdsmarkedet. Det er rigtigt, at der deri også indgår, at vi synes, det skal kunne betale sig at arbejde. Og hvis der er noget, jeg ikke begriber, så er det, at der er partier her i Folketinget, som ikke bakker op om, at det økonomisk skal kunne betale sig at arbejde.

Per Clausen (EL):

Nu har Enhedslisten fremlagt en række forslag, der ville gøre det attraktivt også for kontanthjælpsmodtagere at få et lavtlønsjob – en række forslag, der har den skønhed i sig, at de ikke forringer vilkårene for de kontanthjælpsmodtagere, der enten ikke kan få et arbejde, fordi de er syge, eller fordi der ikke er noget arbejde til dem.

Realiteten er jo, at uanset hvad ministre fra denne regering siger, så har reduktionen i kontanthjælpen, kontanthjælpsloftet, ikke ført til, at der er flere, der er kommet i arbejde. Det eneste, vi med sikkerhed ved, er, at det har gjort nogle af de mennesker i det her land, der har de dårligste økonomiske vilkår, fattigere. Det har altså også betydet, at deres børn har fået et fattigere liv. Jeg tror ikke, at det at give børn et fattigere liv er den rette måde at bekæmpe den sociale arv på.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg er sikker på, at vi vil komme til at se en gunstig effekt af loftet over kontanthjælp, når kommunerne rigtig får informeret borgerne om konsekvensen af det og det bliver gjort tydeligt, hvilke muligheder man så har for at sikre sig en ekstra indtægt. Det er sådan, at 5 timers arbejde gør, at man får noget ekstra at gøre godt med. Det er forholdsvis nyt, og jeg tror, vi vil se resultaterne på sigt.

Så vil jeg også sige, at det jo er lykkedes at få flere mennesker i beskæftigelse, og vi hører nu meldinger rundt omkring om, at man rent faktisk mangler arbejdskraft. Så jeg er ikke i tvivl om, at vi med den rigtige indsats, som jeg var

inde på tidligere, for at få løst de sociale problemer, som nogle tumler med, kan give langt flere chancen for at komme ud på arbejdsmarkedet.

Jeg deler simpelt hen ikke den opfattelse, som nogle har, nemlig at man bare skal lade folk blive på den passive forsørgelse og ikke sørge for at gøre en ekstraordinær indsats for at give dem en arbejdsmulighed.

Formanden:

Hr. Villy Søvnald som medspørger.

Villy Søvnald (SF):

Problemet er, at der under den nuværende regering er kommet 40.000 flere på offentlig forsørgelse. Jeg er sikker på, at socialministeren kan huske det tal. Jeg vil godt i forlængelse af fru Pernille Vigsø Bagges indlæg citere lidt videre fra Rådet for Socialt Udsatte, der skriver følgende, og jeg citerer fra side 24 i rapporten:

»En af hovedkonklusionerne er "9-10 måneder efter at loftet fik virkning, er der imidlertid ikke kommet flere i arbejde blandt de kontanthjælpsmodtagere, der er berørt af loftet, end der er blandt dem, som ikke berøres".«

Jeg vil spørge, om socialministeren deler den konklusion, at der ikke er kommet flere i arbejde.

Man fortsætter så i øvrigt i Rådet for Socialt Udsattes rapport, og jeg citerer igen, nu fra side 24-25:

»Den eneste sikre virkning af nedskæringerne er, at det gør folk fattigere, som en af forskerne bag undersøgelsen udtaler til Politiken den 29. juni 2005.«

Delers socialministeren rådets opfattelse, ja eller nej?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg skal starte med at understrege, at når vi ser på udviklingen i antallet af folk på overførselsindkomster, har der over en 10-årig periode været et fald på 80.000, og det er så rigtigt, bl.a. på grund af den demografiske udvikling, at vi nu er inde i nogle år, hvor der er mange, der går på efterløn, ligesom der lige nu også er mange på barseldagpenge. Så der er jo mange forklaringer på, hvorfor tallene ser ud, som de gør, og det er vigtigt, at man lige er opmærksom på, hvilken periode man sammenligner med.

Kl. 16.25

Jeg skal gentage, at for regeringen er det afgørende, at det økonomisk kan svare sig at komme i beskæftigelse, og derfor vil jeg gerne stå fast på

loftet over kontanthjælp. Jeg synes, det er vigtigt, at vi ser på overførselsindkomsterne i forhold til, hvad det er, man har ud af at være på arbejdsmarkedet.

Villy Søvnal (SF):

Det er lidt ærgerligt, at socialministeren holder sig så stramt til statsministerens talepapir, for det gør det umuligt at stille spørgsmål, hvis vi bare får det samme svar hver gang, der bliver spurgt om noget. Derfor vil jeg bede socialministeren svare selv og glemme statsministeren et øjeblik i det her spørgsmål.

Er socialministeren enig i Rådet for Socialt Udsattes konklusioner, nemlig at der ikke er kommet flere i arbejde, og at virkningen derfor har været, at man har gjort nogle familier fattigere, og i de familier vokser der børn op, og de børns chancer for at klare det her liv er formindsket på grund af fattigdom på grund af de lavere satser? Vil socialministeren give sin egen mening til kende og svare på det spørgsmål?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Nu er det jo sådan, at hr. Villy Søvnal har det med at gentage de samme spørgsmål gang på gang på gang, og når man stiller det samme spørgsmål til regeringens medlemmer, så får man også det samme svar.

Sagen er, at det for regeringen er afgørende, at det kan betale sig at arbejde. Derfor står jeg bag loftet over kontanthjælpen. Det jeg derudover synes er vigtigt, er at sætte ind på så at få løst de problemer, der måtte være hindringen for, at man kommer i arbejde. Der synes jeg, vi har præsenteret rigtig mange gode tiltag – og meget jo i bred politisk enighed her i Folketinget – til at gøre en indsats.

Jeg synes, det gælder om at finde ud af, hvad det lige præcis er, der skal til, for at endnu flere får chancen for at være på arbejdsmarkedet. Det ville jeg egentlig synes måtte være oplagt at netop SF også bakkede op omkring.

Formanden:

Så får fru Pernille Vigsø Bagge et sidste spørgsmål.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Det, ministeren sagde før, var, at modsat mange andre gik regeringen ikke ind for at parkere folk på passiv forsørgelse. Jeg vil gerne høre, hvem det er, ministeren mener der synes, at folk skal parkeres på passiv forsørgelse.

Så kunne jeg godt tænke mig her til sidst i mit spørgsmål sådan lidt uddybende at høre, hvad det er for nogle sammenhænge, der gør sig gældende, når man ikke mener, der er en sammenhæng mellem dårlig økonomi og negativ social arv. Kan det virkelig passe, at socialministeren mener, at et loft over kontanthjælpen – selv om Rådet for Socialt Udsatte siger, det har en meget, meget stor virkning på de udsatte grupper – ikke har en betydning for den negative sociale arv?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Når det for regeringen er meget afgørende, at det kan svare sig at komme i arbejde, så er det jo, fordi det handler om at have en struktur, hvor der er incitamenter til at komme i beskæftigelse, og hvor vi ser på overførselsindkomstniveauet i forhold til, hvad man kan tjene i indkomst, når man er på arbejdsmarkedet. Hvis vi ikke har en sådan struktur, risikerer vi at låse folk fast i passiv forsørgelse, og det synes jeg er at svigte, når det gælder at gøre en særlig indsats og give dem en chance for at komme med på arbejdsmarkedet.

Jeg skal gentage, at jeg mener, at det, der er afgørende for at kunne bryde den negative sociale arv, er, at man får sig en uddannelse, at man kommer i beskæftigelse. Det er de områder, det er vigtigt at sætte ind på, frem for bare at holde fast i eventuelt højere ydelser og dermed netop låse folk fast i en passiv forsørgelsessituation. Det er vigtigt at give dem muligheden for og understøtte dem i at blive selvforsørgende.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 181

16) Til socialministeren af:

Pernille Vigsø Bagge (SF):

»Hvilke faktorer ser ministeren som de største faresignaler i forbindelse med videreførelse af negativ social arv, og hvilke konkrete initiativer har efter ministerens mening ført til øget ulighed og forstærket den negative sociale arv i det danske samfund under den siddende regering?«

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Kontanthjælpsloftet har ikke virket efter hensigten. Det har ikke fået flere i beskæftigelse. Jeg kunne godt tænke mig at vide, hvilke faktorer ministeren mener simpelt hen medvirker til at

videreføre den negative sociale arv. I den forbindelse kunne jeg godt tænke mig at høre ministeren definere begreberne ulighed og negativ social arv. Ser ministeren en sammenhæng mellem negativ social arv og den ulighed, der er kommet i befolkningen som følge af regeringens politik, herunder f.eks. kontanthjælpsloftet?

Kl. 16.30

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Som jeg ser det, er der tre ting, som er helt centrale for at bekæmpe negativ social arv. Det er sikring af, at man får øje på de børn, der har problemer, og at man gør det på et tidligt tidspunkt, så man får sat ind i tide; det er en kvalificering af indsatsen, så man også er sikker på, at den støtte, der sættes i værk, virker på de konkrete problemer; og så er det støtte til børns skolegang og uddannelse.

Som jeg har været inde på tidligere, bliver det her også understøttet af resultaterne fra Socialforskningsinstitutets forskningsprogram om negativ social arv.

I de senere år er der gennemført en række initiativer, som skal give børn støtte til bedre at bryde den negative sociale arv. Her vil jeg nævne, som jeg også har været inde på tidligere, de pædagogiske læreplaner i daginstitutioner, folkeskolereformen, puljer til idræt for vanskeligt stillede børn og anbringelsesreformen.

Derudover fremlagde vi jo fra regeringens side i maj 2005 et nyt samlet integrationsudspil, »En ny chance til alle«, og i forbindelse med aftalen iværksættes en række initiativer, som også bidrager til bekæmpelse af negativ social arv.

Som det fremgår af regeringsgrundlaget, »Nye mål«, vil regeringen desuden fremlægge et program for bekæmpelse af den negative sociale arv, og det program skal sammentænke initiativer på de enkelte politikområder, børnepasning, den sociale indsats, bedre uddannelse, ungdomsklubber, integration og kriminalitetsbekæmpelse. Det skal være med til at sætte fokus på de områder, hvor vi ved det er vigtigt, at de udsatte børn og unge støttes.

Som fru Pernille Vigsø Bagge kan høre, har vi altså rigtig mange initiativer netop gående ud på at løse problemet med den negative sociale arv.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Det var en skøn opremsning af forskellige tiltag, der gerne skulle modarbejde negativ social arv.

Jeg kunne godt tænke mig høre ministeren nævne nogle faktorer i samfundet, som bevirker negativ social arv.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Det gør jeg meget gerne.

Noget af det, der f.eks. er problematisk, er, når forældrene ikke er i beskæftigelse, og det er, når forældrene ikke har en uddannelse. Vi kan se af undersøgelser, at så er der heller ikke lige så mange børn, der får en uddannelse. Det er jo de ting, vi allerede har kredset om, som er væsentlige faktorer, og det er derfor, regeringen sætter ind på så mange felter, for vi mener det faktisk ret alvorligt, at vi vil bryde den negative sociale arv.

Derfor synes jeg også, at det er alle tiders, at jeg i dag har mulighed for netop at komme med denne her opremsning, så selv SF bliver opmærksom på alle de mange initiativer, der rent faktisk sættes i værk.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Når regeringen lægger vægt på beskæftigelse og uddannelse til arbejdsløse for at bryde den negative sociale arv for deres børn, er det så ikke netop, for at de her mennesker skal kunne tjene nogle penge og dermed have et økonomisk grundlag for at overleve, så deres børn kan få en god tilværelse?

Er det så ikke temmelig selvmodsigende at lave et loft over kontanthjælpen, som netop har den modsatte effekt, nemlig at folk får færre penge?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Altså, den logik kan jeg slet ikke følge, og jeg synes, det er ærgerligt, hvis det skal forstås, som om SF synes, at det udelukkende handler om højere ydelser, for jeg har jo netop forsøgt at forklare, at det gør det ikke.

Det, det handler om, er, at alle får en chance for at få en uddannelse, at alle får en chance for at komme i beskæftigelse, for det er jo meget mere end penge. Det handler jo om netværk, relationer, selvværd, nogle sociale og kulturelle færdigheder, som er afgørende for ens livsindhold. Så det går langt ud over penge alene, og jeg synes, det er ærgerligt, hvis SF tror, at det kun handler om penge.

Formanden:

De to medspørgere, som er noteret, er hr. Kamal Qureshi og hr. Ole Sohn. Hr. Kamal Qureshi for et spørgsmål.

Kamal Qureshi (SF):

Jeg vil gerne prøve at bringe nogle af de konkrete personer, som det egentlig handler om, ind i diskussionen. Det er nogle af de personer, der har været i kontakt med os og har fortalt deres livshistorie, f.eks. en familie med to voksne, Mette og Jakob, og to børn. De skal leve for godt 2.800 kr. om måneden, fordi der netop er det her løft over kontanthjælpen. Det projekt, som regeringen har sat i gang, der hedder »Flere i arbejde«, har halveret familiens indkomst. Begge forældre lider af depressioner, alligevel er de altså ramt af kontanthjælpsløftet, og der er ikke råd til antidepressiv medicin.

Kl. 16.35

Det er jo fint, at folk skal i arbejde, men når nu socialministeren netop siger, at det hele ikke handler om penge, hvorfor bliver regeringen og socialministeren så ved med at insistere på, at det at tage penge fra folk vil få folk i arbejde? Når det netop ikke handler om penge, men handler om så meget andet, hvorfor er det så, man skærer ned på det økonomiske grundlag for familien?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Løftet over kontanthjælpen er for at sikre, at det kan svare sig økonomisk at komme i beskæftigelse. Det, jeg så synes det handler om, er at gå ind og se, hvad det konkret er i en familie, der er forhindringen for, at den ene eller begge kommer i beskæftigelse, få afklaret, hvad det er for en støtte, hjælp, behandling, der er brug for, ligesom vi f.eks. har gjort det ved at lave behandlingsgarantier for misbrugere, ligesom vi har sat ind over for psykiske lidelser, se på, hvad der skal til for at hjælpe dem videre. Er der tale om en permanent situation, hvor de ikke har en arbejdssevne i behold, ja, så er førtidspension jo en mulighed.

Jeg synes, det afgørende er at gå ind og se på, hvad det konkret er, som er forhindringen for at hjælpe den enkelte familie videre. Det er jo bl.a. derfor, at jeg har sat ind med flere initiativer med vikarordning, mentorordning, gældslempeforslag, for det kan være eksempler på noget, der kan hjælpe en familie videre.

Kamal Qureshi (SF):

I den familie, der er tale om, lider Mette og Jakob begge af depressioner, men de har ikke engang råd til at købe den antidepressive medicin, der skal gøre, at de ikke er så syge af deres psykiske lidelse.

Deres ældste datter har hverken råd til at gå til sport, musik, sang eller noget som helst andet.

Når socialministeren bliver ved med at insistere på, at det ikke handler om penge alene, så kan jeg ikke forstå, hvorfor socialministerens nye mantra hele tiden er, at det skal kunne betale sig at arbejde.

De her mennesker vil jo gerne arbejde. Det, socialministeren bliver ved med at sige, er jo sådan set, at folk ikke vil arbejde, hvis ikke de bliver gjort fattige. Er det, hvad socialministeren grundlæggende mener? Ellers er der jo ikke nogen logik i at gøre folk fattige frem for at give dem flere kulturelle redskaber. Man kan jo sagtens uddanne folk og give dem kulturelle redskaber, selv om man ikke gør dem fattigere.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Nej, det er det ikke, og det bør efterhånden være klart fremgået, at det, det handler om, er, at der skal være en økonomisk gevinst ved at komme i beskæftigelse, og at der skal sættes mere målrettet ind over for de problemer, som den enkelte familie tumler med.

Jeg kan simpelt hen ikke begribe, at SF ikke bakker op om en sådan aktiv linje, hvor det handler om at gøre en indsats for familier, som kan bringe dem med ud på arbejdsmarkedet, frem for at overlade dem til passiv forsørgelse.

Formanden:

Så er det hr. Ole Sohn som medspørger.

Ole Sohn (SF):

Jeg forstår ikke helt, at socialministeren er så irriteret over spørgsmålene. Nu er det jo sådan, at socialministeren ikke længere går ind for ulighed, men øget lighed, og så kommer vi fra SF's side og forsøger at hjælpe med nogle ideer og belyse, at der faktisk er sket stigende ulighed under den her regering. Så skulle ministeren jo tage det til sig og sige, at så må vi gøre noget ved det.

Virkeligheden er, at i 1990'erne skete der et markant fald i arbejdsløsheden, på trods af at det ifølge ministeren øjensynlig ikke kunne betale sig at tage arbejde. Erhvervsfrekvensen var

højere, før den her regering kom til, end den er i dag. Det vil sige, at de instrumenter, regeringen bruger, ikke virker.

Vi kan konstatere, at der er familier, der bliver fattigere, men ikke bliver hjulpet i arbejde. Det har jeg forstået at regeringen ikke vil gøre noget ved, for de skal ikke have for mange penge.

Men spørgsmålet er, om det ikke vil være rimeligt, at man ikke fører den negative sociale arv videre til børnene, at man isoleret set hjælper børnene af de fattigste familier, sådan at de har mulighed for at komme ud af deres sociale isolation og f.eks. deltage i sociale aktiviteter med kammeraterne, som de jo ikke har mulighed for i dag – og slet ikke efter at loftet er indført.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Hr. Ole Sohn tager helt fejl. Jeg er ikke spor irriteret, jeg gentager måske mig selv ret meget, men det er jo, fordi spørgsmålene kredser om det samme. Jeg hilser det faktisk velkommen, at jeg får lov til at præsentere alt det, som regeringen sætter i værk for netop at bryde den negative sociale arv. Så jeg tager gerne imod mange flere spørgsmål.

Kl. 16.40

Hvis vi kigger på instrumenterne, så kan vi vel se, at om noget virkede den ungesats, der blev indført i 1990'erne, efter hensigten. Hvor rigtig mange unge under 25 år gik på kontanthjælp, var der rigtig mange, der, da der kom nogle ændrede vilkår, kom i uddannelse eller beskæftigelse. Der synes jeg, at vi om noget har et godt eksempel på, at det altså også betyder noget, hvilken incitamentsstruktur man vælger.

Vi gør netop en målrettet indsats for børnene, bl.a. jo i et glimrende samarbejde med SF om dette års finanslov, hvor vi fik indført mulighed for støtte til idrætsaktiviteter til de økonomisk dårligt stillede børn og også fik indført økonomiske fripladser i skolefritidsordninger, som jeg synes er nogle rigtig gode initiativer.

Ole Sohn (SF):

Det er egentlig lidt bekymrende, at man som socialminister kan være i en situation, hvor man ikke kender til den faktiske virkelighed uden for Christiansborg, uden for de tonede ruder i ministerbilen.

Man kan diskutere tallet, men virkeligheden er, at der er titusindvis af børn, som lever i rela-

tiv fattigdom, og der er det ikke tilstrækkeligt, at vi laver en lillebitte pulje, som kan give nogle gratis fodboldsko eller lignende. Det er et fint lillebitte plaster på såret, men når ministeren i sin logik får det til, at man gør en indsats for at mindske uligheden, så er det jo ikke rigtigt.

Virkeligheden er, at børn af de fattige familier, som er ramt af kontanthjælpsloftet, er dømt til fastholdelse i den negative sociale arv, fordi der simpelt hen ikke er råd til, at de kan deltage i sociale aktiviteter. De kan i almindelighed ikke melde sig ind i en idrætsklub, enkelte kan være heldige at komme igennem nåleøjet, og de kan ikke deltage i børnefødselsdage, invitere klassekammeraterne til børnefødselsdag og lignende.

Er det slet ikke noget, der rører en socialminister, som er blevet belært af sin regeringschef om, at regeringen ikke går ind for øget ulighed, at der er nogle, som er hægtet fuldstændig af?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg skal endnu en gang minde hr. Ole Sohn om, at vi jo i Danmark er i den situation, at vi har den laveste andel af lavindkomstgruppen. Yderligere kan vi se, at der er en meget stor mobilitet i gruppen, altså at der heldigvis er forholdsvis få, der er i lavindkomstgruppen over længere tid.

Vi har jo haft en række undersøgelser for også at afdække, hvordan situationen er for børnene, og vi kan jo se, at det er ganske få, der er relativt fattige gennem hele deres barndom. For langt de fleste gør det sig gældende, at det kun er i en kortere periode.

Jeg synes jo stadig væk, at det, det handler om, er at kunne hjælpe folk til at komme videre, kunne komme ud af den passive forsørgelse og komme i beskæftigelse. Det synes jeg jo om noget SF burde bakke op om, for alternativet er jo, at man bare overlader en større gruppe til den passive forsørgelse og siger, at udsigterne alligevel er håbløse, så vi gør ikke noget.

Tværtimod kan vi jo se, at når man giver det rigtige tilbud, når man giver den rigtige støtte, så kan selv de, der i mange år har været på kontanthjælp, faktisk komme i beskæftigelse, og det er den linje, som regeringen arbejder for og fortsat vil arbejde for.

Formanden:

Så slutter vi det her punkt med et spørgsmål fra fru Pernille Vigsø Bagge.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Som langt om længe fandt ud af, hvordan mikrofonen virker, og hvilken mikrofon der er den rigtige.

Ministeren lægger meget vægt på sociale og kulturelle færdigheder både hos voksne kontanthjælpsmodtagere, som skal ud på arbejdsmarkedet, og hos deres børn, og ministeren har været inde på en lang række tiltag, som ligger uden for hjemmet.

Men vil ministeren ikke give mig ret i, at sådan nogen ting som mulighed for at deltage i børnefødselsdag, mulighed for at få julegaver, mulighed for at få fødselsdagsgaver, give julegaver og fødselsdagsgaver, komme i svømmehal, komme på sommerferie og sådan nogle ting også har en stor betydning for børns sociale og kulturelle færdigheder?

Vil ministeren ikke også indrømme, at når man skærer folk økonomisk, som det er tilfældet med kontanthjælpsloftet, så har det en stor indvirkning på det, jeg nævnte her?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jo, det synes jeg er vigtigt, og det er jo også derfor, vi har haft fokus på, hvad vi kunne gøre for de økonomisk dårligt stillede børn, og bl.a. har indført økonomiske fripladser i skolefritidsordning og puljen til at dække de omkostninger, der er forbundet med at deltage i idrætsaktiviteter, som jeg har været inde på før. Jeg synes, vi har haft et glimrende samarbejde med SF om den indsats.

Jeg synes, det er vigtigt at have fokus på det her, men samtidig er det jo også vigtigt at se på, hvad en familie, der er på arbejdsmarkedets lavindkomstområde, egentlig har at gøre godt med. Jeg vil også appellere til, at man ser på, hvad folk har ud af det på overførselsindkomster, og sammenligner med, hvad de har ud af det på arbejdsmarkedets lavindkomstområde.

Kl. 16.45

Der betyder loftet over kontanthjælpen, at der nu er en lidt større forskel, end der har været hidtil, og jeg synes, for nu at sige det endnu en gang, at der er en økonomisk gevinst ved at komme i beskæftigelse.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 183

17) Til socialministeren af:

Villy Søvnald (SF):

»Vil ministeren uddybe, hvilke konkrete forhold og hvilke specifikke politiske initiativer der har givet ministeren anledning til at »konstatere, at uligheden er blevet større«, og i forlængelse heraf skitsere, hvilke tiltag den siddende regering har taget, som bevisligt har reduceret uligheden i det danske samfund?«

Villy Søvnald (SF):

Da ulighedsdebatten gik varmest for sig, og det er jeg sikker på socialministeren godt kan huske, var der to spor i socialministerens udmelding.

Det ene var et erklæret ønske om større ulighed, og det skal vi ikke pinde mere rundt i, for det synspunkt har socialministeren ædt igen, så det synspunkt eksisterer ikke mere.

Det andet var en konstatering af, at uligheden har været voksende. Det er noget andet end et synspunkt. Det var socialministerens konstatering af, at uligheden har været voksende. Jeg deler socialministerens konstatering. Jeg tror, at alle, der kan se og høre, ved, at uligheden er voksende i vores samfund.

Jeg vil derfor spørge, om ministeren vil uddybe, hvilke konkrete forhold og politiske initiativer der har givet ministeren anledning til den konstatering, at uligheden er voksende, og samtidig skitsere, hvilke tiltag regeringen har iværksat for at reducere uligheden.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Det fremgår jo af forskellige opgørelser over indkomstfordelingen i Danmark, at indkomstforskellene har været svagt stigende siden midten af 1990'erne. Set over perioden fra 2000 til 2003 har de samlede indkomstforskelle imidlertid været omtrent uændrede, men det gætter jeg på at hr. Villy Søvnald også har sat sig ind i.

Udviklingen kan næsten udelukkende forklares ved udviklingen i kapitalindkomsten og i særdeleshed ved udviklingen i aktieindkomster og ejendomsstigninger. Når ejendomspriserne stiger, har det en tendens til at øge de målte indkomstforskelle i samfundet, og når ejendomspriserne falder, så er det lige omvendt.

Vi må holde fast i, at der er tale om små bevægelser, og at Danmark fortsat er det land i OECD, hvor de samlede indkomstforskelle er mindst.

Regeringen står nu, som det gerne skulle være fremgået klart, for en aktiv social- og arbejdsmarkedspolitik, som motiverer mennesker til at arbejde og bevæge sig ud af en socialt vanskelig situation, i stedet at fastholde dem på passiv forsørgelse, og vi har sammen med et bredt flertal i Folketinget indført loft over kontanthjælpen, så det sikres, at størrelsen af de sociale ydelser ikke afholder mennesker fra at tage et arbejde.

Før vi lavede ændringerne, fik 60 pct. af kontanthjælpsægteparrene 1.000 kr. mere om måneden ved at få et arbejde i stedet for at hæve kontanthjælp. I dag får 90 pct. af ægteparrene en gevinst på over 2.000 kr. om måneden ved at skifte kontanthjælpen ud med et arbejde.

Det skal simpelt hen kunne betale sig at arbejde eller tage en uddannelse. Det giver et velstående samfund og dermed også bedre mulighed for at hjælpe de svageste grupper: udsatte børn, psykisk syge, misbrugere m.fl.

Villy Søvnald (SF):

Det var lidt ærgerligt, for nu var vi ellers lige ved at komme i gang, men nu syntes jeg, at socialministeren igen faldt tilbage på Statsministeriets talepapir.

Jeg har forstået, for så tungnem er jeg trods alt ikke, at det er ministerens opfattelse, at det skal kunne betale sig at arbejde. Så næste gang ministeren siger noget, så prøv at stryge den sætning, for nu har vi foreløbig fået den i hvert fald 17 gange. Det er forstået.

Det er jo rigtigt, at Danmark fortsat er det mest lige samfund. Et samfund som vores ødelægger man ikke på kun 5 år, det tager længere tid at ændre det, så det er retningen, vi diskuterer.

Men jeg spurgte, hvilke ulighedsbekæmpende skridt regeringen havde taget. Altså, nu taler vi ikke om den periode, hvor socialministeren gik ind for ulighed, det er ikke den, jeg fokuserer på nu, det er den, efter at socialministeren er nået til den ny erkendelse om at ville bekæmpe ulighed.

Hvilke skridt har regeringen taget og vil regeringen tage for at leve op til regeringens og socialministerens ønske om at bekæmpe uligheden? Og jeg har forstået, at det skal kunne betale sig at arbejde.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes, vi har taget rigtig mange skridt, og nogle af dem har vi jo også taget i fællesskab.

Der er taget mange initiativer til målrettede forbedringer for de allersvageste, for udsatte børn, f.eks. anbringelsesreformen, behandlingsgaranti for misbrugere og psykisk syge. Der er en lang række initiativer.

Så har vi f.eks. også forhøjet SU for handicappede og for forsørgere. De økonomisk dårligst stillede folkepensionister har fået supplerende pensionsydelse, krav på tilskud til nødvendige udgifter til briller, tandproteser m.m.

Så har vi også gennemført forbedringer for personer med handicap, der er de økonomiske fripladser, som jeg nævnte, der er puljen til idræt og foreningsdeltagelse for vanskeligt stillede børn. Der er jo rigtig mange initiativer, som netop er målrettet dem, som økonomisk har det dårligt og svært i samfundet.

Kl. 16.50

Det er simpelt hen denne her regerings linje, at vi ønsker at tage fat på de problemer, der er. Vi ønsker at give alle en chance.

Villy Søvnald (SF):

Må jeg først takke ministeren, fordi hun denne gang udelod sætningen, at det skal kunne betale sig at arbejde. Kan vi blive enige om, at det nu er forstået?

Så talte ministeren interessant nok, når vi diskuterer ulighed, om en anbringelsesreform og en masse inden for servicelovens områder. Jeg kan bare ikke forstå, hvad det har at gøre med den diskussion, vi rejser, nemlig om økonomisk ulighed, at vi laver en anbringelsesreform. Jeg kan godt forstå, det er en fordel for nogle børn, men det er jo en helt anden diskussion. Derfor viger socialministeren udenom.

Jeg vil så godt igen spørge: Når Rådet for Socialt Udsatte konstaterer, at en række forsørgere er blevet stillet i en meget dårligere økonomisk situation, når Rådet for Socialt Udsatte, som regeringen selv har nedsat, advarer imod at fattiggøre børnefamilier i det omfang, det er sket, er det så helt galt afmarcheret? Har det intet forstået? Vil socialministeren give udtryk for, at det er helt misforstået af Rådet for Socialt Udsatte?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes jo, at jeg med mange af de konkrete eksempler, jeg gav, netop viste, at vi faktisk kerer os om, at der er nogle, der har det dårligt, og har sat ind med målrettede initiativer mod netop de problemer, som hr. Villy Søvnald skitserer, altså f.eks. er økonomiske fripladser i skolefritidsordninger, puljen til idrætsaktiviteter og deltagelse i

foreningslivet nyt. Det er da altså lige præcis målrettet de problemstillinger, som hr. Villy Søvndal rejser. Jeg synes kun, det er godt, at vi nu får sat fokus på det, for tilsyneladende har hr. Villy Søvndal heller ikke overblik over de rent faktisk mange initiativer, der er sat i værk, både mod de økonomiske problemer, der er, og så sandelig også for at give alle børn og unge en chance, give dem lige muligheder.

Derfor nævnte jeg også anbringelsesreformen, for jeg synes, det er afgørende, at vi gør en bedre indsats på det område, så vi sikrer, at de børn og unge får en chance lige så vel som andre børn og unge i det danske samfund.

Formanden:

Jeg har noteret mig to medspørgere, hr. Jørgen Arbo-Bæhr og hr. Morten Homann. Først hr. Jørgen Arbo-Bæhr.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Jeg synes, det er så bedrøveligt, når en minister giver udtryk for ikke at kende lovgivningen om beskæftigelsespolitik.

Jeg vil bare have ministeren til at bekræfte, at når vi snakker om, at det skal kunne betale sig at arbejde, så er virkeligheden sådan i dag, at over 100.000 mennesker faktisk går på arbejde hver dag uden at tjene mere, end hvad de kunne få, hvis de var på dagpenge eller kontanthjælp.

Hvorfor gør de det? Det gør de, fordi det kan betale sig at arbejde, det kan altid betale sig at arbejde. Hvis folk får tilbudt et arbejde og siger nej tak til det arbejde, så får de udbetalt 0 kr. og 0 øre. Sådan er reglerne.

Jeg vil bare have ministeren til at bekræfte, at det er virkeligheden, og derfor er al snak om, at begrundelsen for at skære i folks ydelser med kontanthjælpsloft, starthjælp osv., fordi det skal kunne betale sig at arbejde, et argument, der er grebet ud af den blå luft og intet har at gøre med virkeligheden.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg kan bekræfte, at der har været en undersøgelse, som viste, jeg tror, det var for 160.000 mennesker, at der er det sådan, at det betyder en forskel på 50 kr. om dagen, om de er på overførselsindkomst eller i beskæftigelse. Det synes jeg jo om noget understreger, at det er vigtigt at have et loft over kontanthjælpen, fordi – som jeg har sagt mange gange i dag, men som jeg jo af hr. Villy Søvndal har fået forbud mod at sige –

det også økonomisk skal kunne svare sig at komme i beskæftigelse.

Det synspunkt kan jeg jo så forstå at Enhedslisten ikke deler. Der må jeg bare konstatere, at vi har et forskelligt syn på, hvilken struktur det er vigtigt gælder i det danske samfund.

Jørgen Arbo-Bæhr (EL):

Spørgsmålet om, hvorvidt det kan betale sig at arbejde, afhænger kun af én ting, nemlig om der er arbejde til folk. Det er det eneste, det afhænger af.

Det synes jeg bare er værd at konstatere i hele denne her debat, fordi man jo fuldstændig grebet ud af den blå luft bruger det som argument for at nedsætte ydelser til folk, således at folk bliver fattigere, sådan som Rådet for Socialt Udsatte har konstateret det.

Når vi kan blive enige om, at der er masser af mennesker, der arbejder for en løn, der i øvrigt er meget ringe, hvor de kunne tjene det samme, hvis de fik kontanthjælp og dagpenge, synes jeg, det er bemærkelsesværdigt, at de faktisk arbejder. Det er ikke folk, der er dovne, det er et spørgsmål om, at der mangler arbejdspladser.

Kl. 16.55

Konsekvenserne af socialministerens holdning kunne jeg så godt tænke mig at spørge om, for der er jo stadig væk ikke rørt ved dagpengesatserne. Er det regeringens plan, at vi skal have nedsat dagpengesatserne, eller at vi skal have nedsat kontanthjælpen generelt med det argument, at det skal kunne betale sig at arbejde?

Det er logikken i det, socialministeren siger, og jeg synes lige så godt, man kan melde rent ud med det samme, hvis det er det, der er regeringens politik.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Ja, klarere kan det vel ikke siges, at Enhedslistens holdning er, at det måske ikke betyder noget, og at det modsatte gerne må være tilfældet. Der må jeg bare sige, at der er vi helt uenige.

Sagen er jo, at arbejdsløsheden faktisk er faldet med 25.000 gennem det sidste halvandet år, og vi hører nogle meldinger om, at der er mangel på arbejdskraft forskellige steder. Det giver jo om noget en god mulighed for, at også nogle af dem, der er på kanten af arbejdsmarkedet, kan komme i beskæftigelse.

Derfor kan jeg helt sikkert sige, at regeringen fortsætter den linje, der er lagt. Vi synes, det gælder om at give flest muligt en chance for at komme ud på arbejdsmarkedet.

Formanden:

Så er det hr. Morten Homann som medspørger.

Morten Homann (SF):

Jeg vil godt bevæge mig lidt tilbage til hr. Villy Søvndals oprindelige spørgsmål, for det, der jo var interessant, hvis man, som socialministeren de seneste par uger har slået på, ønsker at bekæmpe uligheden, er, hvad det er for nogle konkrete ting, man vil gøre. Hvis man kigger tilbage på, hvad der er sket i den her regerings tid, så har der jo været utallige eksempler – skattelettelserne, loft over ejendomsværdiskatten, loft over kontanthjælpen, starthjælpen osv. – utallige initiativer, som var med til at øge uligheden.

Det interessante spørgsmål er jo: Hvad er det for nogle ting, som socialministeren og resten af regeringen ønsker at gøre for at mindske uligheden, efter at det er blevet socialministerens politik? Det kan man jo gøre både i bunden og i toppen. Nu har regeringen gjort en del ting for at øge uligheden i toppen, f.eks. ved at give skattelettelser, lave loft over ejendomsværdiskatten. Vil socialministeren tilsvarende gøre nogen ting, som trækker den modsatte vej, sætte ind i toppen, for så at bekæmpe uligheden i modsætning til de tiltag, som jeg nævnte, der har været med til at øge uligheden i samfundet?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg skal beklage over for tilhørerne, at det bliver en gentagelse, for jeg fik jo præcis det samme spørgsmål tidligere af hr. Villy Søvndal, som bad mig om at nævne nogle konkrete initiativer, som vi har sat ind med fra regeringens side. Jeg vil i øvrigt sige, at beskæftigelsesfradrag og skattestop jo også er med til at sikre en hensigtsmæssig struktur i det danske samfund.

Så nævnte jeg meget konkret alle de forskellige indsatser, vi har iværksat over for misbrugere, udsatte børn, psykisk syge og også SU til handicappede og forhøjet SU til forsørgere. Der er en lang række forskellige initiativer, og jeg vil ikke gentage dem alle sammen her.

Morten Homann (SF):

Nu ved jeg ikke, om det bare er mig, der blev ganske meget mere forvirret over at høre socialministerens sidste svar, for inden for de sidste uger har det gældende dogme fra socialministeren og regeringen været, at man ville bekæmpe ulighed, men nu er det lige pludselig en helt anden historie, vi fik fra socialministerens side. Nu kan man acceptere ulighed, hvis det er med til at

skabe nogle hensigtsmæssige strukturer i samfundet – jeg tror, det var det udtryk, som socialministeren brugte. Det synes jeg er en ganske anden snak. Det kan altså lade sig gøre at øge uligheden ved at sætte loft over kontanthjælpen, indføre starthjælp, give skattelettelser til de mest velstillede, hvis det giver de mest hensigtsmæssige strukturer.

Nu synes jeg sådan set, at socialministeren skylder et klart svar. Er det socialministerens ønske at bekæmpe ulighed, sådan som hun har sagt i de sidste uger, eller er det, at man godt vil acceptere øget ulighed, hvis det skaber mere hensigtsmæssige strukturer i samfundet? Er socialministeren i dag mod ulighed eller for ulighed?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg må jo konstatere, at hr. Morten Homann overhovedet ikke har hørt efter eller måske slet ikke har været til stede under alle de spørgsmål, der har været stillet indtil nu. Jeg har gjort det meget klart, at regeringen ønsker en linje, hvor det kan betale sig at arbejde, hvor vi har en god fordeling, som sikrer, at vi netop gør en indsats for de svageste, og jeg har nævnt en række konkrete eksempler på, hvilke initiativer vi har taget, og at noget af det afgørende for regeringen er at sætte ind mod den negative sociale arv, fordi det om noget betyder noget, at vi kan sikre, at alle børn og unge får samme muligheder for at gennemføre en uddannelse og få sig en god tilværelse.

Den linje tror jeg efterhånden er fremgået meget klart.

Formanden:

Så er det hr. Villy Søvndal, som har et spørgsmål tilbage.

Villy Søvndal (SF):

Jeg er nu enig med den forrige spørger. Jeg tror også, at socialministeren er på vej til at glide tilbage. Socialministeren har nu haft små 14 dage, hvor hun har været tilhænger af lighed. Som jeg hører socialministeren, er hun på vej tilbage til der, hvor hun var før hin onsdag, nemlig til stort set at fortsætte en argumentation for ulighed. Jeg vil godt sige til socialministeren, at jeg tror, hun skal passe på. Hvis statsministeren hører det her i dag og hører, at nu er socialministeren igen på vej tilbage til at støtte ulighed, så kan det blive, tror jeg, meget farligt for socialministeren.

Derfor vil jeg godt spørge endnu en gang, når nu Rådet for Socialt Udsatte klart siger, og nu citerer jeg noget, jeg ikke har citeret før fra side 8 i deres nyligt udkomne rapport, at der er en større risiko for langvarig fattigdom, at den er vokset betydeligt, skal socialministeren så ikke veje sine ord med endnu større omhu, end vi hører i dag?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

De undersøgelser, vi har set her gennem det seneste år, af mobiliteten hos kontanthjælpsmodtagere viser faktisk, at der er en meget stor mobilitet. Det er forholdsvis få, der i længere tid bliver hængende i kontanthjælpssystemet. Der er en meget stor bevægelighed, og det er jo sådan set et positivt tegn, fordi det jo betyder, at folk bare er på vej et andet sted hen og måske også, at nogle af indsatserne lykkes.

Det er jo det, der er afgørende, samtidig med at jeg gerne vil holde fast i, at i Danmark er det den mindste del af befolkningen, der befinder sig i lavindkomstgruppen. Men som jeg også har understreget i dag, vil vi jo gerne forstærke den her indsats.

Jeg har nævnt de konkrete initiativer, og dem vil jeg umiddelbart tro hr. Villy Søvndal bakker op om, nemlig at vi med mentorordninger, med vikarordninger, med en gældslempelse yderligere kan bidrage til, at nogle af dem, der f.eks. måtte være i kontanthjælpssystemet, får mulighed for at komme i beskæftigelse.

Det er den linje, som jeg vil fortsætte, for det allerbedste, vi kan gøre, er faktisk at sikre, at folk kan blive selvforsørgende. Det er den allerbedste indsats for at sikre en god hjælp til dem, der har det svært.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 185

18) Til socialministeren af:

Villy Søvndal (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at øget beskæftigelse og generelt øget velstand ikke blot kan reduceres til øget »statistisk ulighed«, hvis der samtidig har fundet reduktioner af satserne sted, som det er tilfældet med loftet over kontanthjælpen og starthjælpen, og at der derfor er tale om en de facto øget ulighed i det danske samfund de seneste år?«

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes desværre, at ministeren faldt tilbage til sit gamle talepapir fra Statsministeriet nu igen. Det er jeg sådan set ked af, for det er lidt ærgerligt, at vi ikke har en lidt friere minister, som tør sige lidt mere tekstuafhængigt, hvad hun faktisk mener.

Jeg vil godt prøve at bede ministeren følge følgende ræsonnement: Ministeren siger, at hun har et ønske om, at der skal flere i beskæftigelse. Alle undersøgelser fra Socialforskningsinstituttet, fra Rådet for Socialt Udsatte konstaterer, at der ikke kommer flere i beskæftigelse, når man sænker satserne. Vil ministeren så ikke erkende det indlysende for enhver anden i det her land, at når man sænker satserne, så har folk færre penge at bruge, og så bliver folk mere fattige? Kan vi ikke bare få den konstatering fra ministeren, at når det at få folk i arbejde ikke lykkes, så er virkningen, at flere bliver fattige?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Ja, det er i hvert fald et lidt andet spørgsmål end det, jeg umiddelbart blev bedt om at svare på, nemlig spørgsmål nr. S 185. Men jeg skal gerne svare på hr. Villy Søvndals spørgsmål.

Jeg synes, at det, der er brug for i forbindelse med loftet over kontanthjælpen, er, at man giver det tid til at virke. Og som jeg har været inde på tidligere, er det jo også vigtigt, at man i kommunerne informerer borgerne om, hvad konsekvensen af loftet er, og hvor jeg synes, det er afgørende, at der er en forskel på, hvad man har ud af det, når man er på overførselsindkomst, og hvad man har ud af det, når man er i beskæftigelse.

Derfor synes jeg også, at hr. Villy Søvndal skal interessere sig for, hvad det rent faktisk er, man f.eks. som familie på lavindkomstområdet har ud af det i forhold til dem, der eksempelvis er på kontanthjælp. Der synes jeg, det er vigtigt, at der er en økonomisk forskel, at der er noget at gøre godt med økonomisk, når man er på arbejdsmarkedet. Og det er den linje, regeringen har lagt, og den linje, som regeringen vil fortsætte med.

Villy Søvndal (SF):

Det forstår jeg sådan set godt, også fordi det efterhånden er gentaget, jeg tror, det her var 19. gang, at det skal kunne betale sig at arbejde. Jeg har forstået det, og selv gentagelser vil ikke bringe mig til øget forståelse af det.

Spørgsmålet er stadig væk følgende: Når nu den lov har været gældende et år – hr. Kamal Qureshi nævnte i sin fremlæggelse en familie, der har mistet et månedligt rådighedsbeløb, det bliver sat ned fra 5.300 kr. om måneden til 2.800 kr. om måneden, det vil sige, at socialministerens medicin har gjort, at den families rådighedsbeløb er halveret, og den kommer ikke i arbejde, og det kommer de andre familier heller ikke – så savner jeg sådan set bare socialministerens mod til at erkende, at den eneste virkning indtil nu af det her har været, at de familier er blevet fattigere. Så kan man have andre forestillinger på længere sigt. Vil ministeren bekræfte det?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes, det er ærgerligt, hvis SF falder over i den gruppe, der synes, at man bare skal overlade folk til passiv forsørgelse og ikke gøre en særlig indsats for at hjælpe dem videre. Jeg synes, det er ærgerligt, hvis SF's linje er, at man på forhånd skal opgive nogen.

Det siger jeg qua det, at vi jo kan se, at det med den rigtige indsats faktisk lykkes at få en række mennesker ud af den passive forsørgelse og få dem gjort selvforsørgende med alle de positive effekter, det har, og det er det, der er afgørende for regeringen. Det er derfor, at vi sætter så massivt ind med konkrete tiltag, der kan hjælpe folk ud af den passive forsørgelsessituation.

Det, at vi har indført loftet over kontanthjælpen, gør vi for at sikre, at de ydelser i hvert fald ikke skal hindre folk i at komme i beskæftigelse, at det ikke skal være det, der er afgørende, fordi man ikke kan se, at der er en økonomisk gevinst ved det. Det er en forskel, som jeg synes er vigtig, og der kan man også tage et eksempel og lave familieberegninger, der viser, hvor meget ekstra man så får ud af det i forhold til de gamle regler og i forhold til de nye regler.

Jeg synes, at hr. Villy Søvndal skylder at se på, hvad det så er, man har til rådighed, når man er i beskæftigelse. Og jeg forstår ikke, at man fra SF's side ikke bakker op om, at vi bliver nødt til at se overførselsindkomsterne i relation til, hvad man har ud af det på arbejdsmarkedet.

Villy Søvndal (SF):

Nu synes jeg desværre, at ministeren igen falder tilbage til Statsministeriets talepapir, nu var vi ellers næsten kommet fri af det.

Jeg stillede et meget enkelt spørgsmål, nemlig: Når en familie kommer på nedsat sats, bliver

den så ikke fattigere, end den var før; når de ikke kommer i arbejde, bliver en stor gruppe af familier så ikke fattigere, end de var før? Det er et meget enkelt spørgsmål. Kan ministeren besvare det med ja eller nej?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg skal da gerne understrege over for hr. Villy Søvndal, at der jo ingen uoverensstemmelse er mellem det, statsministeren mener, og det, jeg mener, og det er nok derfor, at hr. Villy Søvndal bemærker det der sammenfald, der er med de holdninger og synspunkter, som jeg giver udtryk for.

Men jeg bliver nødt til at gentage endnu en gang, at jeg synes, det er afgørende, at det økonomisk kan svare sig at komme i beskæftigelse, og jeg begriber simpelt hen ikke, at SF ikke synes, at der skal være en sådan incitamentsstruktur.

Formanden:

Så har jeg noteret to medspørgere, hr. Kamal Qureshi og hr. Morten Homann.

Kamal Qureshi (SF):

Jeg citerer ministeren for, at hun, jeg tror, det var under hr. Ole Sohns spørgsmål, sagde, at der i dag er større forskel på dem, der arbejder, og dem, som er på kontanthjælp. Det var det, ministeren sagde, at der i dag er større forskel på dem, der arbejder, og dem, som er på kontanthjælp.

Betyder det ikke, at hvis man øger forskellen på dem, der er i arbejde, og dem, der er på kontanthjælp, vil det øge uligheden i samfundet? Eller vil det mindske uligheden i samfundet? Altså hvis forskellen på dem, der arbejder, og dem, som er på kontanthjælp, bliver større, betyder det så, at samfundet bliver mere lige eller mere ulige?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg vil gerne give et konkret eksempel som svar på hr. Kamal Qureshis spørgsmål.

Hvis vi ser på en helt almindelig familie, hvor begge ægtefæller arbejder og har mindstelønnen, de har to børn i institution og en boligudgift på 4.300 kr. om måneden, så har sådan en familie et rådighedsbeløb på 13.800 kr. efter bolig- og institutionsudgifter.

Kl. 17.10

Et ægtepar på kontanthjælp havde efter de tidligere gældende regler med helt tilsvarende

forhold et rådighedsbeløb på 13.400 kr. om måneden, altså en forskel på 400 kr. Og det synes jeg ikke er rimeligt. Med loftet betyder det i det tilfælde, at der så er en forskel på 1.800 kr., en gevinst på 1.800 kr., ved at komme i arbejde. Og det synes jeg jo ikke er at skabe fattigdom, men et udtryk for at skabe en aktiv socialpolitik, hvor der er et økonomisk incitament til at tage arbejde.

Så er det jo også sådan, at det er blevet mere attraktivt at få et arbejde ved siden af. Hvis man blot har 5 timers arbejde om ugen, så ophæver det rent faktisk virkningen af loftet. Så jeg synes, at det jo netop er en struktur, hvor der så er en god motivation til at komme i beskæftigelse.

Kamal Qureshi (SF):

Jeg kan forstå, at ministeren har fået træning i sådan set at sige det samme, som ministeren har sagt tidligere, men bare bruge nogle andre ord. I dag er det så sådan, at man kan sige, at det er hensigtsmæssigt med større ulighed i det danske samfund, men i stedet for at sige det, skal man bare sige, at det skal kunne betale sig at arbejde.

Men jeg spørger sådan set ministeren helt konkret. Ministeren siger, at hun synes, det er fordelagtigt med kontanthjælpsloftet, fordi det øger forskellen på dem, der er i arbejde, og dem, som er på kontanthjælp. Det vil sige, at de, der er i arbejde, har flere penge imellem hænderne, det er så også det, ministeren skitserer med det eksempel, ministeren nævnte tidligere, i forhold til før kontanthjælpsloftet blev indført.

Ja, men det må da alt andet lige betyde, at den økonomiske forskel, altså den økonomiske ulighed imellem dem, der er i arbejde, og dem, der ikke er i arbejde, stiger i det danske samfund. Det må da betyde, at uligheden stiger i det danske samfund.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg ved ikke, om man skal opfatte spørgsmålet, som om SF synes, det skal være omvendt.

Vi synes i regeringen, det er vigtigt, at der også er et økonomisk incitament til at komme i arbejde. Vi bliver nødt til at se på overførselsindkomsterne for at se, hvad det er, man har ud af det, når man er på arbejdsmarkedet, og når man er på lavtlønsområdet. Samtidig sætter vi så ind med konkrete tiltag for at hjælpe de svageste og de økonomisk dårligt stillede. Vi sætter ind med tiltag, som kan hjælpe folk til at komme ud på

arbejdsmarkedet, og rent faktisk er der jo mange flere, der er kommet i beskæftigelse.

Det er den aktive linje, regeringen står for. Og jeg havde egentlig regnet med, at SF ville bakke op om det frem for at sige, at vi bare skal holde folk fast i passiv forsørgelse. Men der har jeg måske taget fejl.

Formanden:

Så er det hr. Morten Homann som medspørger.

Morten Homann (SF):

Jeg synes, der er et lille problem med socialministerens argumentation for, at øget ulighed mellem folk på overførselsindkomster og folk i arbejde er produktivt for samfundet, at det er gavnligt med den øgede ulighed.

Problemet er jo, at uanset at regeringen har øget uligheden mellem folk på overførselsindkomst og folk i arbejde, så har det jo ikke haft nogen som helst indflydelse på beskæftigelsen, som er værd at tale om. Socialforskningsinstituttet konkluderer i sin rapport, »Loft over ydelserne«, at det er helt marginalt, hvad loftet over kontanthjælpen har betydet for beskæftigelsen. Det kan godt være, der er andre initiativer, der har fået folk i arbejde, men loftet over kontanthjælpen har ikke fået folk i arbejde.

Tilsvarende i den anden ende. Regeringens beskæftigelsesfradrag, som så øger uligheden den anden vej rundt, har også kun ganske, ganske marginalt fået folk i arbejde. Prisen pr. hvert eneste job, man har fået, ligger på flere millioner kroner, hvis man skal regne det ud på den måde.

Så de her forsøg på at øge uligheden har ikke fået folk i job. Når man øger uligheden mellem overførselsindkomst og job og folk ikke kommer i arbejde, vil ministeren så ikke medgive, at det eneste, der kommer ud af det, er, at der er flere folk, som bliver fattige?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg bliver jo nødt til at svare noget af det samme, som jeg har svaret tidligere, i og med at spørgsmålene ligner hinanden meget.

Jeg synes, det er afgørende, at vi har en incitamentsstruktur, hvor det økonomisk kan svare sig at komme i arbejde. Og jeg må sige, at jeg undrer mig såre over, at SF synes, det skal være omvendt, for anderledes kan jeg jo ikke forstå hr. Morten Homanns spørgsmål. Det synes vi fra regeringens side er afgørende, og det er derfor, det er den linje, vi har lagt, men jo samtidig med en massiv indsats for at få flere i beskæftigelse.

Og det er jo om noget det, der kan bidrage til, at folk kan forbedre deres situation.

Altså det, at vi sikrer uddannelses tilbud, det, at vi sikrer muligheden for at komme i beskæftigelse, er jo det, der hjælper folk videre til at blive selvforsørgende og til dermed også at få en større selvbestemmelsesret i deres tilværelse.

Kl. 17.15

Morten Homann (SF):

Nu har det jo kendetegnet nogle af verdenshistoriens store ideologer, ligesom socialministeren indtil for 14 dage siden og måske også lidt socialministeren igen i dag, at man ikke har ladet sig anfægte af, hvordan virkeligheden har set ud, men har holdt fast i sine dogmer om, hvad det er for nogle ideer, man vil trække ned over virkeligheden.

Så jeg vil bare her og nu spørge – og det er så mit sidste spørgsmål i denne her runde til ministeren – om ikke hun så denne gang godt vil give det en tanke, at selv om man har dogmet om, at øget ulighed mellem overførselsindkomst og lønindkomst er godt, virker det ikke. Gør det ikke et indtryk på socialministeren, at det tilsyneladende ikke virker, at det tilsyneladende ikke får folk i job i noget nævneværdigt omfang, at man øger uligheden mellem overførselsindkomst og lønindkomst?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg har tidligere svaret, at jeg synes, det er alt for tidligt at vurdere effekten, og at det, der jo bl.a. er behov for, er, at kommunerne bliver bedre til at informere borgerne om konsekvensen af loftet over kontanthjælpen. Det bedste eksempel, vi har på, at det her virker, er ungesatsen i 1990'erne, hvor unge under 25 år på kontanthjælp fik ændret den indkomst, de kunne få, svarende til SU, hvilket jo i den grad betød, at de unge kom i gang med en uddannelse eller kom i beskæftigelse.

Selv hr. Morten Homann må jo anerkende, at den aftale, der blev lavet på det tidspunkt, havde en enorm effekt med hensyn til at få unge videre med enten uddannelse eller beskæftigelse. Så jeg synes faktisk, at den er værd at fremhæve som et rigtig godt eksempel på, at det betyder noget, at man også kerer sig lidt om, hvad incitamentsstrukturen er.

Formanden:

Så går vi tilbage til hovedspørgeren, hr. Villy Søvndal, for et sidste spørgsmål.

Villy Søvndal (SF):

Jeg har stillet et simpelt spørgsmål til socialministeren tre gange. Socialministeren har tre gange undladt at besvare det. Jeg tror, at sådan noget på det private arbejdsmarked hedder arbejdsvægning, og mig bekendt er det fyringsgrund, når man nægter at svare på noget, man bliver bedt om at svare på.

Jeg synes, det er ærgerligt, at socialministeren ikke vil besvare det meget enkle spørgsmål – men det er jo klart nok, hvorfor hun ikke vil – om, at når man sætter satserne ned og folk ikke kommer i arbejde, så øger man fattigdommen. Det er indlysende.

Derfor synes jeg i virkeligheden, det er lidt pinligt, at socialministeren vælger at snakke om noget helt andet, som følger Statsministeriets talepapir, i stedet for at løsrive sig fra det og svare. Men det kan jo skyldes, at socialministerens tanker om lighed ikke er så fast forankret, og at socialministeren for ikke at komme på gyngende grund vælger at holde sig til at være helt tekstnær i alle sine besvarelser. Jeg synes alligevel, det er ærgerligt, at man ikke vil besvare et så enkelt spørgsmål.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg tror, jeg har givet lige så simple svar, som der er blevet stillet simple spørgsmål, nemlig at det for regeringen er afgørende, at det kan betale sig at arbejde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 176

19) Til socialministeren af:

Morten Homann (SF):

»Når ministeren nu har konstateret, at der i Danmark er øget ulighed, og siden hævder, at ministeren ønsker at bekæmpe sociale skel, hvilke af regeringens initiativer må så følgelig revideres, så de ikke længere uddyber den sociale ulighed, men tværtimod i overensstemmelse med regeringens angivelige ønske om at bekæmpe sociale skel må justeres for at indfri de nye ambitioner?«

Morten Homann (SF):

Ministeren er kommet med to vigtige udsagn i de sidste uger. For det første, at uligheden er stigende, og for det andet – og det er jo så i den sidste runde – at man ønsker at bekæmpe den. Det leder mig så til at spørge, hvilke af de initia-

tiver, som den nuværende regering har taget, og som har været med til at øge uligheden, det så er socialministerens holdning skal laves om, fjernes, revideres, sådan at vi kan gå den modsatte vej igen og få bekæmpet uligheden. Det må jo være en indlysende konsekvens af, at socialministeren nu ønsker at bekæmpe ulighed.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Næh, der er ikke tale om nogen ændringer. Det har hele tiden været regeringens mål at sikre en afbalanceret økonomisk og social udvikling, som løfter de svagest stillede, og et samfund uden for store og økonomiske skel. Der er ikke tale om nye ambitioner, og derfor er der heller ikke behov for at ændre på den førte politik. Vi fortsætter simpelt hen den linje, der er lagt.

Vi kan konstatere, at indkomstforskellene har været svagt stigende siden 1994. Set over perioden 2000-2003 har de samlede indkomstforskelle imidlertid været omtrent uændrede. Udviklingen kan næsten udelukkende forklares ved udviklingen i kapitalindkomsten, særlig aktieindkomsten og ejendomspriserne. Derimod har udviklingen i løn- og indkomstoverførsler ikke bidraget væsentligt til at øge indkomstforskelle.

Flere på arbejdsmarkedet og dermed øget velstand er forudsætningen for, at vi har ressourcer til at hjælpe dem med de laveste indkomster og hjælpe de allersvageste grupper. Forudsætningen for en øget velstand er, at det kan betale sig at arbejde.

Kl. 17.20

Målsætningen for regeringens politik har derfor hele tiden været at indrette de forskellige ydelser sådan, at det altid kan betale sig at arbejde. Samtidig er det regeringens politik at sætte målrettet ind for at afhjælpe de forskellige problemer, som de udsatte grupper står over for.

De udsatte grupper hjælper man ikke ud af deres særlige problemer ved blot at forhøje de offentlige ydelser. Tværtimod kan det, som jeg har været inde på mange gange, være med til at fastlåse den enkelte i en passiv tilværelse, så sagen er, at regeringen fortsat vil føre en aktiv social- og beskæftigelsespolitik for at få folk i arbejde i stedet for at fastholde dem på passiv forsørgelse.

Morten Homann (SF):

Jeg kan ikke lade være med at sige, at det kunne være interessant, hvis socialministeren på et tidspunkt kunne give Folketinget tal på, hvordan uligheden har udviklet sig i hele den nuvæ-

rende regeringsperiode i stedet for kun at tage tal fra den spæde begyndelse. Men lad nu det ligge.

Problemet er jo, at der har været en lang række tiltag under den nuværende regering, som beviseligt har øget uligheden. Vi kan nævne skattestoppet på ejendomsværdiskat, vi kan nævne skattelettelserne, vi kan nævne loftet over kontanthjælpen, vi kan nævne starthjælpen.

Det kan godt være, at socialministeren begrunder det med, at den ulighed er god, fordi den skaber mere hensigtsmæssige strukturer i samfundet. Lad nu det være, men det har i hvert fald øget uligheden.

Derfor er spørgsmålet: Hvad ønsker socialministeren at stille op med de politikker, som regeringen har, som øger uligheden, hvis hun vil stå ved sin holdning om, at hun ønsker at bekæmpe den? Hvis man ikke drager nogen konsekvenser af, at socialministeren pludselig ønsker at bekæmpe uligheden, er det jo en gratis omgang. Statsministeren burde vel ret beset ikke have trukket socialministerens udtalelser tilbage, hvis den førte politik står ved magt.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Hr. Morten Homann startede med at bede om nogle tal over en længere periode. Jeg ved ikke, om det var, fordi jeg kom til at svare lidt for hurtigt, så det ikke var helt klart forståeligt, hvad jeg sagde.

Derfor vil jeg gerne lige gentage det. Vi kan konstatere, at indkomstforskellene har været svagt stigende siden 1994. I perioden 2000-2003 har de samlede indkomstforskelle imidlertid været omtrent uændrede. Det er bare for lige at slå fast over for hr. Morten Homann, hvad det egentlig var, jeg oplyste af tal.

Som sagt kan udviklingen, som jeg også tidligere har været inde på, næsten udelukkende forklares ved udviklingen i kapitalindkomsten, det vil sige, at ejendomspriserne også har spillet en rolle.

Jeg har været inde på en række initiativer, som regeringen sætter i værk med hensyn til at hjælpe folk ud af den situation, de måtte være i, ved at sætte fokus på de specifikke sociale problemer, de tumler med, og via de indsatser, vi har gjort over for de økonomisk dårligst stillede.

Jeg synes kun, det er godt, at hr. Morten Homann hjælper med at sætte fokus på de mange forskellige initiativer, der er taget, som jo om noget bidrager til, at både de økonomisk dårligt

stillede og de svageste grupper faktisk bliver rigtig godt hjulpet og får hjælp og støtte til at komme videre i dag, hvad angår deres situation.

Morten Homann (SF):

Jeg vil selvfølgelig gerne tage imod socialministerens tilbud om at tale langsommere, men jeg tror, at uanset hvor langsomt socialministeren taler, vil det være svært at løbe fra, at der har været en lang række initiativer i den nuværende regerings tid, som beviseligt øger uligheden.

Alt andet lige vil det øge uligheden, hvis man nedsætter overførselsindkomsterne for nogle af dem med de mindste indkomster i det her land. Beviseligt øger det ulighederne, hvis man laver skattelettelser, som primært kan bruges af de mest velstillede grupper. Derfor var det, at jeg i al stilfærdighed glædede mig til, at vi også skulle diskutere nogle tal, som dækkede en lidt større del af den nuværende regerings periode, så vi kunne få et mere fuldtønt billede af, hvad den nuværende regerings politik har betydet.

Jeg må bare konstatere, at når det drejer sig om at leve op til målsætningen om at bekæmpe den økonomiske ulighed, så har socialministeren en række initiativer, som retter sig mod de dårligst stillede, men som har det til fælles, at stort set ingen af dem ændrer ved den økonomiske ulighed. Når det drejer sig om de velstillede, er regeringens politik at give dem et større råderum, og det er i hvert fald ingen hemmelighed, at det øger uligheden, hvis de velstillede får mere og man ikke samtidig sørger for, at de dårligst stillede også får det.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Når velstanden stiger i Danmark, kommer det også de dårligst stillede til gode. Det gør det bl.a. på grund af den satsregulering, der finder sted, men også den omfordeling, der i det hele taget er.

Nu skal jeg så ikke trætte andre lyttere med i øvrigt at nævne de ting, der også ikke bare hjælper med hensyn til sociale problemer, man måtte tumle med, men også hjælper dem, der er økonomisk dårligt stillede.

Kl. 17.25

Jeg kan kun sige, at jeg undrer mig over, at SF ikke synes, at det er vigtigt også at se på incitamentsstrukturen, og at man fra SF's side slet ikke kerer sig om, hvorvidt det også økonomisk kan betale sig at arbejde.

Formanden:

Så er der to medspørgere, inden vi vender tilbage til hovedspørgeren. Det er fru Pernille Vigsø Bagge, og det er hr. Villy Søvnald. Først fru Pernille Vigsø Bagge.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Jeg tillader mig at gå over i en lidt anden boldgade end lige de økonomiske incitament, fordi ministeren igen lige har nævnt de initiativer, der er taget for at mindske uligheden, og i øvrigt har talt om de udsatte grupper. Herunder er jeg nødt til at vende tilbage til børnene. Jeg vender så også lidt tilbage til noget, jeg spurgte om tidligere.

Med henblik på også at mindske uligheden blandt børnene i de udsatte familier nævnte ministeren læringsplaner i daginstitutioner og en folkeskolereform. I den forbindelse vil jeg gerne høre, hvad det er for en folkeskolereform. Er det det forlig, der blev indgået for 3 uger siden, eller er det den fra 2002, som er med til at mindske ulighederne i samfundet?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Fru Pernille Vigsø Bagge har fuldstændig ret i, at det er godt og vigtigt at have fokus på børnene og de tilbud, børnene får undervejs, og det er jo netop det, regeringen har gjort en hel del for at styrke. Bl.a. har jeg nu også over for satspuljepartierne præsenteret forslag om at få afsat yderligere ressourcer til bekæmpelse af negativ social arv, og det tror jeg jeg kan høre på spørgsmålene i dag at jeg vil få stor opbakning til fra SF's side.

Det, jeg synes er vigtigt i forbindelse med folkeskolen, er jo de aftaler, der er indgået både nu og undervejs med henblik på at sætte mere fokus på fagligheden, men også med henblik på at inddrage test, sådan at vi sikrer, at børnene får lært det, det er meningen de skal lære, og sådan at vi ikke ender i en situation, hvor en stor gruppe går ud af folkeskolen uden overhovedet at kunne læse ordentligt og dermed er hindret i at komme videre i et uddannelsesforløb.

Så er det selvfølgelig også vigtigt at satse på, at unge får en egentlig uddannelse efter folkeskolen, for det giver de bedste chancer for senere at komme i beskæftigelse.

Men det er den samlede indsats, herunder også forberedelsen til folkeskolen, som jeg tror har stor betydning for, at børn og unge får de færdigheder, de har brug for.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Ja, det anede mig nok, at det var de nationale test, der skulle hjælpe med at rette op på uligheden i samfundet. I den forbindelse vil jeg gerne høre: Nu lægger folkeskoleforliget op til, at man skal have de her nationale test, men ikke, hvad det er, der skal følges op på i forbindelse med de her test. Har man fra regeringens side tænkt sig at sætte flere penge af til, at kommunerne kan bruge flere penge på lærernes efteruddannelse eller på bedre materialer i skolerne eller andet?

Der er jo ikke nogen penge med i det her forlig; der er jo ikke noget, der skal følge op på, at man har testet børnene. Jeg kan ikke se, hvordan det at teste børnene skulle fremme ligheden i samfundet.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes, det er helt utroligt, at SF går imod det, at man skal sikre sig, at børn får de færdigheder med fra folkeskolen, som man egentlig har tænkt sig de skal nå at tilegne sig i folkeskolen. Jeg synes, det er helt ubegribeligt, at SF ikke synes, at vi skal sikre, at børnene får lært noget undervejs, så vi undgår, at en stor gruppe går ud uden faktisk at kunne læse, når de forlader 9. klasse. Det er jo om noget det, der er med til at fastholde børn i en dårlig situation, og som netop ikke gør op med at bryde den negative sociale arv, fordi de børn ikke får færdighederne til at gennemføre en uddannelse.

Jeg husker også, at SF ikke synes om læreplanerne i daginstitutionerne, altså det, at man skal sørge for at tjekke, at børnene får de kompetencer, de får brug for undervejs, at de får noget ud af det, mens de er i dagtilbuddene, og er forbedrede på folkeskolen, f.eks. også det, at vi sætter ind med sprogstimulering over for de børn og unge, der har brug for det.

Jeg må bare sige, at jeg undrer mig såre over, at SF ikke vil bakke op om, at vi skal få samlet de børn og unge op i tide, der på forhånd har det svært, og hvor der har været nogle hindringer undervejs, sådan at de får samme muligheder som alle andre.

Formanden:

Så er det hr. Villy Søvndal som medspørger.

Villy Søvndal (SF):

Spørgsmålet her går jo på, at ministeren har konstateret, at uligheden øges i Danmark. Det vil vi ikke bebrejde ministeren, det er jo en helt rigtig og indlysende konstatering.

Det, der så også bliver spurgt til i spørgsmålet, er, om det giver anledning til revision af politikken. Vi har nogle dage, hvor socialministeren går ind for øget ulighed, så har vi nogle dage, hvor socialministeren går ind for øget lighed. Giver det anledning til forskellige politiske initiativer, at man går ind for ulighed, eller at man går ind for lighed, eller er initiativerne fuldstændig de samme?

KL 17.30

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Der er intet nyt under solen. Regeringen fortsætter den linje, som regeringen har lagt, og det er at sikre en afbalanceret økonomisk og social udvikling; det er at sætte ind over for de konkrete problemer, folk slås med; det er at sikre en fornuftig incitamentsstruktur i det danske samfund; det er at fortsætte en linje, hvor vi sikrer, at en positiv velstandsudvikling netop kommer de svageste til gode. Det har vi jo i massevis af gode eksempler på faktisk er sket over de seneste år, hvor netop hele det sociale område er blevet meget højt prioriteret af regeringen, og hvor vi simpelt hen fortsætter den linje.

Som jeg startede med at svare på det stillede spørgsmål: Det er et spørgsmål om at fortsætte den linje, som regeringen fra starten af har lagt, så der er ikke brug for at revidere, justere eller lave om på noget som helst.

Villy Søvndal (SF):

Det er alligevel lidt underligt, for man skulle umiddelbart tro – sådan lidt naivt måske – at hvis vi har en regering, der nogle gange går ind for øget ulighed, så vil det medføre bestemte initiativer i retning af at sænke de lavere satser og sørge for at give slip på de højeste indkomster, så de får lov til at vokse. Og så skulle man umiddelbart forestille sig, at når ministeren går ind for lighed, som ministeren jo gør nu – er jeg overbevist om – så skulle det medføre nogle andre initiativer, hvor den stigende ulighed bekæmpes.

Det, jeg synes er underligt ved ministeren, er, at det bliver ord alt sammen. Uanset om man går ind for lighed eller ulighed, ændrer det ikke noget ved initiativerne. Det ville da ellers være indlysende, at man var nødt til at revidere de forslag, man kom med, at regeringen var nødt til at lave et helt nyt lovkatalog, fordi man nu efter ministerens udsagn gik ind for lighed.

Jeg vil spørge: Er der slet ingen konsekvens? Er det bare tomme ord? For så kan jeg godt for-

stå, at det også for ministeren er svært at forstå, hvor regeringen står henne i ulighedsdebatten, og så er ministeren måske også undskyldt for at holde sig så tæt på talepapiret, som tilfældet er i dag.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Hr. Villy Søvndals problem er vel i virkeligheden det, at hr. Villy Søvndal har meget svært ved at anerkende, at den her regering faktisk gør en rigtig god indsats over for de økonomisk dårligt stillede og de svageste grupper, og at hr. Villy Søvndal, når han sådan lige skal være åben og ærlig over for det, godt kan se, at den her regering om noget har prioriteret de forskellige områder og faktisk sørget for, at der er satset meget på det sociale område.

Men det er muligvis lidt svært for hr. Villy Søvndal, fordi hr. Villy Søvndal har indarbejdet en bestemt retorik, og der passer det ikke rigtig ind, at den her regering faktisk tager nogle rigtig gode initiativer, som SF jo også bakker op indimellem og på andre områder har lidt svært ved, fordi de skal holde fast i den retorik, de nu engang har valgt.

Jeg kan forstå, at SF ikke kerer sig om incitamentsstrukturen i Danmark, og nuvel, det må jeg jo så konstatere. Jeg har understreget mange gange i dag, at det synes vi fra regeringens side at vi også er nødt til at tage højde for. Men ervedover ved hr. Villy Søvndal jo godt, at der er sat massivt ind med hensyn til at sikre, at folk får de samme chancer, de samme muligheder for eksempelvis at få en uddannelse og komme i beskæftigelse.

Morten Homann (SF):

Må jeg bare lige erindre om, at det, der jo var indgangen til hele det her spørgsmål, var socialministerens egen konstatering af, at uligheden er stigende.

Nu har jeg ikke læst socialministerens pressemeddelelse lige netop med det for øje, jeg kan faktisk ikke helt huske, om den udtalelse også er blevet trukket tilbage, eller om det er noget, vi kan forvente bliver trukket tilbage en af de nærmeste dage. Eller står socialministeren stadig ved sin udtalelse om, at uligheden er stigende?

Det er lidt svært at blive klog på efter debatten i dag, så det kan være, at socialministeren lige kan opklare det her til sidst.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Altså med hensyn til de udmeldinger har jeg uforbeholdent trukket mine udtalelser tilbage, og det tror jeg selv hr. Morten Homann må være bekendt med. Men jeg skal da gerne for tredje gang gentage mit svar på hr. Morten Homanns skriftlige spørgsmål, udgangspunktet for den diskussion, vi har nu, nemlig – og så skal jeg gerne igen tale langsomt – at vi kan konstatere, at indkomstforskellene har været svagt stigende siden 1994, og at det, der ikke mindst gør sig gældende, er udviklingen i kapitalindkomsten.

Jeg kan også gentage alt det øvrige, men hr. Morten Homann kan jo også eventuelt stille det som et spørgsmål i udvalget, og så kan man få det på skrift, fordi det måske kan være til hjælp med hensyn til at se, hvad der er de faktiske forhold, og hvad det er, vi kan læse ud af statistikken. Det har jeg gjort rede for mange gange i dag, og det burde vel være slået klart fast.

Kl. 17.35

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 180

20) Til socialministeren af:

Morten Homann (SF):

»Er der særlige forhold ved regeringens samlede politik, herunder f.eks. bolig- og skattepolitikken, som efter ministerens mening vanskeliggør ambitionen om at mindske de sociale skel i det danske samfund?«

Morten Homann (SF):

Nu har socialministeren jo indtil for 14 dage siden været tilhænger af, at der skulle skabes mere ulighed i Danmark, og SF først af alle, tror jeg, hilser det meget velkommen, at socialministeren har skiftet holdning til det punkt og nu går ind for mere lighed. Derfor er det lidt interessant at diskutere, hvordan man ønsker at omsætte det at skabe mere lighed til praksis.

Nu har socialministeren i tidligere spørgsmål diskuteret meget, hvad man tidligere har gjort på Socialministeriets område for at øge uligheden med henblik på at skabe mere hensigtsmæssige strukturer.

Men det kunne jo også være lidt interessant at se, nu hvor man ønsker at bekæmpe uligheden, om der var nogle ting i regeringens bredere politik, altså f.eks. inden for boligpolitikken, skattepolitikken eller beskæftigelsespolitikken for den

sags skyld, som socialministeren så som en hindring for at få bekæmpet uligheden. Vi må i hvert fald slå kræfterne sammen, når nu vores fælles målsætning er at få bekæmpet uligheden i det her land. Så hvilke overvejelser gør ministeren sig om det?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg skal gerne besvare hr. Morten Homanns spørgsmål i hvert fald angående boligområdet, som jo hører under mit ressort og derfor også er relevant at fremdrage.

Nu skal jeg ikke gentage en hel masse af det, der er sagt, men måske bare lige nævne, at når vi taler om boligområdet, vil det jo være sådan, at når boligværdierne stiger, har det en tendens til at øge de målte indkomstforskelle i samfundet, og når boligværdierne falder, er det lige omvendt. Det er nok meget godt at have med, når man ser på, hvordan udviklingen har været gennem årene.

Regeringens boligpolitiske indsats er en langsigtet indsats, som jo bl.a. skal bidrage til, at der bygges flere boliger og flere boliger til en rimelig husleje, og at både ejere og lejere skal have rimelig sikkerhed for deres fremtidige boligudgifter. Det er det, der ligger bag den politik, som regeringen fører på området.

Der er en bred politisk aftale om boligområdet, som er fra oktober 2002, og som jo udmønter sig i en række initiativer for at skabe en tilvækst på omkring 15.000 ekstra boliger i perioden 2003 til 2007. De ekstra boliger følger initiativet til flere private udlejningsboliger, flere almene boliger og flere ungdomsboliger. Så også på det her område synes jeg faktisk at regeringen fører en politik, der understøtter en rigtig god udvikling.

Morten Homann (SF):

Jeg kan godt forstå, at spørgsmålet selvfølgelig er lidt vanskeligt for ministeren at svare på, al den stund det er et noget amputeret Socialministerium, vi står tilbage med. Store dele af Socialministeriets ressort er flyttet til Integrationsministeriet, andre dele er flyttet over i Beskæftigelsesministeriet, så jeg forstår godt, at når det drejer sig om at tage initiativer for at bekæmpe uligheden, står socialministeren noget svækket tilbage og har måske ikke så meget at byde på, når det drejer sig om at bekæmpe uligheden. Det var i hvert fald lidt en tynd omgang, som hun kom med.

Jeg kan jo ikke lade være med at spørge, nu hvor socialministeren selv fremdrager de almene boliger, hvorvidt det er ministerens opfattelse, at det forslag, hun selv har været fremme med i offentligheden, om at lade Landsbyggefonden bidrage med et ganske stort milliardbeløb til nybyggeri, medvirker til at øge ligheden eller øge uligheden i samfundet.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Det kan godt være, at spørgeren synes, at svaret var en tynd omgang, men der må jeg bare sige, at jeg jo er nødt til at svare på de spørgsmål, jeg bliver stillet.

Med hensyn til boligpolitikken synes jeg også, at det er vigtigt at se på, hvordan man kan gøre en indsats over for lejere, og der synes jeg, det er vigtigt at sørge for at hjælpe både nuværende lejere og kommende lejere.

Derfor går regeringens udspil til de nuværende boligforhandlinger ud på at sikre ressourcer til tre områder, nemlig til renovering af den eksisterende boligmasse, til nybyggeri og til sociale aktiviteter i ghettoområder. Jeg synes, at vi er inde i et rigtig godt forhandlingsforløb, og jeg tror også, at vi kan finde et resultat.

Kl. 17.40

Med hensyn til at bruge midler fra Landsbyggefonden skal jeg over for hr. Morten Homann bare understrege, at det hele tiden har været intentionen med Landsbyggefonden.

I loven fra 1967 fremgår det klart, at Landsbyggefondens midler også skal bruges til nybyggeri. Nu kommer vi jo ind i en periode, hvor der kommer flere penge ind i fonden, og derfor er det helt oplagt, at de politiske partier bag boligaftalen fra 2002 nu diskuterer, hvordan vi skal anvende de forskellige midler, hvordan balancen skal være mellem de tre indsatsområder, jeg skitserede.

Som sagt synes jeg også, at der er brug for, at vi bygger nyt. Der er specielt i større byer en meget stor efterspørgsel efter boliger. Om nogle er vel nogle af de svageste dem, der simpelt hen ikke har en bolig i dag, og derfor synes jeg, det er vigtigt, at vi får bygget flere almene boliger.

Morten Homann (SF):

Det var et meget langt svar, som omhyggeligt undgik at svare på det, jeg spurgte om. Så lad mig gentage: Vi gider ikke i denne her sammenhæng diskutere, hvorvidt Landsbyggefonden kan støtte boliger eller ej. Den diskussion kan vi tage på et andet tidspunkt.

Spørgsmålet er ganske simpelt: Hvis man bruger, som der er lagt op til, 4,4 mia. kr. af Landsbyggefondens penge på at bygge nye boliger – penge, som ikke findes i Landsbyggefonden nu, men som man ved hjælp af fremskrivning kan se måske vil komme ad åre – vil det så øge uligheden eller øge ligheden i samfundet?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg synes om noget, at det er en god indsats at sikre boliger til dem, der i dag ikke har en bolig. Det ville jeg umiddelbart tro var noget, SF bakkede op om, for hr. Morten Homann anerkender vel, at der er stor efterspørgsel efter boliger, specielt i de større byer, og at det derfor er vigtigt at få bygget nyt.

Men der må det jo så også være en irritation for hr. Morten Homann, at den her regering om noget har gjort noget ved boligbyggeriet, bl.a. med boligaftalen fra 2002 og sænkelsen af den kommunale grundkapital, der jo i den grad har gjort, at der er gang i byggeriet.

Vi ønsker at sikre, at der bliver bygget flere almene boliger. Jeg mener, at der er et behov for at kunne tilbyde gode, billige boliger i de større byer. Derfor er det et led i regeringens forhandlingsudspil, at der selvfølgelig også skal sættes penge af til nybyggeri.

Morten Homann (SF):

Det var så anden gang, hvor socialministeren brugte hele sin taletid, omhyggeligt afmålt, for at undgå at svare på spørgsmålet om, hvorvidt det vil øge uligheden eller ligheden, hvis man giver sig til at finansiere nye boliger ved hjælp af Landsbyggefonden.

SF er fuldstændig enig i, at der skal bygges nye boliger, men spørgsmålet gik på, at hvis man tager de penge, som lejerne har opsparet i Landsbyggefonden, og bygger nye boliger for, specielt når pengene ikke ligger der endnu, er svaret jo, at det vil øge uligheden. Det vil gøre, at lejerne i den almene sektor, som er blandt de fattigste mennesker i det her land, skal betale mere for at aflaste staten for udgifter til det almene byggeri. Så det er et initiativ, som øger uligheden, nøjagtig ligesom alle de andre initiativer, som vi har drøftet her i løbet af i dag.

Hver eneste gang SF peger på endnu et initiativ, endnu et element i regeringens politik, som øger uligheden, er socialministeren svar, at vi på

lige netop det her punkt skal acceptere en større ulighed, fordi det har en gavnlig effekt på hele samfundet, fordi det løser boligproblemerne, fordi der er et eller andet ideologisk dogme om, at det kan have en effekt på beskæftigelsen, som vi stadig væk venter forgæves på.

Så det, der står tilbage, er sådan set, at socialministeren siger nøjagtig det samme i dag, som hun sagde i det famøse interview i Jyllands-Posten for 3 uger siden, nemlig at ulighed kan være et gode for et samfund, at det kan skabe nogle hensigtsmæssige strukturer for et samfund, altså, at regeringen ønsker at skabe ulighed.

Det er det, der er resultatet af regeringens politik indtil nu, og det er så også det, vi har fået bekræftet igennem debatten i dag.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg er helt uenig med hr. Morten Homann, og jeg forstår slet ikke ræsonnementet. Jeg synes overhovedet ikke, at der er nogen sammenhæng i det.

Nu fik jeg for lidt siden forbud mod at snakke om lovgrundlaget bag Landsbyggefonden, men det bliver jeg nødt til alligevel for at understrege over for hr. Morten Homann, at det altid har været intentionen med de opsparede midler i Landsbyggefonden, at de også skulle bruges til nybyggeri. Det kan hr. Morten Homann jo selv sætte sig ind i ved at se på loven bag Landsbyggefonden fra 1967, og i øvrigt er det blevet bekræftet gennem aftaler senere.

Kl. 17.45

Jeg synes også, det er helt oplagt, for det almene byggeri bliver i meget stort omfang støttet fra offentlig side, og det er i høj grad også skatteydernes penge, der bliver sparet op i Landsbyggefonden. Derfor er det helt oplagt, at vi nu ser på, hvordan midlerne bedst kan anvendes til nybyggeri, til renovering og til social aktivitet og dermed komme både nuværende og kommende lejere til gavn.

Om noget synes jeg, det er en vigtig indsats, at vi både sikrer, at der bliver renoveret, og også at vi sikrer, at mange flere kan få en bolig. Og man er altså meget udsat, netop når man ikke har en bolig; derfor synes jeg, det er et vigtigt indsatsområde.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 179

21) Til socialministeren af:

Ole Sohn (SF):

»Vil ministeren forholde sig til, at flere undersøgelser peger på, at op imod 80 pct. af de borgere, der har været på kontanthjælp i mere end 2 år, er så dårlige af en eller flere andre grunde end manglende arbejde, at de reelt ikke står til rådighed for arbejdsmarkedet, og angive mindst tre konkrete initiativer fra ministerens side til at bringe denne gruppe ud af åget fra kontanthjælpsloftet?«

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Som tidligere meddelt er dette spørgsmål udgået af dagsordenen for mødet i dag.

Spm. nr. S 182

22) Til socialministeren af:

Ole Sohn (SF):

»Vil ministeren redegøre for de dybere socialpolitiske overvejelser i dagene omkring først udtalelserne om, at ulighed skaber dynamik i samfundet, og siden, at ministeren er optaget af at bekæmpe sociale skel?«

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Som tidligere meddelt er dette spørgsmål udgået af dagsordenen for mødet i dag.

Spm. nr. S 184

23) Til socialministeren af:

Kamal Qureshi (SF):

»Vil ministeren i lyset af regeringens nyligt erklærede ambition om at mindske de sociale skel i samfundet, styrke integrationsindsatsen og bekæmpe den negative sociale arv redegøre for, hvilke negative effekter starthjælpen og kontanthjælpsloftet måtte have på målsætningerne set fra et socialpolitisk perspektiv?«

Kamal Qureshi (SF):

Det er jo sådan set lidt i forlængelse af hele diskussionen om uligheden og den sociale arv. Ministeren har i dag gentagne gange sagt, at det er vigtigt, at det kan betale sig at arbejde, så der skal være større forskel mellem dem, der er i arbejde, og dem, som er på overførselsindkomst, for det er med til at motivere folk, der er på

overførselsindkomst, til at komme i arbejde, det er med til at skabe den dynamik, der gør, at folk kommer i arbejde. Det er det, ministeren har gentaget adskillige gange.

Ud fra den logik må man alt andet lige sige, at folk, som er på starthjælp, som ligger et eller andet sted mellem 30 pct. og 40 pct. lavere end kontanthjælpen, må forlade starthjælpen ret hurtigt, for de er – om nogen – de fattige i det her samfund. Der er virkelig stor forskel på dem, som får omkring 60-70 pct. af kontanthjælpen, og dem, som er i arbejde.

Kan ministeren redegøre for, om de personer, der er på starthjælp – og her tænker jeg ikke på de danskere, som har været i udlandet på længere eller kortere ophold, og som er vendt tilbage, men personer af fremmed herkomst, dvs. flygtninge og lign., som er på starthjælp, altså på nedsat ydelse – i højere grad, end dem, der er på kontanthjælp, er kommet i arbejde?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Ja, det er de faktisk. Når vi ser på en undersøgelse foretaget af Integrationsministeriet og Beskæftigelsesministeriet, så er der en højere andel, der er blevet selvforsørgende, i forhold til hvem der har været på starthjælp.

Men jeg vil gerne understrege, at starthjælpen og loftet over kontanthjælpen er led i det, vi fra regeringens side synes er vigtigt, nemlig at det skal kunne betale sig at arbejde. Derudover ligger det også til grund for starthjælpen, at vi har indført et optjeningsprincip, så man skal have været 7 år i Danmark, før man får ret til de fulde ydelser.

Kamal Qureshi (SF):

De tal, ministeren refererer til, er jo simpelt hen faktisk forkerte tal, for de tal refererer til hele starthjælpsgruppen, det vil sige også til danske studerende, der har været i udlandet, og til ægtefæller til udstationerede danskere, som vender hjem, og som er på starthjælp. Det er ikke kun personer med udenlandsk baggrund – det vil sige dem, der har de sproglige vanskeligheder, og de flygtninge, der er traumatiserede – man kigger på. De er bare blevet fattigere, rigtig meget fattigere, for de får endnu færre penge end kontanthjælpen. Man må sige, at ud fra ministerens logik, så burde de jo virkelig komme ud på arbejdsmarkedet, for de er virkelig blevet fattige. Hvis mantraet fra ministeren, efter at statsministeren og beskæftigelsesministeren har gentaget det i meget lang tid, nu er, at det skal kun-

ne betale sig at arbejde, og det så er det samme som at sige, at det er bedre med ulighed i det danske samfund, så må denne her gruppe jo virkelig komme i arbejde.

De faktuelle oplysninger om denne gruppe viser jo det modsatte: De kommer ikke i arbejde. Det er det, kommunerne siger. De siger: Vi kan ikke få folk i arbejde, som ikke engang har danskundskaberne på plads, når de lige er landet i det danske samfund.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg refererer de tal, jeg har fra den undersøgelse, som Integrationsministeriet og Beskæftigelsesministeriet har foretaget. Om de så kan yderligere opdeles, må jeg sige, at jeg ikke har talmateriale med om på nuværende tidspunkt til at kunne afgøre.

Men jeg synes, det er vigtigt i forbindelse med starthjælpen, at vi både har fået indført et optjeningsprincip, og at vi får det gjort klart, at der er et incitament til at komme i beskæftigelse, hvilket jeg tror vi har været mange gange omkring i dag.

Kl. 17.50

Og det, der så er vigtigt, er at se på, hvad det så er for nogle problemer, man slås med f.eks. i form af manglende sprogfærdigheder, i form af isolation – altså hele integrationsproblematikken, og hvad der skal til for at få flere i beskæftigelse. Det er det, vi fra regeringens side sætter massivt ind på, bl.a. i forhold til den aftale, der blev indgået før sommerferien med meget mere fokus på sprog og uddannelsesmuligheder.

Kamal Qureshi (SF):

Vi kan jo konstatere, at regeringens integrationsindsats, som socialministeren refererer til som et alibi for at gøre folk fattigere, ikke fungerer. Tallene fra en stor undersøgelse, som er lavet for ganske nylig, viser, at andelen af indvandrere i beskæftigelse er faldet fra 2004 til 2005 fra 50 pct. til 43 pct. Det vil sige, at andelen uden for arbejdsstyrken har været stigende inden for det seneste år. Så det er ikke rigtigt, at regeringens integrationsindsats har skaffet flere folk i arbejde, tværtimod.

Antallet af personer uden beskæftigelse er steget inden for det sidste års tid. Det må jo alt andet lige betyde, at når vi har arbejdsløshed i Danmark og vi har mennesker, som lander i Danmark, som på det tidspunkt ikke har et dansk sprogfundament, så må de, uanset hvor mange sproglige undervisningstimer man giver

dem, og uanset hvor meget man nu prøver at få dem i gang – det må socialministeren vel også kunne give mig ret i – alt andet lige have ringe evner for at komme ind på det danske arbejdsmarked fra starten af, og det betyder vel bare, at de er fattigere fra starten af.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg har simpelt hen ikke mulighed for at kommentere de tal, som hr. Kamal Qureshi nævner, for jeg er ikke bekendt med dem.

Men jeg er enig i, at der er brug for en massiv indsats for at få flere nydanskere i beskæftigelse, og at der derfor er brug for bl.a. at se på, hvordan vi sikrer, at de får en uddannelse. Det er derfor, regeringen nu bl.a. massivt styrker vejledningen for at sikre, at unge får gennemført en uddannelse, fordi det nu engang er det bedste udgangspunkt for at komme i beskæftigelse.

Villy Søvndal (SF):

Man kan sådan set godt forstå, at ministeren virker mere og mere irriteret, for nu har vi været igennem ret mange spørgsmål. Det må være ganske sælsomt også at opleve som minister, at der ikke på noget punkt er overensstemmelse mellem tallene og den virkelighed, socialministeren siger hun gerne vil have.

Jeg er simpelt hen fuld af forundring, hvis det virkelig er rigtigt, at ministeren ikke er bekendt med den Catinétundersøgelse, som hr. Kamal Qureshi henviste til – den, der viser, at beskæftigelsen blandt indvandrere har været faldende fra 50 pct. til 43 pct.; den, der viser, at de føler, at anerkendelsen i det her samfund går tilbage; den, der viser, at deres fornemmelse af tilhørsforholdet til samfundet her går tilbage; den, der undersøger, om man ser danske medier eller udenlandske medier, hvor det viser sig, at på grund af de ting, der sker, lukker man sig mere og mere sammen om sig selv. Det er egentlig underligt, synes jeg, at ministeren – eller statsministeren, eller hvem der nu har forberedt ministerens svar, det ved man jo aldrig – i sin forberedelse til i dag ikke har været opmærksom på en så central, uafhængig undersøgelse som Catinétundersøgelsen. Jeg vil godt spørge: Kan det virkelig passe?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Ja, det kan godt passe, og hvis man vil diskutere den i detaljer, skulle man måske stille spørgsmål til integrationsministeren. Men jeg vil gerne understrege, at jeg er meget involveret i indsatsen

for, hvordan vi får en bedre integration, og hvordan vi får flere ud på arbejdsmarkedet. Regeringen har jo netop indgået et forlig, »En ny chance til alle«, for netop at sætte fokus på det behov, der er for at gøre en bedre indsats og få flere involveret og engageret i det danske samfund. Og her er et vigtigt indsatsområde bl.a. uddannelses-tilbuddene og en bedre vejledning samt det, at vi sikrer, at man gennemfører en uddannelse.

Jeg har sat en række initiativer i gang som ligningsminister målrettet mod de etniske kvinder for at se, hvordan vi kan få dem ud på arbejdsmarkedet og i det hele taget integreret i det danske samfund, igen fordi det ikke bare har betydning for kvinderne selv, men også har meget betydning for det, man giver videre til børnene, og dermed igen for, at vi får brudt den negative sociale arv.

Så der er en lang række forskellige initiativer, der går ud på at sikre nogle bedre betingelser, nogle bedre vilkår og en bedre integration i det danske samfund, herunder ...

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Ja, tak til ministeren. Taletiden er kun 1 minut.

Kl. 17.55

Villy Søvndal (SF):

Jeg er stadig væk slået af forundring. Vi har en minister, der taler om hensigter, som hun gerne vil have bliver gennemført, og om forlig. Vi har en uafhængig undersøgelse, der dokumenterer, at det går baglæns på samtlige områder.

Hvis det er rigtigt, at ministeren er dybt optaget af de her ting, var det så ikke – i stedet for at være optaget af hensigter og være optaget af, hvad man gerne vil – en idé at kigge på den faktiske udvikling og overveje, hvordan det kan være, at det på trods af alle regeringens udmeldte hensigter om, at man gerne vil have, det her gik bedre, på samtlige målbare punkter går baglæns? Det er det samme problem, vi har haft på de øvrige ulighedspunkter, nemlig at hver gang vi har bedt ministeren kommentere et eller andet konkret, det virkelige, tallene, så har ministeren svaret med hensigter.

Jeg vil gerne spørge ministeren, om det ikke er et problem at være minister i en regering, hvor der opstår et skel af atlantiske dimensioner mellem, hvad ønskerne er, og hvad virkeligheden er. Vil ministeren anerkende, at hvis den virkelighed, vi beskriver i Catinétundersøgelsen, er rigtig, så går det frygtelig dårligt for regeringens politik på det her område?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Undersøgelsen understreger vel bare, hvor vigtigt det er, at der før sommerferien blev indgået et forlig mellem en række partier om at forstærke indsatsen og rent faktisk gøre noget ved problemet. Der kunne man ønske sig, at flere partier i Folketinget havde et ønske om også at tage ansvar og sige, o.k. der er nogle problemer, dem vil vi rent faktisk godt tage ansvar for at vi også får løst. Det er det, vi gør fra regeringens side.

Det er derfor, vi har indgået aftalen »En chance for alle« og satser massivt på en bedre integration, hvor bl.a. ikke bare uddannelsesområdet er et kerneområde, men også beskæftigelsesmulighederne – i det hele taget en indsats for at sikre en bedre integration. Så regeringen tager i modsætning til visse partier i Folketinget ansvar for at gøre noget ved de problemer, der er.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Regeringen har selv nedsat Rådet for Socialt Udsatte, og de skriver i deres årsrapport fra 2005:

»De seneste års nedskæringer af ydelserne til samfundets økonomisk dårligst stillede har sænket ydelserne til et niveau, som efter rådets vurdering er urimeligt lavt.«

Er ministeren enig i rådets vurdering af, at ydelserne er urimelig lave? Det er bare at svare ja eller nej.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Jeg har fået det spørgsmål mange gange i dag, og jeg vil svare, som jeg har gjort hidtil: Regeringen synes faktisk, det er vigtigt at se på incitamentsstrukturen, og det er baggrunden for bl.a. loftet over kontanthjælpen. Vi synes, at det skal kunne betale sig økonomisk at komme i arbejde.

Pernille Vigsø Bagge (SF):

Der står så videre, at rådet i sin årsrapport for 2004 har ønsket en politisk diskussion af kriterier for, dels hvad der skal forstås ved nødvendige leveomkostninger med henblik på fastlæggelse af en fattigdomsgrænse, dels en norm for et rimeligt levestandardniveau.

Så kunne jeg godt tænke mig at vide, om ministeren vil være med til at tage en politisk diskussion af de her kriterier og måske fastsætte en fattigdomsgrænse. Hvis ikke: Hvorfor har man så nedsat et råd, hvis man ikke følger rådene fra rådet?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Regeringen har nedsat Rådet for Socialt Udsatte, fordi vi synes, det er vigtigt at have et forum, som kan rejse forskellige diskussioner, sætte temaer på dagsordenen og som sådan også være vagthund over for regeringen. Der kommer mange gode forslag og ideer fra rådet, og jeg har bl.a. nu foreslået satspuljepartierne, at vi laver en støtte- og kontaktpersonsordning for hjemløse og de mest udsatte, hvilket rådet også har været inde omkring og sagt ville være en rigtig god idé. Vi kan se af de foreløbige evalueringer, at det faktisk gør en forskel.

Så jeg lytter meget til rådet, om end jeg ikke er enig i alle de ting, som rådet fremfører. Bl.a. synes jeg af mange grunde, det ikke vil være hensigtsmæssigt med en fattigdomsgrænse, først og fremmest fordi vi i dag har et meget fintmasket socialt sikkerhedsnet, som jeg synes vi skal holde fast i. Problemet ved en fattigdomsgrænse er, at man så ikke ser på de konkrete udgifter, man måtte have på grund af den ene eller den anden situation. Jeg synes også, der ligger en fare i, at en fattigdomsgrænse nemt bliver til et maksimum, hvor man siger, at så har man fået det, der svarer til den grænse, der er lagt, og så er det lige meget med de øvrige problemer.

Jeg vil hellere holde fast i de fintmaskede sikkerhedsnet, som vi har i dag, og som jeg synes bedre kan hjælpe og støtte folk i løsningen af de problemer, de har.

Kl. 18.00

Kamal Qureshi (SF):

Jeg synes egentlig, det er ærgerligt, at vi her har en diskussion med socialministeren, som egentlig ikke forholder sig til den sociale virkelighed uden for Christiansborg. For virkeligheden er, at vi ser, at på trods af at antallet af personer med indvandrerbaggrunds, der tager en anerkendt uddannelse, stiger, og på trods af at der er flere, der får dansk kundskaber, så falder beskæftigelsesniveauet i gruppen.

Det betyder selvfølgelig, at så længe de er på de lave satser, som starthjælpen er, vil det jo alt andet lige bare føre til, at de bliver fattigere, og at de ikke kommer i arbejde. Så kan det godt være, at ministeren kan referere til alle mulige handlingsplaner og vedtagelser og lign., som ministeren har været med til at lave. Min søn kan også godt indimellem synes, at det er sjovt at tage en hammer og prøve at skære en kage ud, men det bliver det altså ikke særlig pænt af, for det egner den sig ikke til. Og vi kan i hvert

fald konstatere, at de redskaber, ministeren bliver ved med at gentage at hun bruger, ikke egner sig til at få folk i arbejde. Man får ikke folk i arbejde ved at gøre dem fattigere. Det er det, vi kan konstatere på baggrund af mange af de undersøgelser, som er lavet på området.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Men jeg tror heller ikke, det bliver bedre af at lave incitamentsstrukturen om, sådan at det økonomisk ikke kan betale sig at arbejde. Jeg tror simpelt hen ikke, at svaret er, at der så ikke skal være en økonomisk gevinst at hente ved at komme i beskæftigelse.

Jeg tror tværtimod, at der er brug for at se på, hvad det så er for nogle hindringer, der gør sig gældende, hvad det så er, der skal sættes ind med, og hvorfor det er så svært for nogle med fremmede navne at komme i beskæftigelse i konkurrence med andre, og så få sat fokus på dét og få løst *de* problemer, for vi løser ikke noget ved at lave incitamentsstrukturen om.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 187

24) Til socialministeren af:

Kamal Qureshi (SF):

»Når ministeren i sin nu så omtalte pressemeddelelse skriver, »at der ikke må være den mindste usikkerhed om, at [socialministeren] vil bekæmpe sociale skel«, og idet spørgeren formoder, at ministeren er enig i, at mange familier med anden etnisk baggrund lever med en op-hobning af sociale problemer såsom sprog, uddannelse, arbejdsløshed, manglende integration etc., vil ministeren da redegøre for, hvilke konkrete socialpolitiske tiltag Folketinget og befolkningen kan vente sig i det kommende år for at styrke denne gruppe?«

Kamal Qureshi (SF):

Det er sådan set lidt i det samme spor, men jeg vil meget prøve at tage og inddrage et andet aspekt, som jeg synes er ret så væsentligt, og som jeg også ved at socialministeren er optaget af.

Hvis nu vi konstaterer, at virkeligheden, som socialministeren selvfølgelig også er bevidst om – og så kan man selvfølgelig godt være uenig om, hvilke redskaber der skal til for at få folk i arbejde – er, at en stor del af de personer, der er

på starthjælp, ikke kommer i arbejde hurtigt nok, at de i hvert fald i en årrække ikke er i arbejde, men bare er på starthjælpen, som er en markant lavere sats end kontanthjælpen, kan vi i hvert fald konstatere, at deres børn alt andet lige har færre penge at leve af end andre jævnaldrende børn, der har forældre, der tjener flere penge.

Hvad er det, de her forældre skal gøre? Hvad er ministerens svar til de her forældre, som har børn, og hvor der ikke er råd til at købe varmt vinterfodtøj til børnene? Børnene står og fryser i skolegården, fordi de ikke har råd til at købe vinterstøvler, som koster nogle hundrede kroner. Hvad er ministerens svar til de her børns forældre, når de kan konstatere, at de ikke har råd til at købe varmt vintertøj til børnene for at undgå, at børnene fryser? Vi er på vej ind i vinteren, hvor jeg ved, at de her problemer vil dukke op igen på kommunekontorerne.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Altså jeg vil gerne gentage, at der jo er to grunde til, at vi har indført starthjælpen:

Den første grund er, at der skal være et optjeningsprincip, som betyder, at man skal have boet i Danmark i 7 år for at kunne få den fulde ydelse. Det synes jeg er et vigtigt princip.

Og den anden grund er så som med loftet over kontanthjælpen, at der skal være et økonomisk incitament til at komme i arbejde. Der synes jeg, at det er vigtigt at gå ind og se på, hvad hindringen for at komme i beskæftigelse er.

Jeg er enig i, at det er vigtigt at være opmærksom på, at der er nogle børn, som kan have problemer. Jeg har tidligere nævnt, at vi har sat konkret ind med initiativer for økonomisk dårligt stillede børn, bl.a. ved at vi har udvidet de økonomiske fripladser i dagtilbuddene, så der nu også er økonomiske fripladser i skolefritidsordningerne, at vi har lavet en pulje, hvor man kan søge midler til, at man kan deltage i idrætslivets aktiviteter og f.eks. få bidrag til tøj og udstyr, eller hvad det nu er, man har brug for. Jeg synes, det er vigtigt på den måde at sætte målrettet ind på at få løst de problemer, der kan være, lige så vel som det jo så er afgørende, at der bliver taget hånd om de børn for at sikre, at de får de forskellige kompetencer, der skal til, for at de kan klare sig godt i skolen.

Kamal Qureshi (SF):

Det, jeg så kan konstatere, er, at ministerens svar til de børn, som ikke har vintertøj her, hvor vi er

på vej mod vinteren – godt nok er vi heldige, at vi har sådan et varmt efterår lige nu, men vi er på vej mod vinter – og deres forældre er, at årsagen til, at børnene ikke har varmt vintertøj, varme vinterstøvler, er, at det skal kunne betale sig at arbejde. Så kan det sådan set godt være, at moderen og faderen ikke er kommet i arbejde, fordi arbejdsmarkedet ikke kan bruge dem, når nu de mangler nogle kompetencer og lign., men årsagen til, at barnet skal stå i skolegården og fryse, er, at det skal kunne betale sig for forældrene at arbejde. Det er svaret fra ministeren.

Kl. 18.05

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Nej, svaret er, at vi netop skal afhjælpe de problemer, som måtte være hindringen for, at de kommer i beskæftigelse, og så give de rigtige tilbud, så de rent faktisk kommer i beskæftigelse.

Alle undersøgelser viser, at noget af det bedste, man kan gøre for at hjælpe børn og unge, er, at få en eller begge forældre i beskæftigelse. Det er derfor, vi fra regeringens side har meget fokus på det, fordi det sammen med andre indsatser er det, der allerbedst kan hjælpe familien til en bedre tilværelse.

Kamal Qureshi (SF):

Som jeg også startede med at sige til socialministeren, så er vi enige om, at det er godt for folk at komme i arbejde.

Men når nu virkeligheden viser sig ikke at være sådan, som vi godt kunne tænke os virkeligheden var, når det nu i virkeligheden viser sig, at forældrene ikke får job, skal svaret fra ministeren til de her børn så være – når nu de f.eks. får at vide af deres forældre, at de ikke kan købe klassebilledet, for der er ikke penge til at købe klassebilledet, de kan ikke gå med til Peters fødselsdag, for der er ikke råd til at købe fødselsdagsgave til Peter – at det skal kunne betale sig for forældrene at arbejde, og derfor kan børnene ikke tage med til Peters fødselsdag?

Eller har ministeren et eller andet andet i baglommen, så hun kan sige, jamen kommunerne kan trække på en eller anden pulje og sige, nu følger vi op på det? Men så forsvinder ideen jo, går jeg ud fra, hvis kommunerne har mulighed for netop at give børnene ...

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Ja tak! Så er det socialministeren.

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Svaret er, at man skal have afdækket og sat fokus på, hvad det er, der er hindringen for, at den ene eller begge forældre kommer i beskæftigelse. Er det manglende danskkundskaber, er det manglende uddannelse? Hvad er det, der er galt, som gør, at man ikke kan komme i beskæftigelse?

Vi har alletiders chance nu, hvor der efterhånden rundtomkring også er efterspørgsel på arbejdskraft, så det burde kunne lykkes at få mange flere ud på arbejdsmarkedet. Men det afgørende er selvfølgelig, at vi får sat fokus på, hvad det er for nogle problemer, man tumler med, som hindrer, at det kan lade sig gøre.

Kamal Qureshi (SF):

Vi havde sådan set prøvet at lægge op til, at når nu socialministeren skulle være her, så ville vi kunne få nogle svar på, hvad vi gør ved de sociale problemer og ikke de problemer, arbejdsmarkedsstrukturen nu skaber, og de manglende kompetencer, arbejdsstyrken kan have.

Jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at det bedste er at få folk i arbejde, det bedste er at skabe beskæftigelse. Det er vi jo enige om.

Jeg spørger sådan set bare: Hvad gør vi for de mange personer, der i dag *ikke* kommer i arbejde? Er svaret så, at hvis der nu er nogle mennesker, som f.eks. ikke kan komme i arbejde i 3, 4 år, jamen så skal deres børn altså stå og fryse i skolegården i den periode, deres børn skal ikke kunne deltage i børnefødselsdage, deres børn skal opleve, at de ikke har råd til at deltage i fritidsaktiviteter, fordi vi har en økonomisk incitamentsstruktur, som ministeren har gentaget adskillige gange, som gør, at det altså skal kunne betale sig for deres forældre at arbejde? Er det så svaret til de her børn? De år, som man mister i barndommen, hvor man mister de sociale kontakter, er vel mere værdifulde end de få tusinde kroner, det drejer sig om?

Socialministeren (Eva Kjer Hansen):

Det er, som om hr. Kamal Qureshi fuldstændig glemmer den indsats, vi faktisk har gjort. Når det bliver nævnt, at de ikke har råd til fritidsaktiviteter, må jeg sige, at vi jo netop i øvrigt i fællesskab har afsat en pulje på 4 gange 10 mio. kr. for at kunne finansiere deltagelse i idrætsaktiviteter. Ligesom vi har økonomiske fripladser i dagtilbuddene, har vi udvidet det til, at vi har økonomiske fripladser i skolefritidsordninger.

Det er et par meget konkrete eksempler på, at denne regering faktisk kerer sig om, hvordan de økonomisk dårligt stillede har det, og har taget konkrete initiativer for at afhjælpe de problemer, der måtte være.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Bortfaldne spørgsmål

Den fg. formand (Lissa Mathiasen):

Spørgsmål nr. S 160 og spørgsmål nr. S 161, der er stillet til indenrigs- og sundhedsministeren af hr. Arne Toft, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålene, der hermed er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 160

Til indenrigs- og sundhedsministeren (07/10 05) af:

Arne Toft (S):

»Vil ministeren gøre rede for, hvorfor Brovst Kommune ikke må sætte skatten ned med 0,2 pct.?«

Spørgsmål nr. S 161

Til indenrigs- og sundhedsministeren (07/10 05) af:

Arne Toft (S):

»På De Konservatives landsmøde kom det frem, at man kun ønsker tre kræftcentre, nemlig i København, Odense og Århus. Vil ministeren bekræfte, at det ikke er regeringens plan?«

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Forhandling om redegørelse nr. R 2:

Redegørelse til Folketinget om det nordiske samarbejde.

Af ministeren for nordisk samarbejde (Connie Hedegaard).

(Redegørelsen anmeldt 6/10 2005. Redegørelsen givet 6/10 2005. Meddelelse om forhandling 6/10 2005).